

Naša GOSPA

LIST KATEDRALNE ŽUPE - DUBROVNIK godišće XXIX. broj 63 - prosinac 2023. - ISSN 1330-5908

Sadržaj

Uvodna riječ	4	dubrovačkih katedrala“	38
Naša Gospa je naša Majka	4	Obnova kapelice sv. Križa na Posatu	39
Božićna čestitka	5	Hodočašća	41
Bog nam i danas u svojoj Riječi iskazuje ljubav	5	Hodočašće u Međugorje, Mostar i Banja Luku	41
Papa Franjo	6	Obitelji iz Župe sv. Andrije pod motom ‘Sve opušteno u ljubavi’ istražile su ramski kraj	43
Ako smo u rukama Oca koji nas ljubi, idemo naprijed što god se dogodilo.	6	Hodočašće u Blato	44
Papa Franjo moli za mir u Izraelu i Palestini: Svaki rat je poraz!	8	Znanstveni kolokvij	46
Opća crkva	9	95. obljetnica smrti mons. dr. Josipa Marčelića	46
Sinoda o sinodalnosti održana u Rimu	9	Razgovor ugodni	47
Dubrovačka biskupija	11	Bosiljka Andrijić - Boke, dugogodišnja članica Katedralnoga zbora	47
Don Ivan: ‘Maknuo sam ono što me ne ispunja, prepoznao da je služenje moj put’	11	Odgoj mladih	49
Don Petar: ‘Kao svećenik moći ću više napraviti za Boga i ljude’	11	Pedagogija uspomena ‘Getaldici’ u novoj zgradi	49
Zahvale	12	Župna kronika	51
Hvala don Davidu na vjernom služenju kroz ove četiri godine	12	Naši pokojnici	52
Željana Lučić poučavala je Katedralni dječji zbor kako pjevati na slavu Boga	13	Iz župnih matica	76
Vanda Kljunak godinama je ustrajno vodila skautski Odred sv. Benedikta	13		81
Nova imenovanja	14		
Duhovna događanja	15		
Izvjeste o radu Bratstva Presvetog Sakramenta	16		
Gosti „Gospina doma“ u Grguricima	20		
I oni su Vlahovi ljudi: O nahodima osobno	20		
Višečlane obitelji u zidinama	21		
‘Kad napraviš prostor u srcu i pustiš Bogu da bude Njegova volja, vidiš da On ustvari ispunja čežnju srca’	23		
Obljetnice	28		
‘Vjerujemo svemu što nas Crkva naučava, ali ako to ne pokažemo svojim djelima, zaludu je sve.	30		
Vere i Goro nakon pola stoljeća braka obnovili su svoje zavjete, opet uz blagoslov don Slavka	30		
Župnikove preporuke	32		
Don Stankova knjiga Pravo na rođenje u učenju Crkve online	34		
Komentar Katoličke molitvene zajednice Effatha – Može li katolik prakticirati yogu?	35		
Sakralna baština	36		
Nastavak radova na krovu katedrale i župnoga dvora	38		
Održane studentske radionice „Otkrivanje starih	38		

Oltar Navještenja u katedrali

Impressum

“Naša Gospa”, list Katedralne župe Gospe Velike u Dubrovniku, izlazi od travnja 1995.

ISSN 1330-7908.

Nakladnik: Gradski župni ured, Kneza Damjana Jude 1, 20000 Dubrovnik,

e-mail: katedrala.dubrovnik@gmail.com.

Glavni i odgovorni urednik: don Marin Lučić, župnik (marin_lucic@yahoo.com).

Uredništvo: Kristina Filičić, Mirjana Kaznačić (lektura), Berta Kopic (prijelom), Rina Kralj Brassard, Ljiljana Stjepanović, Ivan Vigjen, Tisak Tonimir - Varaždin

DON MARIN LUČIĆ

Naša Gospa je naša Majka

Hvaljen Isus i Marija!

Naša Gospa, naša Majka nas uvijek iznova potiče da prebiremo sve ono što smo pohranili u svom srcu. Kaže Evanđelje po Luku: „Marija u sebi pohranjivaše sve događaje i prebiraše ih u svome srcu,“ (Lk 2,19). Promatrajući Marijin život možemo mnogo toga naučiti. Marija Majka je prava Učiteljica. U vjeri i predanju pristaje biti službenica Gospodnja. Korača s povjerenjem. Gospodin hrabri i zaručnika Josipa: „Ne boj se uzeti Mariju za ženu svoju“. Iako im Bog ne daje cjelovitu sliku, potpuni plan, dalje koračaju znajući da On sve okreće na dobro onima koji Ga ljube. Marija radosno pohodi Elizabetu noseći u svojoj utrobi Spasitelja Svijeta. Elizabeta je žena u potrebi. Marija to prepoznaje. U susretu Ivan Krstitelj u utrobi majke Elizabete zaigra od radosti, a Gospa klicanjem veliča Gospodina i prepoznaje svoju neznatnost. Zna koji je

put najsigurniji - to je put poniznosti. Uzak je to put, kako bi ušla kroz uska vrata.

Naša Gospa rađa u štali, u potpunom siromaštvu. Ali Gospa ne očajava, nego gleda slavlje Neba i pjesmu Anđela. Kod prikazanja u Hramu spremno prihvaća proroštvo starca Šimuna o probodenoj duši mačem boli. Marija prikazuje Sina i u šutnji korača prema nepoznatome, prema križu. Neumorno traži dvanaestogodišnjega Isusa kada je ostao u Jeruzalemu. Pronalazi Ga u Hramu gdje se razgovara sa naučiteljima. I čitav svoj život Majka traži i hrabro korača osluškujući Očevu volju.

U Kani Galilejskoj prepoznaje da je nestalo vina. I potiče Isusa: „Vina nemaju.“ Na Marijin poticaj Isus čini prvo znamenje. I sve nas potiče: „Što god vam reče (Isus), učinite.“ Divan je primjer žene ispunjene Duhom Svetim koja vjeruje, prikazuje, korača, traži, ljubi i slavi!

Isus nam je na križu daje, po Ivanu, nama za Majku. Naša Majka - Naša Gospa! Neka nas Majka, Naša Gospa, zagovara, uči i prati svojom majčinskom ljubavlju.

Vrijednim zalaganjem našega Uredničkog vijeća predstavljamo vam novi 63. broj Naše Gospe u kojemu donosimo pregled cijele godine od prošloga Došašća. Mnoštvo je događaja koje smo u svom srcu pohranili i sada kroz ovaj naš Župni list zajedno prebiremo, i na svemu zahvaljujemo, kao Gospa koja, kad pohodi svoju rođakinju Elizabetu, klikće svoj hvalospjev: „Veliča duša moja, Gospodina!“

U našoj Župi u ovoj smo se godini oprostili od don Davida Marjanovića koji je imenovan župnikom u Trstenom, te smo dočekali novoga župnog vikara don Darka Kovačevića. Naša Biskupija je postala bogatija dvojicom novih đakona, don Ivanom i don Petrom. Don Petar, do svoga svećeničkog ređenja, ostaje na našoj Župi na đakonskoj godini. A naš don Slavko - Ćiro proslavio je Dijamantnu sv. misu. U našu se Župu i u rezidenciju Družbe Isusove vratio nakon 15 godina p. Marijan Bešlić, donosimo kratki razgovor s njim. Iz naše zajednice sestara Kćeri Milosrđa iz Biskupske palače predstavljamo s. Petru Lenkić, koja je iz Cavtata 2021. godine došla u Grad.

Ovo su samo neki važni događaji iz naše Župe, a naš list donosi još mnogo toga. Naša Gospa neka nam pomogne u prebiranju i zahvaljivanju.

Želim svima, u ime don Darka, časnih sestara, Pastoralnoga i Ekonomskoga vijeća, i u moje ime, sretan Božić i blagoslovljenu 2024. godinu!

ROKO GLASNOVIĆ, BISKUP

Bog nam i danas u svojoj Riječi iskazuje ljubav

Ljubljena braćo i sestre!

Usprkos svemu, Božić je! Buku svakodnevnice osvaja tišina i jedna Riječ koja tijelom postaje. Bog progovara čovjeku u svome Sinu. Rađa se kao dijete potpuno nemoćno i ovisno o brizi i ljubavi drugih ljudskih stvorenja. Istovremeno, nama toliko blizak, on postaje naš vjerni prijatelj, suputnik, Spasitelj i Otkupitelj. U Isusu, Bog nam otvara vrata života, stvarnoga života, otvara nam vrata vječnosti.

Bogu je toliko stalo do čovjeka i njegova spasenja da postaje jedan od nas. I to nisu samo iznova ponovljene riječi kojima pokušavamo približiti ovo otajstvo, to je milosni Božji dar koji nam i ovoga Božića daje priliku da prepoznamo istinu i dopustimo Isusu da se rodi u našem srcu. Zato Božić nikada nije isti. Liturgija nas uvijek stavlja posred spasenjskog događaja i posadašnjuje ga. Mi možemo ponovno pripremiti iste jaslice kao i prethodne godine, ponovno okriti bor i podijeliti darove svojim bližnjima, ali Božić je svaki put nova stvarnost. Zatiče nas u različitim životnim situacijama i uvijek nam iznova daje priliku da uđemo u otajstvo Božjeg utjelovljenja i rođenja te obnovimo svoju vjeru, nadu i ljubav.

Zato se ove godine nemojmo zaustaviti samo na svjetlećim lampicama kako se ne bismo udaljili od istinskog Svjetla koje je došlo na svijet raspršiti tamu naših srdaca i života. Zaustavimo se pred jaslicama i dopustimo na trenutak svojoj duši da je obuzme svjetlost djeteta Isusa, blizina, toplina i nježnost Božića. Bog želi da predahnemo u prisutnosti novorođenog Djeteta i da se odmorimo od svih napetosti i nemira koje proživljavamo. Bog nam je blizu u malom Djetetu koje je proživjelo i patnju, i samoću, i progonstvo i, ljudski gledano, neuspjeh. U ovom skromnom i poniznom Djetetu možemo naći hrabrost, snagu i uporište za svaku našu situaciju. Isus, ljubav Očeva, želi nas, miljenike Božje, blizu sebe kako bi nas mogao obdariti. On, nemoćno Dijete u jaslama, samo želi da

mu vjerujemo i dopustimo da nas vodi jer ćemo, živjeti u njegovoj blizini, postajati njemu sličniji, radosniji i ispunjeniji.

Božić nam ima toliko toga reći o nama samima. Dopustimo da nam progovori i prisjetimo se svojih baka i djedova, očeva i majki, koji su, unatoč skromnijim mogućnostima slavljaja, bili i ostali čuvari i svjedoci Božića u punini, bogatstva liturgije i otvorenosti životu. Priprema jaslica u koje ćemo smjestiti Mariju, Josipa i djetesce Isusa, okićeni bor, darovi i objed s obitelji, uvijek su nova prilika da uđemo u otajstvo Božića, zagrlimo naše najmilije i dopustimo da se u nama pomiri ljudsko i božansko, nebesko i zemaljsko, vremenito i vječno, staro i novo. Jedino tako naša radost postaje potpuna i mi rastemo u zajedništvu s Bogom i jedni s drugima.

Bog nas želi ispuniti svojom Riječju i svojim Svjetlom kako bismo i mi, u svojoj obitelji i na svakom mjestu, mogli svjedočiti puninu njegove ljubavi i puninu Života koji nam se daruje. „Da, Život se očitova, i vidjeli smo i svjedočimo, i navješćujemo vam Život vječni, koji bijaše kod Oca i očitova se nama“ (1 Iv 1, 2).

Milosni dar Božića otvorio nam oči da prepoznamo Boga u svakom čovjeku i nesebično mu pružimo ruku pomoći, oprosta, brige i suosjećanja. Neka Božić bude prisutan i u svim našim razmišljanjima i planovima za opće dobro. U svojim mislima i molitvama na poseban način ovoga Božića budimo blizu onima koji proživljavaju teške trenutke patnje, samoće, ratnih sukoba, osobnih nemira, žalosti i neuspjeha. Neka u nama progovara istina utjelovljene Riječi, Isusa Krista. „Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama“ (Lk 2, 10-12).

Bog nam i danas u svojoj Riječi iskazuje ljubav. I zato neka nam ništa ne bude važnije od djeteta Isusa! Radujući se novom životu u djetetcu Isusu, poklonimo mu se i, kao uzdarje, prinesimo zahvalu i povjerenje. „Radujte se narodi, kad čujete glas, da se Isus porodi u blaženi čas. Svaki narod čuj, čuj, i Betlemu pristuplju!“

Svima vama, ljubljena braćo i sestre, želim čestit Božić. Neka nas slavljenje ovoga Otajstva promijeni u dubinama našega bića kako bismo bili nositelji Božjeg blagoslova, istine, pravde, ljubavi i mira u novoj 2024. godini.

+ Roko Glasnović,
dubrovački biskup

PAPA FRANJO

Papa Franjo objavio je 15. listopada 2023. pobudnicu o sv. Tereziji od Djeteta Isusa: Ako smo u rukama Oca koji nas ljubi, idemo naprijed što god se dogodilo.

Objavljena je apostolska pobudnica pape Franje "C'est la Confiance" ("To je pouzdanje") posvećena svetoj Tereziji od Djeteta Isusa i svetoga Lica, povodom 150. obljetnice njezina rođenja u Alençonu u Francuskoj. Njezin nas „mali put“ potiče vjerovati u beskrajno Božje milosrđe te susret s Kristom živjeti u otvorenosti prema drugima. "U Srcu Crkve, svoje Majke, bit ću Ljubav!", pisala je Terezija, preminula sa samo 24 godine i proglašena zaštitnicom misija. Donosimo sažetak pobudnice.

„Pouzdanje i ništa drugo osim pouzdanja treba nas voditi do Ljubavi“. Tim se riječima, koje je u rujnu 1896. zapisala sveta Terezija od Djeteta Isusa i svetoga

Lica, nadahnjuje naslov apostolske pobudnice koju papa Franjo posvećuje svetici iz Lisieuxa.

Priznanja Papā

Papa Franjo podsjeća na etape prepoznavanja iznimne vrijednosti njezina svjedočanstva kroz postupke Papā: počevši od pape Leona XIII., koji joj je dopustio da uđe u samostan s 15 godina, preko Pija XI., koji ju je proglasio svetom 1925., a 1927. zaštitnicom misija; do svetoga Ivana Pavla II. koji ju je 1997. proglasio crkvenom naučiteljicom.

Ljubav misionarske duše prema Isusu

Sveta Mala Terezija je u svojoj ćeliji napisala: "Isus je moja jedina ljubav" (8), a analizirajući njezino duhovno iskustvo, Papa primjećuje da ju je susret s Isusom "pozvao na poslanje", toliko da nije mogla zamisliti "svoje posvećenje Bogu bez traženja dobra naše braće". Ona je zapravo u karmel ušla kako bi spašavala duše (9).

Put povjerenja i ljubavi

Papa Franjo ide u središte Terezijine duhovnosti, do onog „malog puta“ poznatoga i kao put duhovnog djetinjstva. Ono što je za svetu Tereziju od Djeteta Isusa važno jest Božje djelovanje, milost, a ne osobne zasluge, jer Gospodin je taj koji posvećuje. Papa piše:

Vatican media | Papa Franjo je u lipnju 2023. na Trgu sv. Petra pred relikvije sv. Male Terezije, svetiце ruža, donio bijelu ružu

U Srcu Crkve, svoje Majke, bit ću Ljubav

Od svete Terezije Avilske Mala je Terezija naslijedila – kako stoji u pobudnici – „veliku ljubav prema Crkvi i uspjela je dosegnuti u dubinu tog otajstva”. Piše ona u Povijesti jedne duše: “Shvatila sam da Crkva ima Srce i da to Srce gori od Ljubavi. Potom: “U Srcu Crkve, svoje Majke, bit ću Ljubav!” (39). Papa Franjo komentira: “To nije srce trijumfalističke Crkve, to je srce Crkve koja ljubi, ponizne i milosrdne. (...) To otkrivanje srca Crkve veliko je svjetlo i za nas danas, da se ne sablažnjavamo zbog ograničenja i slabosti crkvene institucije, obilježene tamom i grijesima” (41).

U konačnici važna je samo ljubav

U posljednjem poglavlju Papa objašnjava da mu ova apostolska pobudnica omogućuje prisjetiti se da se, kako stoji u pobudnici Evangelii gaudium, u misionarskoj Crkvi navještaj usredotočuje na bitno, na ono što je najljepše, najveće, najprivlačnije te istodobno najpotrebnije (47). Na kraju – piše Papa – važna je samo ljubav te, obraćajući se teolozima i moralistima napominje: “Još uvijek trebamo prihvatiti tu genijalnu intuiciju Male Terezije i iz nje izvući teorijske i praktične, doktrinarne i pastoralne, osobne i društvene posljedice. Potrebni su odvažnost i unutarnja sloboda kako bi se to moglo učiniti” (50).

„Stoga je najprikladniji stav pouzdati se srcem izvan nas samih: u beskrajno milosrđe Boga koji bezgranično ljubi i koji je dao sve na Isusovu križu“ (20).

Prepustiti se u Očeve ruke

U našem životu u kojemu nas često – prema Papinim riječima – obuzimaju strahovi, želja za ljudskom sigurnošću, potreba da sve imamo pod kontrolom (23), povjerenje te stoga prepuštenost Bogu koje promiče Mala Terezija oslobađa nas opsesivnih kalkulacija, stalne brige za budućnost, strahova koji oduzimaju mir. (...) Ako smo u rukama Oca koji nas bezgranično ljubi – napominje papa Franjo – to će biti istina bez obzira na okolnosti, moći ćemo ići naprijed što god se dogodilo (24).

“Kušnja protiv vjere” i pouzdanje u milosrđe

Duhovni život mlade karmelićanke nije bio lišen kušnji, čak ni protiv vjere. U to se vrijeme suvremeni ateizam snažno širio, a ona „se osjeća sestrom ateista” (26), zagovara i prinosi svoj život za njih, obnavljajući svoj čin vjere. Vjeruje u beskrajno Božje milosrđe. Sve je u Bogu ljubav, i Pravednost. To je jedno od najvažnijih otkrića Male Terezije – napominje Papa – jedan od najvećih prinosa koje je pružila cijelom Božjem narodu. Na izvanredan je način prodrila u dubine božanskog milosrđa i otuda crpila svjetlo njegove neograničene nade (27).

Aktualnost “malog puta”

Na kraju dokumenta Papa podsjeća na glavne vidike “malog puta” svete Terezije od Djeteta Isusa i na njihovu aktualnost. Pobudnica završava kratkom molitvom u kojoj papa Franjo, među ostalim, zaziva: „Draga sveta Mala Terezijo, pomoz nam da se uvijek, poput tebe, uzdamo u veliku ljubav koju Bog ima prema nama, kako bismo svakoga dana mogli nasljedovati tvoj mali put svetosti“ (53).

Vatican News

Proslava sv. Tereze od Djeteta Isusa u katedrali

Papa Franjo moli za mir u Izraelu i Palestini: Svaki rat je poraz!

27. listopada 2023. na Dan posta i molitve za mir u Izraelu i Palestini papa Franjo uputio je na kraju molitve u bazilici Sv. Petra u Vatikanu, molitvu Blaženoj Djevici Mariji:

Marijo, svrni svoj pogled na nas! Ovdje smo pred tobom. Ti si Majka, poznaješ naše borbe i naše rane. Ti, Kraljice mira, trpiš s nama i za nas, gledajući svoju djecu mučenu kušnjom sukobâ, obuzetu tjeskobom ratova koji razdiru svijet.

U ovom času tame uranjamo u tvoje svijetle oči i povjeravamo se tvome srcu, osjetljivom na naše probleme. Njemu su itekako znani nemiri i strahovi: kolike li tjeskobe kad nije bilo mjesta za Isusa u konačištu, koliki strah kad ste morali brzo pobjeći u Egipat zato što ga je Herod htio ubiti, kolika tjeskoba kad ste ga izgubili u hramu! Ali ti si u kušnjama bila hrabra i odvažna: pouzdala si se u Boga i na strepnju odgovorila brigom, na strah ljubavlju, na tjeskobu prinošenjem. Majko, nisi uzimala, nego si u odlučujućim trenucima preuzela inicijativu: pohitala si Elizabeti, na svadbi u Kani postigla si da Isus učini prvo čudo, u Dvorani Posljednje večere si držala učenike ujedinjenima. A kad ti je na Kalvariji mač boli probio dušu, Ti si, ženo ponizna i snažna, noć boli protkala uskrsnom nadom.

Sada, Majko, ponovno preuzmi inicijativu, ponovno se zauzmi za nas, u ovim vremenima rastrganim sukobima i razorenima oružjem. Svrni svoj milosrdni pogled na ljudsku obitelj, koja je izgubila put mira, koja je više voljela Kajina nego Abela te, gubeći osjećaj bratstva, ne pronalazi ozračje doma. Zagovaraj naš svijet u opasnosti i nemiru. Nauči nas prihvaćati i čuvati život – svaki ljudski život! – i odbaciti bezumlje rata koji sije smrt i zatire budućnost.

Marijo, mnogo si nam puta izišla ususret, tražeći molitvu i pokoru. Mi smo se, međutim, poneseni svojim potrebama i rastreseni mnogim svjetovnim interesima, oglušili na tvoje pozive. Ali ti, koja nas ljubiš, nemoj se umoriti od nas, Majko. Uzmi nas za ruku, uzmi nas za ruku, vodi nas obraćenju, daj da Boga iznova stavimo na prvo mjesto. Pomozi nam čuvati jedinstvo u Crkvi i biti tvorci zajedništva u svijetu. Podsjeti nas na važnost naše uloge, daj da se osjećamo odgovornima za mir, pozvanima na molitvu i klanjanje, na zagovor i da dajemo zadovoljštinu za cijeli ljudski rod.

Majko, sami to nećemo moći, bez tvoga Sina ne možemo ništa. Ali ti nas vraćaš Isusu koji je naš mir. Stoga, Majko Božja i Majko naša, tebi dolazimo, tvome se bezgrješnom Srcu utječemo. Milosrđe zazivamo, Majko milosrđa, mir zazivamo, Kraljice mira! Protresi duše onih koji su zarobljeni mržnjom, obrati one koji potiču i raspiruju sukobe. Otri suzu s dječjih lica – to silno trebamo! – pomozi samima i starijim osobama, podrži ranjene i bolesne, zaštitite one koji su morali napustiti svoju zemlju i svoje najmilije, utješi obeshrabrene, ponovno probudi nadu.

Tebi zauvijek povjeravamo i posvećujemo svoje živote, svaku strunu našeg bića, ono što imamo i što jesmo. Tebi posvećujemo Crkvu da, svjedočeći svijetu Isusovu ljubav, bude znak sloge i oruđe mira. Tebi posvećujemo naš svijet, posebno ti posvećujemo zemlje i regije u ratu.

Ti, Zoro spasenja, otvori bljeske svjetla u tmini sukobâ. Ti, prebivalište Duha Svetoga, nadahni putove mira vođama naroda. Ti, Gospo svih naroda, pomiri svoju djecu, zavedenu zlom, zaslijepjenu moći i mržnjom. Ti, koja si svakom blizu, približi nas jedne drugima. Ti, koja imaš milosrđa za sve, uči nas brinuti se za druge. Ti, koja otkrivaš nježnost Gospodnju, učini nas svjedocima njegove utjehe. Ti, Kraljice mira, ulij Božji sklad u naša srca. Amen.

Sinoda o sinodalnosti održana u Rimu od 4. do 28. listopada 2023.

Sinodu o sinodalnosti papa Franjo pokrenuo je u listopadu 2021. godine. Ona je višegodišnji proces na svjetskoj razini u kojemu su katolici zamoljeni da svojim lokalnim biskupijama dostave povratne informacije o pitanju: "Koje nas korake Duh poziva poduzeti kako bismo rasli u našem 'zajedničkom hodu?'" Sinodalni proces univerzalne Crkve već je prošao kroz biskupijske, nacionalne i kontinentalne faze. Njegov vrhunac ostvaruje se u dva zasjedanja u Vatikanu. Prvo je bilo od 4. do 28. listopada dok će se drugo održati u listopadu 2024. godine. Cilj zasjedanja jest iznjedrili neobvezujuće savjete papi Franji u sklopu široke teme "Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje".

Donosimo cjeloviti tekst dokumenta koji su sudionici XVI. opće redovne skupštine Biskupske sinode 25. listopada 2023. uputili cijeloj Crkvi.

Drage sestre, draga braćo,

Dok se rad prvog zasjedanja XVI. Opće redovne skupštine Biskupske sinode bliži kraju, želimo zajedno sa svima vama zahvaliti Bogu za lijepo i bogato iskustvo koje smo upravo proživjeli. Proživjeli smo ovo blagoslovljeno vrijeme u dubokom zajedništvu sa svima vama. Podržavale su nas vaše molitve dok smo u sebi nosili vaša očekivanja, vaša pitanja, pa i vaše strahove. Prošle su već dvije godine otkako je, na zahtjev pape Franje, započeo dugi proces slušanja i razlučivanja, otvoren za sav Božji narod, bez iznimke, da pod vodstvom Duha Svetoga „hode zajedno“ učenici misionari nasljedovatelji Krista Isusa.

Zasjedanje koje nas je okupilo u Rimu 30. rujna predstavlja važnu etapu u ovom procesu. Na mnogo načina, bilo je to iskustvo bez presedana. Po prvi put, na poziv pape Franje, muškarci i žene bili su pozvani, temeljem svog krštenja, da sjednu za isti stol kako bi sudjelovali ne samo u raspravama nego i u glasovanju ove Skupštine Sinode biskupa. Zajedno, u komplementarnosti naših poziva, naših karizmi i naših službi, intenzivno smo slušali Božju Riječ i iskustvo drugih. Metodom razgovora u Duhu ponizno smo dijelili bogatstvo i siromaštvo naših zajednica na svim kontinentima, nastojeći razlučiti što Duh Sveti danas želi reći Crkvi. Tako smo također iskusili važnost promicanja međusobne razmjene između latinske tradicije i tradicije kršćanskog Istoka. Sudjelovanje bratskih delegata iz drugih Crkava i crkvenih zajednica duboko je obogatilo naše rasprave.

Naša skupština odvijala se u kontekstu svijeta u

krizi, čije su rane i skandalozne nejednakosti bolno odjeknule u našim srcima i dale našim radovima posebnu težinu, pogotovo što su neki od nas došli iz zemalja u kojima bjesni rat. Molili smo za žrtve ubojitog nasilja, ne zaboravljajući sve one koje su siromaštvo i korupcija bacili na opasne putove migracija. Zajamčili smo našu solidarnost i predanost uz žene i muškarce koji rade kao obrtnici pravde i mira u svakom dijelu svijeta.

Na poziv Svetoga Oca dali smo važan prostor šutnji, kako bismo potaknuli slušanje s poštovanjem i želju za zajedništvom u Duhu među nama. Tijekom ekumenskog bdijenja na otvaranju doživjeli smo kako žed za jedinstvom raste u tihoj kontemplaciji Krista raspetoga. „Križ je zapravo jedina katedra Onoga koji je, dajući svoj život za spasenje svijeta, povjerio svoje učenike Ocu, da 'svi budu jedno' (Iv 17,21). Čvrsto ujedinjeni u nadi koju nam daje Njegovo uskrsnuće, povjerali smo mu naš zajednički Dom u kojem vapaj zemlje i vapaj siromaha sve snažnije odzvanja: 'Laudate Deum!'; podsjetio je papa Franjo na samom početku naših radova.

Dan za danom slušali smo žurni poziv na pastoralnu i misionarsku preobrazbu. Zato što je poziv Crkve naviještati Evanđelje ne usredotočujući se na samu sebe, nego stavljajući se u službu beskrajne ljubavi kojom Bog ljubi svijet (vidi Iv 3,16). Na pitanje što očekuju od Crkve u povodu ove sinode, nekoliko beskućnika koji žive u blizini Trga svetog Petra odgovorili su: „Ljubav!“. Ta ljubav uvijek mora ostati žarko srce Crkve, trojstvena i euharistijska ljubav, kako je Papa podsjetio evocirajući poruku svete Terezije od Djeteta Isusa 15. listopada, na polovici puta naše skupštine. „Povjerenje“ je ono što nam daje odvažnost i unutarnju slobodu koju smo iskusili, ne libeći se slobodno i ponizno izraziti svoja približavanja i različitosti, svoje želje i pitanja.

A sada? Nadamo se da će mjeseci koji nas dijele od drugog zasjedanja, u listopadu 2024., omogućiti svima da konkretno sudjeluju u dinamizmu misijskog zajedništva naznačenog riječju „sinoda“. Ovo nije ideologija nego iskustvo ukorijenjeno u apostolskoj predaji. Kao što nas je Papa podsjetio na početku ovog procesa: „Zajedništvo i poslanje riskiraju ostati pomalo apstraktni pojmovi ako se ne njeguje crkvena praksa koja izražava konkretnost sinodalnosti (...), promičući stvarnu uključenost svih“ (9. listopada 2021.). Izazova je mnogo, a pitanja su brojna: sažeto izvješće prve skupštine pojasnit će postignute točke

dogovora, istaknuti otvorena pitanja i naznačiti kako nastaviti s radom.

Da bi napredovala u svom razlučivanju, Crkva apsolutno mora slušati sve osobe, počevši od najsiromašnijih. Za to je s njezine strane potreban put obraćenja, koji je ujedno i put hvale: „Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima“ (Luka 10,21)! Riječ je o slušanju onih koji nemaju pravo govoriti u društvu ili se osjećaju isključenima, čak i iz Crkve. Slušanju ljudi koji su žrtve rasizma u svim njegovim oblicima, posebno, u nekim regijama, autohtonih naroda čije se kulture ismijavaju. Iznad svega, Crkva našeg vremena ima dužnost slušati, u duhu obraćenja, one koji su bili žrtve zlostavljanja od strane članova crkvenog tijela, te se konkretno i strukturalno obvezati da se to više ne dogodi.

Crkva također treba slušati laike, žene i muškarce, koji su svi pozvani na svetost snagom svog krsnog poziva: svjedočanstvo kateheta, koji su u mnogim situacijama prvi koji navještaju Evanđelje; jednostavnost i živost djece, entuzijizam mladih, njihova pitanja i pozive; snove starijih osoba, njihovu mudrost i njihovo pamćenje. Crkva treba slušati obitelji, njihove odgojne brige, kršćansko svjedočanstvo koje nude u današnjem svijetu. Treba prihvatiti glasove onih koji žele biti

uključeni u laičke službe ili u participativna tijela za razlučivanje i donošenje odluka.

Kako bi napredovala u sinodalnom razlučivanju, Crkva posebno treba još više prikupljati riječi i iskustvo zaređenih službenika: svećenika, prvih suradnika biskupa, čija je sakramentalna služba prijeko potrebna za život cijeloga tijela; đakona, koji svojom službom označavaju brigu cijele Crkve u službi najranjivijih. Također mora dopustiti da je izazove proročki glas posvećenog života, budni čuvar pozivâ Duha. I također mora biti pozorna prema onima koji ne dijele njezinu vjeru, ali traže istinu, i u kojima je Duh prisutan i djeluje, On koji „pruža svima mogućnost da se, na način koji je Bogu poznat, pridruže pashalnom misteriju“ (Gaudium et spes, 22).

„Svijet u kojemu živimo i koji smo pozvani ljubiti i služiti mu i u njegovim proturječjima zahtijeva od Crkve jačanje sinergije na svim područjima njezina poslanja. Upravo je put sinodalnosti put koji Bog očekuje od Crkve trećeg tisućljeća“ (papa Franjo, 17. listopada 2015.). Ne smijemo se bojati odgovoriti na ovaj poziv. Djeвица Marija, prva na putu, prati nas na našem hodočašću. U radostima i žalostima pokazuje nam svoga Sina i poziva nas na povjerenje. On, Isus, naša je jedina nada!

Vatikan, 25. listopada 2023.

DON IVAN GALJUF I DON PETAR MARKIĆ, ĐAKONI DUBROVAČKE BISKUPIJE

Don Ivan: ‘Maknuo sam ono što me ne ispunja, prepoznao da je služenje moj put’

Don Petar: ‘Kao svećenik moći ću više napraviti za Boga i ljude’

Ivan Galjuf i Petar Markić zaređeni su za đakone Dubrovačke biskupije u katedrali Gospe Velike 14. listopada 2023. godine. Đakoniat traje osam mjeseci, a svećeničko ređenje bi trebalo biti dogodne u lipnju u Katedrali.

Don Petar Markić 24-godišnjak rodom s Pelješca, nakon završene osnovne škole, 2014. je upisao Nadbiskupsko sjemenište u Splitu i Nadbiskupijsku klasičnu gimnaziju ‘Don Frane Bulić’ kao kandidat Dubrovačke biskupije.

- Motivi da postanem svećenik kroz srednju školu nisu bili u potpunosti izraženi, ali Bog je iskoristio te mladenačke hirove da bi me privukao sebi. Najviše me privlačilo svećeništvo, nisam razmišljao o nečem drugom – kaže don Petar.

Po završetku srednje škole, upisao je Centralno bogoslovno sjemenište i Katolički bogoslovni fakultet u Splitu, a zadnju godinu studija prebacio se na Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu, živio je kod misionara Krvi Kristove.

Katedrala prirasla srcu

- Kako sam osjetio poziv? Nemam poseban trenutak. Mislim da je Bog to polako slagao. Još kao djeca nas troje braće smo redovito ministrirali, stric i ujak su svećenici. Sada imam i brata svećenika, don Ivo Markić u sv. Mihajla u Lapadu. Kad je Ivo prvi otišao u sjemenište, posjećivao sam ga na obiteljskim susretima u Sjemeništu. Osjetio sam da i mene to privlači, da bi to bilo dobro i za mene. Iako sliku svećeništva kakvu sad imam, tada nisam imao. Bilo je preispitivanja dok sam se školovao u Splitu, smatram da nije bilo puno molitve. Dogodio se taj premještaj u Zagreb gdje sam dobio drugačiju vrstu odgoja, više baziranu na slobodi i odgovornosti. Počeo sam intenzivnije moliti, slagale su se kockice, shvatio sam da je ovaj poziv za mene, da mi više paše svećeništvo nego obiteljski život. Tu ću biti zadovoljniji, ispunjeniji, moći ću više napraviti za Boga i ljude kao svećenik – priča don Petar koji je diplomirao na teologiji u rujnu ove godine. Đakonsko ređenje je prva stepenica nakon koje počinju ozbiljnije obaveze, a đakoniat će provesti u našoj župi, u Katedrali.

- Kroz deset godina formacije svako ljeto provodio sam najmanje mjesec dana ovdje tako da mi je Katedrala prirasla srcu. Sad ću još bolje upoznati ljude koje sam prije tek povremeno viđao – ističe don Petar Markić kojem je ‘iznimno drago što je upravo u Katedrali bilo đakonsko, a ako Bog da bit će i

Don Ivan Galjuf i don Petar Markić

svećeničko ređenje.

Don Ivan Galjuf, 34-godišnjak iz Župe Dubrovačke nakon osnovne završio je Turističku i ugostiteljsku školu u Dubrovniku. Nekoliko sezona radio je u svojoj struci kao kuhar, u trgovini sanitarijama, na poslovima električara. Prošao je svjetovni način života, kako kaže, bio je to turbulentan životni period u kojem je na specifičan, svoj način tražio Gospodina.

‘Ić ćeš ti u svećenike’

- Bogu hvala što sam imao baku koja je molila i zagovara za sve nas u obitelji. Htjela je da moj otac ode u svećenike, kako se to nije dogodilo, krenula je moliti za mene i izmolila. Svaki dan je govorila ‘ićeš ti u svećenike’. Imao sam 15 godina, bio sam nezreo, uvijek tvrdoglav, vukao sam svoje. Kazao bih joj ‘pusti bako’. Ali baka je ustrajala i vjerujem da je plod toga ovo gdje danas jesam. Presudio je duhovni poziv koji sam osjetio u 22. godini. Maknuo sam sve ono što me ne ispunjava, stvarno sam prepoznao da je ovo moj put, moje služenje. Jako mi je pomogla Božja riječ kad sam tražio znak od Gospodina i put kako dalje. Tražio sam Božju riječ da me ohrabri. Ima više citata koji su me jasno potaknuli na poziv, onda kad sam iskreno zavapio Gospodinu. Otvorio sam Sveto pismo i na nekoliko mjesta je pisalo ‘nisam došao po pravednike, nego grešnike’. Riječi iz proroka Jeremije ‘prije nego te oblikovah u majčinoj utrobi ja te znadoh, posvetih

te za proroka da narodima navještaš, su prodrle u moje srce i dale mi povjerenje da me Bog stvarno poziva. Bilo mi je dosta teško to prihvatiti jer sam se vraćao na onaj svjetovni život koji sam vodio, na stare grijeha. Nisam mogao povjerovati da bih ja sutra nekome mogao govoriti o nečemu što ja nisam živio. Kroz molitvu, Sveto pismo, duhovnike koje sam imao u svojoj formaciji, kroz bogoslovno vrijeme, ustrajao sam i Bogu sam zahvalan – govori don Ivan o svom putu ka svećeništvu.

Centralno bogoslovno sjemenište i Katolički bogoslovi fakultet u Splitu upisao je 2018. godine. Dvije godine studija je proveo u Splitu, potom se prebacio u Zagreb na Institut Družbe Isusove, a formaciju je nastavio kod Misionara Krvi Kristove u Misijskoj kući sv. Gašpara u Zagrebu. Formaciju i studij završio je u rujnu ove godine.

Za đakonat, koji će provesti u Blatu na Korčuli, kaže kako je to nova odgovornost koja nosi nove zadatke, a puno toga će se promijeniti.

- Sada kreće nešto dublje, veće i jače za moj život i sigurno da će me Gospodin puno više oblikovati, i kao čovjeka, i sutra kao svećenika. Blato je još jedna stepenica, radujem se, izazov je biti na otoku. U Katedrali sam skoro sedam godina svako ljeto, radio sam u Riznici, pomagao u crkvi, dosta ljudi upoznao. Drago mi je da sam stasao upravo ovdje u glavnoj crkvi Dubrovačke biskupije – istaknuo je don Ivan Galjuf.

Hvala don Davidu na vjernom služenju kroz ove četiri godine, uvijek je gledao na dobro crkve i služio u ljubavi

Nakon imenovanja župnikom župe sv. Vida u Trstenom, don David Marjanović otišao je iz župe Velike Gospe – Katedrala i Župe sv. Andrije gdje je kao župni vikar proveo zadnje četiri godine. Od svojih župljana don David se oprostio na nedjeljnim svetim misama 20. kolovoza 2023. Predvodio je svetu misu u 9 sati u Katedrali, i u 11 sati u crkvi sv. Andrije.

Župnik don Marin Lučić zahvalio je don Davidu na vjernom služenju kroz ove četiri godine, naglasivši kako je 'don David uvijek gledao na dobro crkve i služio u ljubavi'.

- Slaveći svete mise u Katedrali naše Gospe često sam se osjećao počašćeno i privilegirano, zbog njezine povijesti, kulturne i vjerske važnosti, ali i zbog njezinih ljudi koji dolaze tu slaviti Boga. Nijedan svećenik ne može biti ostvaren bez onih kojima je poslan. Hvala vam za svaki susret, riječ, pogled, osmijeh, hvala za ljubav – kazao je don David okupljenim župljanima u Katedrali.

Na svetoj misi u crkvi sv. Andrije, prilikom uručjenja darova dosadašnjem vikaru don Davidu, župnik don Marin Lučić je naglasio kako je don David puno toga napravio u toj Župi te kako i u Župi sv. Vida posla neće nedostajati. Naglasio je kako su njih dvojica u protekle četiri godine odlično surađivali, a poznaju se još iz Sjemeništa.

Don David je okupljenim vjernicima Župe sv. Andrije između ostalog naglasio:

- Hvala dragom Bogu što me svojom providnošću stavio da mogu služiti u ovoj Župi ove četiri godine, hvala Mu za sve vas. Svi ste u mom srcu, srce uvijek

pamti, pogotovo ono što je bilo dobro. Osjećam se bogatim čovjekom. Župu svetog Andrije karakterizira njezina specifičnost. Nekome se može učiniti neuglednom, raštrkanom, crkva se nalazi na samoj granici Župe i nije pristupačna, mala je i vapi za obnovom. Ali ono što jednu Župu čini velikom su ljudi, činite je vi! Ova Župa je velika po tome što je puna života. Ja sam je takvu zatekao i takva je ostala, Bogu hvala da vas ima, osobito djece. Uvijek sam je doživljavao takvu, kao razdraganu obitelj i to je ono što je veliko kod ove Župe – kazao je don David.

U ime župljana sv. Andrije i u ime Pastoralnog vijeća od don Davida se oprostila Ivana Šutalo te istaknula kako je don David svojim dolaskom prije četiri godine razveselio tu malu ali živu zajednicu.

- Nadamo se da ste osjetili kako vas prihvaćamo kao našeg pastira, na putu svetosti. Biti dionikom zajedništva i darovanosti vaših molitava i usmjerenja prema pravim vrijednostima života, velika je sreća i zadovoljstvo – kazala je te zahvalila don Davidu 'za svaki poticaj i iskreni susret, za strpljivost, upornost te požrtvovnu ljubav kojom ste brinuli za naše duše'.

- Plovit ćemo dalje olujnim morem života, povezani čvrstim molitvenim vezom, svjedočeci vedro pouzdanje u Gospodina koji će nas voditi prema sigurnoj luci Vječnosti. „Prepušti Jahvi putove svoje, u njega se uzdaj i on će sve voditi.“ (Psalam 37) Neka Vas čuva i blagoslovi dragi Bog – istaknula je Šutalo u ime župljana sv. Andrije.

Don David Marjanović, novi župnik Župe sv. Vida u Trstenom, nastavio je obavljati službu biskupijskog kancelara.

Don David sa župljanima sv. Andrije na oproštajnom druženju

Željana Lučić poučavala je Katedralni dječji zbor kako pjevati na slavu Boga

Željana Lučić deset godina je aktivno djelovala u našoj Župi, poučavala je pjevanju najprije Zbor za mlade, kasnije i Katedralni dječji zbor. Svake subote u Katedrali u 10 sati počinjala bi proba dječjeg crkvenog zbora da bi na jutarnjoj nedjeljnoj misi, uz Željanino vodstvo, djeca slavila Boga pjesmom i svojim usklađenim glasovima uveličali misno slavlje.

- Bitno mi je što Crkva i naša zajednica govori jer daju mi usmjerenje da ne lutam. Nalazim svoj smisao u tome i to nastojim prenijeti i djeci – rekla je Željana tijekom jedne od brojnih subotnjih proba Zbora i otkrila tada kako joj je po dolasku u Dubrovnik prvotna želja bila upravo oformiti dječji zbor jer je u mostarskoj župi vodila veliki crkveni zbor djece.

- Naglasak je stvarati zajednicu i zajedništvo, pjevati na slavu Boga, ne na našu slavu. Ono najvažnije je vjerovati da pjevanje otvara naša srca – Željanine su riječi. Kada je pokrenula zbor iznenadio je broj zainteresirane djece, njih 25 se odlučilo priključiti. Najmlađa članica imala je tri, a najstarija 14 godina.

Željana Lučić je obavljala i dužnost predsjednice Vijeća za katehizaciju i novu evangelizaciju Dubrovačke biskupije, bila tajnica Pastoralnog ureda, a cijelo to vrijeme nesebično se davala u glazbenom podučavanju svih onih koji žele pjevati Gospodinu.

- Pjevanje je moja osobna molitva, pjevajući osjećam da sam bliže Bogu – rekla je Željana koja pjeva od svoje devete godine kada se priključila crkvenom zboru u rodnoj župi u Mostaru. Završila je

Željana Lučić i Dječji zbor u katedrali

studij teologije, a još od srednje škole znala je kako će biti vjeroučiteljica. Prije Dubrovnika radila je na Pelješcu, u Konavlima, a sada je preselila na Korčulu na novu dužnost. U Dubrovačkoj katedrali Željana je pokrenula i godinama uspješno vodila crkveni dječji zbor i na tome smo joj neizmjereno zahvalni. Veliko hvala za Željaninu ustrajnost u vođenju dječjeg Zbora koji i dalje nastavlja pjesmom slaviti Gospodina na radost svih župljana.

Dječji katedralni zbor nastavlja voditi prof. Luce Ćatić, a Zbor mladih nastavlja odvažno samostalno koračati uz podršku Ivana Lučića.

Zbor mladih i biskup msgr. Roko Glasnović

Dječji zbor s voditeljicom Lucom Ćatić

Vanda Kljunak godinama je ustrajno vodila skautski Odred sv. Benedikta

Katolički skauti pokrenuti su u Župi Velike Gospe – Katedrala i u Župi sv. Andrije krajem 2016. godine. Osnovan je tada Odred sv. Benedikta, a za voditeljicu imenovana Vanda Kljunak. Odred koji je brojio do stotinjak skauta, Vanda je uspješno vodila sedam godina, nesebično darivajući svoje slobodno vrijeme kako bi se posvetila dubrovačkoj djeci i približila im vrijednosti koje u modernom vremenu otuđenosti pomalo iščezavaju. Njegovati vrijednosti zajedništva, međusobno se pomagati, biti podrška jedni drugima, ono je što je Vanda proteklih godina nastojala usaditi u skautsku družbu.

Skauti su za svoju voditeljicu, odnosno starješinu ili tetu Vandu, kako je nazivaju, uvijek imali samo riječi hvale uz komentar: „Ona vjeruje nama, mi vjerujemo njoj i tako čuvamo mir u Odredu.“ Jednom prilikom na pitanje kako uspijeva toliko puno djece različite životne dobi držati u zajedništvu, Vanda je tek skromno odgovorila: „Nije mi problem, to volim i tu sebe dajem.“ Njezina svaka subota bila je ‘rezervirana’ za skautski odred i skaute podijeljene u grupe od ‘kuna do čuvara’, odnosno, od osnovnoškolaca do onih starijih od 18 godina. Kad opisuje subotnje susrete Vanda će reći kako se tu nitko nije ustručavao ni priče ni svog mišljenja jer uvažavali smo se i prihvaćali stavove. I tako je bilo svake subote, iz mjeseca u mjesec, godine u godinu. Od 2019. skauti su krenuli podizati logor na otoku Šipanu. Logorovanje dubrovačkih katoličkih skauta kroz četiri otočka dana uči skaute samostalnosti, odgovornosti, razumijevanju, uči ih životu u tišini prirode.

Dugogodišnja voditeljica Odreda sv. Benedikta Vanda Kljunak

- Nije Šipan lagan, zahtjevno je, tako svaka čast djeci koja pođu. Tamo imaš raspored kojeg se treba držati. Većina se prvi put odvojila od roditelja. Starija djeca su ovisnija o mobitelu i teško im je bez tog aparata, baš zato cijenim njihovu volju da kampiraju, budu tu – riječi su Vande Kljunak koja je sve te dane provedene u netaknutoj prirodi i prožete duhovnošću, bila uz skaute budno ih držeći na oku. Stoga joj ova župna zajednica, a posebno dubrovački skauti od srca zahvaljuju na njezinoj požrtvornosti, nesebičnom davanju za druge, slobodnom vremenu i duhovnoj snazi koje je uložila u Odred sv. Benedikta da bude svugdje prisutan i prepoznat što i jest jer dubrovački katolički skauti sudjeluju u brojnim radnim i humanitarnim akcijama, odlaze na izlete. Na Svjetski dan skauta 22. veljače skauti volontiraju u Caritasu, sudjeluju u volonterskoj akciji ‘72 sata bez kompromisa’, na susretima skauta Hrvatske, brinu o podjeli Betlehenskog svjetla mira po župama...

Katolički skautski Odred sv. Benedikta nastavljaju voditi, uz župnika don Marina Lučića, vjeroučiteljica Helena Džakula i đakon don Petar Markić.

Vanda Kljunak i don Marin Lučić sa skautima

DON DARKO KOVAČEVIĆ, NOVI ŽUPNI VIKAR

Svaki dan treba početi s Gospodinom, reći ‘Gospodine, pomози mi danas da mogu živjeti po tvojoj volji’

Don Darko Kovačević, svećenik Porečke i Pulske biskupije, novi je župni vikar Župe Velike Gospe i sv. Andrije. Na službu u Dubrovnik došao je iz Istre gdje je bio župni vikar četiriju župa oko Pazina.

- Zaređen sam 2019., a prva služba koju mi je otac biskup dodijelio bila je služba u Pazinu. Živio sam u jednom kolegiju, ustvari bivšem sjemeništu, u kojem je sada klasična gimnazija, pomagao sam ravnatelju kolegija i bio župni vikar, a župnik je bio vlč. Filip Celent. Budući da sam član neokatekumenske zajednice, nakon što je don David Pahor, koji je tu bio 17 godina, dobio novu službu u Sloveniji, moji odgovorni su me pitali želim li poći zamijeniti ga u Dubrovnik. To me baš obradovalo – kaže don Darko koji je već bio u Dubrovniku, prije nego je postao svećenik, u vrijeme dok je svoje duhovno zvanje otkivao u okrilju zajednice Neokatekumenskoga puta.

- Prije deset godina tu sam živio kod don Davida Pahora tražeći što je volja Božja za mene. Upoznao sam i Grad i Župu, a tad je don David bio župni vikar Sv. Andrije. Upoznao sam i braću iz neokatekumenskih zajednica. Bilo mi je jako lijepo, pa sam se obradovao kad sam čuo da se vraćam. Došavši, onako s ljudske strane govoreći, bilo mi je malo teško jer mi je sve bilo novo, nova služba, zajednica... Trebalo je neko vrijeme da se prilagodim. U svemu tome vidio sam da je Gospodin sa mnom, što me činilo zadovoljnim i sretnim usprkos procesu prilagođavanja – iskreno će župni vikar.

Don Darko Kovačević je rođen 2. svibnja 1980. godine u Mostaru. Odrastao je u Sarajevu, gdje je jedno vrijeme svoga života proveo kao član Župe sv. Leopolda Mandića u Brijesću.

- Najljepše godine djetinjstva su prošle u ratnim strahotama što je ostavilo posljedice na moj život. Božjom providnošću uspio sam izaći iz opkoljenoga Sarajeva u veljači 1995., negdje pred kraj rata. Živio sam u Varaždinu, brat mi je bio profesionalni nogometaš.

I don Darko je trenirao nogomet, upisao se u mlađe kadete NK Varteks. U Varaždinu je završio srednju školu. Vratio se u Sarajevo, upisao fakultet,

don Darko Kovačević

radio kao dostavljač za jednu mesnu industriju. Sa 27 godina opet seli u Varaždin kada je, kako kaže, došlo do temeljne promjene njegovoga života.

- Tražio sam sreću u ovom svijetu, kao što radi većina mladih, misleći da će me svijet usrećiti i ispuniti. Na kraju sam osjetio gorke posljedice takvoga života, upao sam u ozbiljnu krizu koja je počela još s ratom, a pratili su me strahovi i problemi. Tražeći pomoć na sve strane, shvatio sam da mi nitko ne može pomoći. Od trenutka kada sam u jednoj situaciji baš iz srca, mogu reći plaćući zavapio ‘Isuse, ako si živ, pomози mi’, moj se život počeo mijenjati. Gospodin je ušao u moj život i pokazao mi uzrok mojeg trpljenja, a to su bili moji grijesi. Kad sam ih Bogu predao u svetoj ispovijedi, došao je mir u moj život. Rekao sam tada ‘Gospodine, do sada sam slušao svijet i sebe i došao do životnoga ruba, Ti si me spasio i želim te slijediti’. Bilo je to 2007. godine, vrijeme Došašća, baš tada se dogodio moj susret s Gospodinom – priča don Darko i nastavlja:

- Znao sam da moram slijediti Krista, ozbiljnije sam se počeo moliti svaki dan, išao na misu, molio kronicu, išao na duhovne obnove u Tabor i Siget. Božja volja je bila da se vratim u Sarajevo. Vidio sam plakat za kateheze, pošao sam ih čuti, oduševio se

jer sam baš osjetio snažni ulazak Duha Svetoga u moj život i odlučio sam svoj duhovni put nastaviti u neokatekumenskoj zajednici u Sarajevu. Tu je Gospodin nastavio produbljivati moj put u vjeri, na dublji način sam mogao otkrivati Božju ljubav. Otkrio sam da me Bog poziva na prezbiterat što je bila moja duboka unutarnja želja. Rado sam se odazvao. Poslali su me da kao itinerant živim s prezbiterom don Pahorom baš u Dubrovniku. Tu mi je Gospodin samo potvrdio da me poziva u Sjemenište.

U Sjemeništu Redemptoris Mater u Puli bio je pet godina, nakon završenog filozofsko-teološkog studija zaređen je za đakona, a potom 8. lipnja 2019. za svećenika Porečke i Pulske biskupije u Pulskoj katedrali.

Kod važnosti vjere don Darko Kovačević naglašava:

- Vjera je sve, temelj moga života. Najvažnije je otkriti dar vjere jer vjera, kako kaže ovaj svijet, nije nešto privatno, unutar četiri zida kuće ili sakristije. Meni osobno je vjera pomogla jer mi je otkrila tko sam, koji je smisao moga života, zašto živim i gdje idem. Otkrila mi je da sam stvoren na sliku Božju. Svaki čovjek može biti sretan ako tu sliku u sebi ostvari. Vjera mi pomaže da, oslanjajući se na Boga, mogu živjeti po toj slici. Zato je vjera najbitnija, i mora biti javna stvar, "Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima! (Mt 5,15)." Božja milost je tu oko nas i u nama, ne može je nedostajati. Mogu reći za sebe da sam bio slijep, nisam je vidio, ali Bogu hvala, Gospodin mi se smilovao, otkrio sam ono najvažnije za ljudski život, a to je vjera u Boga. Ta vjera nije gotova stvar, cijeli život trebaš rasti u vjeri i obraćati se, rasti u pouzdanju u Boga kao i Abraham koji je prošao put vjere. Svaki čovjek vjernik mora proći taj put Abrahamovog rasta u vjeri dok ne dođe do zrele vjere, potpunog pouzdanja u Boga. Bog je svemoguć, ali problem je naša mala vjera. To mogu reći za sebe i zato me Gospodin pozvao da rastem u toj vjeri. Svaki dan treba početi s Gospodinom, reći 'Gospodine, pomози mi danas da mogu živjeti po tvojoj volji'. Gospodinu nije problem riješiti sve moje probleme, ali on želi da mu u svojoj slobodi ja to i dopustim: da zahvati i ostvari moj život potpuno, a to će biti u nebu – ističe don Darko.

Zadaće župnog vikara nisu mu strane: slušati župnika, pomagati radu Župe Velike Gospe i Sv. Andrije. Don Darko pomaže i prati zajednice neokatekumenskog puta, zamijenio je don Davida Pahora na tom poslanju.

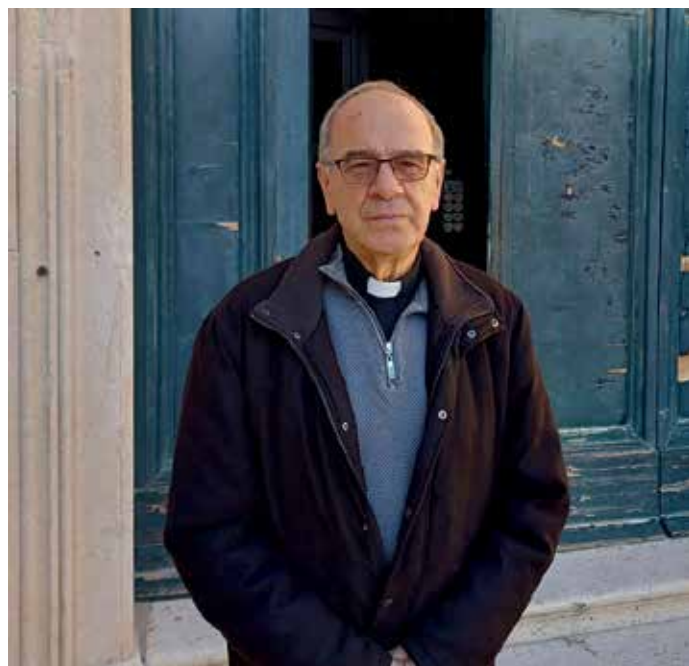
- Neokatekumenski put ili novi katekumenat je inicijacija u kršćanski život, način da otkrijemo neizmjerljivo blago koje smo primili po krštenju, to je rast u vjeri, put ka ozbiljnoj vjeri u živoga Boga. Tu se cilja na autentičnost kršćanstva. U Dubrovniku djeluju četiri neokatekumenske zajednice to u Župi Velike Gospe i Sv. Andrije, a ima još i jedna mala zajednica na Korčuli u Blatu. Kad se prođu kateheze koje traju oko mjesec i pol do dva, moguće je ući u zajednicu – pojašnjava don Darko, a budući da živi unutar Zidina u Sjemeništu, dotakao se i života u povijesnoj jezgri:

- Kad sam došao bio je kraj kolovoza, sve puno turista. Iskreno, to mi je bio veliki šok. Ogromna gužva, ne možeš proći ulicama, uz sve lijepo što ovaj Grad ima, vidiš i sve ono što nije lijepo i dobro, puno je napasti. Sve to predstavljalo je svojevrsnu teškoću jer trebalo se naučiti na takav način života. Gospodin mi je pomagao da to prihvatim.. Grad je prelijep i okolna mjesta također, ali kad imam vremena, volim biti u samoći s Gospodinom, prošetati uz more, moliti krunicu jer to me odmara.

PATER MARIJAN BEŠLIĆ, ČLAN ISUSOVAČKE ZAJEDNICE NA JEZUITIMA

‘Drago mi je da sam se vratio u Grad. Bit ću na raspolaganju crkvi i vjernicima, pomoći ću koliko budem mogao’

Pater Marijan Bešlić iz reda Družbe Isusove, od rujna je dio Isusovačke zajednice u povijesnoj jezgri na Jezuitima. Ovo je treći put u 50 godina redovništva da je u Dubrovniku.

p. Marijan Bešlić

- Kao odgajatelj u Sjemeništu došao sam 1980. godine. Drugi put sam došao odlukom poglavara 2002. do 2008., bio sam superior i poglavar naše rezidencije i crkve sv. Ignacija, bio sam dvije godine župnik na Kliševu, potom preuzeo župu Dubravka i Pridvorje i dvije godine vodio sam župu na Kalamoti. Ovo je treći put da sam u Gradu. Bio sam godinu dana u Skopju s pater Vinkom, zbog zdravstvenih problema poglavari su me ponovno vratili u provinciju i tu sam od rujna. Pomalo se vraćam k sebi, srce mirnije reagira na klimu – kaže p. Marijan.

Rođen je 1952. u Bosni i Hercegovini u mjestu Borovica. Dolazi iz velike obitelji, bilo ih je sedmero braće i četiri sestre.

- Puno je zvanja iz naše župe Borovica u srednjoj Bosni. Župa i svaka obitelj je molila za zvanja. To molitveno ozračje je izmolilo preko 30 redovničkih poziva časnih sestara i 17 isusovaca i vanjskih svećenika. Plod te molitve je da je iz svake kuće proizašlo po jedno zvanje u kojima su ustrajali gotovo svi, rijetko je netko izašao. Tu se vidi što je molitva.

Odrastajući u Borovici, župi koju su vodili Isusovci, p. Marijan je promatrao njihovo zajedništvo koje ga je sve više vuklo.

- Dolazili su na odmor naši bogoslovi, filozofi i teolozi. Kao dijete sam se s njima igrao, gledao njihovu radost, zajedništvo, slavljenje, molitvu i pjesmu. Mene je to oduševilo. Promatrao sam naš život koji je težak, rudarski i poljoprivredni, odnosno seoski, planinski. Poželio sam 'Bože volio bih biti u takvoj zajednici, biti takav'. Imao sam tada 12, 13 godina. Kad je župnik vidio da sam tome sklon kao ministrant, pitao me gdje bih želio ići. Pitao me za Dubrovnik, nikad čuo za njega jedino je dida spomenuo slavni trgovački grad i njegove Zidine. Dida je govorio o Stepincu, svetom čovjeku u Zagrebu i ako dođem tamo da se pomolim za njega na grobu tog svetog čovjeka. Župniku sam rekao da bih radije u Zagreb i 1968. godine poslao me u Sjemenište u Zagreb gdje sam završio sve što je trebalo u našem isusovačkom odgoju.

Nakon godinu dana provedenih u vojsci u Makedoniji u Strumici, ušao je u novicijat.

- Iza novicijata sam nastavio studij na filozofiji na Jordanovcu, iza sam odmah krenuo na teologiju jer sam se spremao za misije, želio sam ići u misije u Zambiju s p. Mijom Nikićem. Zaređeni smo 1980. godine, bilo je 47 ređenika za svećenike i redovnike za Zagrebačku nadbiskupiju. Bila je to brojna

generacija, to su još bila ona blažena vremena kad je bilo zvanja i ređenja. Iza toga sam pošao na apostolat prvo u Dubrovnik, potom na studij u Rimu, bio sam pedagog odgajatelj na sjemeništu u Fratrovcu, iza sam pošao u pastoralne vode u Split, Osijek, a od 1989. do 2000. bio sam župnik na Visokoj u Splitu – priča nam p. Marijan Bešlić svoj isusovački put kroz 50 godina redovništva, a 44 svećeništva za Bezgrešno Srce Marijino.

Bio je 10 godina župnik u Rijeci na Zametu, 2018. u Splitu pomoćnik u odgoju novaka. Nakon godine provedene u Skopju, došao je ponovno red na Dubrovnik. Umirovljen je 2018. godine. Kako kaže, župnikovanje je bilo njegova temeljna misija, iako je uvijek želio ići u misije u Afriku to se nije ostvarilo ali:

- Držao me taj poziv za misije tako da uvijek radim za misije i molim za misijska zvanja i danas sam prema tom duhu otvoren.

Na pitanje koje su mu zadaće povjerene u Dubrovniku odgovara:

- Da budem u zajednici, molim i pomognem koliko mogu našoj zajednici. Također, da budem na raspolaganju Dubrovačkoj biskupiji – kaže p. Marija Bešlić i dodaje:

- Drago mi je da sam se vratio u Grad. Malo se promijenio duh naprema onome prvotnom vremenu kad je u Gradu bilo preko pet tisuća stanovnika. Bilo je tada puno svijeta, puno sjemeništara, mladih i djece, ministranata, a sada kada nema turista, imam dojam da je Grad prazan. Malo drugačiji je duh, ali stremjenja ljudi, svećenici i Biskup, vidim da su na raspolaganju crkvi i vjernicima i to me veseli. I ja ću biti na raspolaganju, koliko budem mogao pomoći ću, tu sam do Božje volje.

SESTRA PETRA LENKIĆ, REDOVNICA NA SLUŽBI U BISKUPSKOJ PALAČI

Bog nam mora biti na prvom mjestu, molitva nas hrani i ako je zapustimo, gotovi smo

Sestri Petri Lenkić koja pripada Družbi Kćeri Milosrđa Trećeg samostanskog reda sv. Franje prije nepunih godinu dana povjerena je služba u Biskupskoj palači u povijesnoj jezgri. Angažirana je na poslovima u kuhinji. U prosincu je 35 godina kako je redovnica.

Rodom iz Bibinja kod Zadra, dolazi iz obitelji s petoro djece. Od malena je uz sestre Kćeri Milosrđa koje su bile angažirane u njezinoj župi.

- Vjeronauk je prije bio u crkvi, mi djeca družili smo se sa sestrama i malo po malo rasla je želja da budem kao i one. S druge strane me opet vuklo da se igram, budem sutra majka, imam puno djece. Kad sam se iza osnovne trebala opredijeliti, bila sam u nedoumici. Vuklo me da budem časna, ali sam htjela i obiteljski život jer sam voljela djecu, strašno volim djecu. Bila sam na sto muka, ali sam ipak odlučila i te 1986. s 15 godina došla sam u samostan u zagrebačke Šestine – iskreno će s. Petra.

Završila je srednju ugostiteljsku školu, kao kandidatice novakinje u samostanu uvijek je pomagala u kuhinji, ali i bila uključena s ostalim sestrama u radu, u molitvi. Imali su i starački dom pa je i tu pomagala.

- Teško je bilo na počecima, a najteže kad bi došla ljeti dvadesetak dana doma pa se trebalo vratiti u samostan. Ali kratko bi to trajalo i opet me žar nosio. Iza novicijata sam 1991. položila prve zavjete, a 1996. položila vječni zavjet. Kad sam se zavjetovala onda su me poglavari slali gdje je potreba po župama, uvijek sam vršila dužnost kuharice osim zadnjih deset godina tijekom kojih sam bila po vrtićima kao servirka i to u: Osijeku, Čakovcu, našoj provinciji u Zagrebu, a zadnjih sedam godina u Cavtatu sam održavala vrtić. To mi je bila velika radost jer sam uživala raditi s djecom – kaže s. Petra pa nastavlja:

- Skoro će godinu dana kako su me premjestili u Biskupiju gdje vršim službu kuharice. Odvikla sam se od kuhaanja, deset godina nisam kuhala pa mi je početak bio težak, odgovornost je to. Tek sam nedavno shvatila da sam tu gdje moram biti, iako mi i danas nedostaju Cavtat i djeca. Biskup je stvarno jednostavan, a i svi svećenici koji dođu nisu zahtjevni, zadovoljni su s pripremljenim. Blagoslovljeni bili, kad god smatram da mi nešto nije uspjelo, njima je odlično. Don David bi rekao 'jestivo je' – kroz osmijeh će pa spominje sestre Zlatu i Katarinu i kolika su međusobna potpora.

- Nas tri sestre smo u Biskupiji i stvarno se lijepo slažemo. Sestra Zlata dugo je bila u misijama to je žena puna iskustva, dobrote, mira, blagodat je biti s nekim tko je takav. Tu je i sestra Katarina i stvarno su poštivanje, ljubav i iskrenost najvažnije u zajednici.

Za časne sestre u rodnoj župi koje su ih uvijek okupljale, kaže kako su bile posebne, pa ne čudi što je težila ići njihovim stopama jer i sama odiše posebnom radošću.

sestra Petra Lenkić

- Bile su raspoložene, vedre, pune ljubavi prema nama djeci. To me posebno privlačilo. Baš ta njihova dobrotu, ono kako su nas držale na okupu s tom svojom jednostavnošću, ljubavlju, okupljale nas u zajedništvu. Pjevale su s nama djecom, molile, igrale se s nama. Uvijek sam htjela biti kao časna Milena, uvijek mi je bila uzor – kaže s. Petra koju su roditelji podržavali, bili sretni zbog njezinog poziva.

Koliko joj je prije bilo teško nakon kuće vratiti se u samostan, sada je situacija obratna.

- Prije joj se nakon kuće bilo teško vratiti u Samostan, ali sad je obratno. Kako se to okrene, sad ne vidim svoj smisao u obiteljskoj kući, moj dom je gdje me služba šalje. Koliko god je bilo teško u počecima, stvarno sam sad sretna. Uz molitvu dragi Bog da snagu da u svemu nađeš radost, ali prvo u sebi treba radost pronaći, biti sretan s onim što si i gdje si. Bog nam mora biti na prvom mjestu, molitva nas hrani i ako je zapustimo, gotovi smo. Mi redovnice imamo tri puta zajedničku molitvu i tu nema propuštanja, revne smo po tom pitanju, to nam daje snagu i radost. Poziv je veliki dar od Boga i neizmjereno sam mu zahvalna na tome. Vjerna sam onome čemu sam pristupila, onome koji me izabrao jer to je velika radost. Da je uvijek jednostavno, nije, ali kad znaš da je uz tebe onaj koji te neizmjereno voli, onda je sve lako.

Izvešće o radu Bratstva Presvetog Sakramenta pri Stolnoj crkvi - katedrali Gospe Velike za 2023. godinu

Članovi Bratstva Presvetog Sakramenta s župnikom don Marinom Lučićem

Godišnja skupština (kapitul) prigoda je da nanovo promislimo smisao, postojanje i ulogu Bratstva Presvetog Sakramenta pri Stolnoj crkvi Velike Gospe u Gradu te da se podsjetimo na aktivnosti našega Bratstva u proteklome vremenu.

Glavna svrha Bratstva je javno štovanje Presvete Euharistije preko odabranoga skupa vjernika koji se posvećuju tom štovanju kroz osobni sakramentalni život, vodeći računa o duhovnome dobru svih članova putem pouka, predavanja, pobožnih vježbi, primanja svetih sakramenata, kao i karitativnoga djelovanja.

Miho Lobrović i Đuro Čupić na primanju u Bratstvo

Tijekom godine braća aktivno i angažirano sudjeluju u organiziranju svih blagdana kao što su Velika Gospa, Božić, Sveti Vlaho, 40-satno klanjanje, Uskrs, Tijelovo, ali i ostale aktivnosti koje se organiziraju u sastavu života, djelovanja i rada pri našoj stolnoj crkvi. Kroz ovogodišnju Korizmu, braća su aktivno sudjelovala u svim pobožnostima kao što su korizmena duhovna obnova, 40-satno klanjanje i sve funkcije Velikoga tjedna. Posebno treba istaći procesiju Velikoga petka koja je bila velika, pokornička i dostojanstvena. Svake srijede braća sudjeluju u Sv. misi kod izlaganja i klanjanja pred Presvetim. Također, prvim nedjeljama u mjesecu, tj. Nedjeljama Presvetoga Sakramenta braća sudjeluju u svim funkcijama prema unaprijed utvrđenome i objavljenom rasporedu. Po potrebi organiziraju se posjete bolesnoj braći, skupljanje materijalne pomoći braći koja su u nevolji, bolesti. Članovi Bratstva vrijedno i aktivno sudjeluju u radu Župnog Pastoralnoga i Ekonomskog vijeća pri našoj Župi Velike Gospe, te bave pripremama kandidata za prijem u Bratstvo.

Ove godine od 21. do 23. travnja organizirano je hodočašće u Međugorje, potom posjet Jarama i molitva na grobu našega kanonika pok. mons. dr. sc. Stanka Lasića, te posjeti biskupu mons. Petru Paliću u Mostaru, Franjevačkom samostanu u Rami

i samostanu Trapista u Banjaluci. U hodočašću su sudjelovali članovi Katedralnog zbora i braća Bratstva. Hodočašće je bilo vrlo duhovno, bogato u molitvi, slavljenju Sv. misa i sadržajno u druženju svih sudionika hodočašća. Dirljivo i korisno za svih nas bilo je druženje sa vjernicima Banjaluke u opatiji samostana Trapista. Naš dolazak je usrećio tamošnje malobrojne vjernike s prijateljskim vjerničkim duhom i toplinom koju smo donijeli.

Zadnjih godina Bratstvu su se pridružili novi mlađi vjernici čime su se stvorili bolji uvjeti za sadržajnije djelovanje i sudjelovanje Bratstva u životu i radu naše Katedrale što osobito ohrabruje i ulijeva nadu da će se aktivna dinamika ovoga Bratstva nastaviti. Naime, u svojoj 475. godišnjici postojanja i djelovanja, Bratstvo nikad nije prestalo djelovati, pa čak ni u najtežim ekonomskim, političkim, društvenim i drugim ugrožavajućim okolnostima.

Na poseban način valja istaknuti iznimno blisku, dobru i produktivnu suradnju sa župnikom, don Marinom Lučićem, što rezultira uspjehom u našem zajedničkom radu služenja Crkvi, društvu i Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Svaki bi čovjek trebao tražiti mogućnost višega života u ponekad oskudnoj stvarnosti, a mi članovi ovoga časnog i stoljetnog Bratstva pored ostalog to trebamo tražiti, prepoznati i ostvarivati kao vjernici u Bratstvu Presvetog Sakramenta pri ovoj Stolnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije – Velike Gospe.

Naša pokojna braća

Tijekom ove godine umrla su nam dva brata i to: Miško Lazarević i Ivo Botica

Miško Lazarević

Rođen je 1952. god. u Hotnju (Gradac) od roditelja Mare i Nikole. Sa svojom ženom Ankom imao je četvero djece (kćer i tri sina). Kroz srednjoškolsko školovanje osposobljen je za optičara i urara. Radni vijek ostvario je u Ghetaldusu. U Bratstvo Presvetog Sakramenta primljen je 20. siječnja 1974. godine. Umro je 4. svibnja 2023. godine i pokopan u obiteljskoj grobnici u rodnome mjestu.

Naš Miško bio je samozatajan i miran čovjek. Srdačan u susretima i uvijek spreman pomoći. Volio je svoje mjesto rođenja i aktivno sudjelovao u životu svoga kraja. Kao praktičan vjernik bio je revan i vrlo aktivan član Bratstva sudjelujući u svim obvezama i aktivnostima.

Nakon smrti svoga oca kćer Marija je rekla: „Ne može se preboljeti smrt voljenih ljudi. Kad odu ostanemo uskraćeni za jednu veliku ljubav.“

Ivo Botica

Rođen je 22. veljače 1941. god. u Trnovi (Slano) od roditelja Marije i Boža. Sa svojom ženom pok. Lucijom imao je troje djece (dvije kćeri i sina). Kroz srednjoškolsko školovanje stekao

je zvanje i zanimanje kuhara. Radni vijek ostvario je u hotelima „Libertas“ i „Babin kuk“. U Bratstvo Presvetog Sakramenta primljen je 22. veljače 1998. godine. Umro je 14. kolovoza 2023. godine i pokopan u obiteljskoj grobnici u rodnome mjestu.

Ivo je bio jednostavan čovjek, topao i neposredan u susretima. Volio je društvo i čuti svoga sugovornika. Radovao se svakom našem putovanju – hodočašću kada bi pokazao bogatstvo svoje duše, zabavljao i razveseljavao svih nas. U hotelskim kućama gdje je radio bio je cijenjen i poštovan. Volio je red, disciplinu i stručno napredovati. Na pitanje kako se osjeća Ivo bi odgovorio: „momački“, mada je znao da će nas uskoro napustiti.

Nakon smrti svoga oca kćer Marijana je rekla: „Pokazao nam je kako trebamo sanjati i voljeti.“

Novoprimljena braća

Miho Lobrović

Rođen je 7. veljače 1980. god. u Dubrovniku od roditelja Katarine i pok. Pera. Sa svojom ženom Sandrom ima dvije kćeri. Zaposlen je kao privatni obrtnik. Stanuje na području Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije – Velike Gospe u Gradu. Na kapitulu Bratstva 7. svibnja 2023. god. primljen je u Bratstvo, a na župnoj Sv. misi 14. svibnja 2023. god. svečano je primljen u Bratstvo pred svim vjernicima.

Đuro Čupić

Rođen je 3. siječnja 1958. god. u Dubrovniku od roditelja pok. Ane i pok. Nika. Sa svojom ženom Vinkicom ima tri kćeri. Umirovljenik je i sudionik Domovinskoga rata kao pripadnik 163. brigade. Stanuje na području Župe sv. Andrije. Na kapitulu Bratstva 7. svibnja 2023. god. primljen je u Bratstvo, a na župnoj Sv. misi 14. svibnja 2023. god. svečano je primljen u Bratstvo pred svim vjernicima.

Josip Žuvela

Gosti „Gospina doma“ u Grgurićima

Zalaganjem pokojnoga don Stanka Lasića, u naselju Grgurići u Slanom, prije petnaestak godina, otvoren je „Gospin dom“, katedralna kuća koja je, služeći kao župno izletišta i sastajalište izvan gradske vreve, ujedno primala u goste osobe, često pripadnike ranjivih skupina, kojima je boravak na moru bio nedostupan ili kojima je bio nužno potreban smještaj. Tako je 2022. godine „Gospin dom“ svoja vrata otvorio skupini ukrajinskih izbjeglica, majki s djecom. Boravak je ostvaren uz potporu Caritasa Dubrovačke biskupije u koordinaciji sa Međužupnim Caritasom Katedrale i Sv. Andrije.

I ove godine „Gospin dom“ nastavio je svoje poslanje. Od 26. lipnja do 2. srpnja u katedralnoj kući u Grgurićima boravili su članovi zajednice „Arka“, koja nastoji odgovoriti na potrebe osoba s intelektualnim poteškoćama, a u Hrvatskoj djeluje već petnaest godina. Ljetovanje osamnaest članova zajednice „Arka“, u sklopu aktivnosti Caritas Dubrovačke biskupije vezanih uz godinu „Obitelji osoba s invaliditetom u krilu Crkve“, ostvareno je radom volontera uz veliku podršku donatora i Caritasovih dobročinitelja. Član Vijeća Caritasa omogućio je izlet brodom. Hotel Admiral osigurao je ručkove i večere. Susjeda je napravila tortu za proslavu rođendana jednog člana zajednice. U pratnji ravnateljice Caritas Dubrovačke biskupije Sanje Šanje i zamjenice ravnateljice Marije Đurović članove zajednice „Arka“ u „Gospinu domu“ posjetio je biskup mons. Roko Glasnović, koji je i predsjednik Vijeća za laike Hrvatske biskupske

Gosti Gospina doma s biskupom Rokom Glasnovićem

konferencije u sklopu kojeg djeluje Pododbor za osobe s invaliditetom.

Gosti „Gospina doma“ u posljednjem tjednu srpnja bili su mladi i volonteri Isusovačke službe za izbjeglice (JRS). Na prvom ljetovanju ove vrste koje su organizirali Caritas Dubrovačke biskupije u suradnji s našom Župom i Isusovačkom službom za izbjeglice sudjelovalo je dvadeset mladih. Mladi i volonteri posjetili su Mljet gdje ih je s duhovno edukativnim

Tradicionalni ljetni susret bogoslova Dubrovačke biskupije u kolovozu

programom za mlade M-ljetovanje upoznala voditeljica JRS-ovog ureda Ana Marčinko.

Jedna obitelj iz katoličke laičke zajednice "Cenacolo" za izliječenje mladih od ovisnosti kroz zajednički život, rad i molitvu u bratovštini boravila je u „Gospinu domu“.

Tradicionalni ljetni susret bogoslova Dubrovačke biskupije, a ove godine bili su to Petar Markić, Ivan Galjuf, Marijo Tošić i Vladimir Karačić, od kojih su prva dvojica u međuvremenu zaređeni za đakone, održao se od 17. do 19. kolovoza u "Gospinom domu" pod vodstvom povjerenika za zvanja, našeg župnika don Marina Lučića. Dvodnevni susret bio je ispunjen raspravama o aktualnim temama i problematikama iz života bogoslova i mladih svećenika, zajedničkom molitvom, slavljem mise, ali i kupanjem. Bogoslovi su također imali priliku biskupu Roku Glasnoviću, koji ih je posjetio, izravno iznijeti svoja nadanja i radosti, ali i svoja pitanja, ideje i tjeskobe, te je tako susret imao i jednu notu sinodalnosti.

U "Gospinu domu" održane su duhovne vježbe za mlade svećenike Dubrovačke biskupije. Duhovne vježbe za svećenike koji još nisu napunili deset godina svećeničke službe održavaju se svake godine na raznim mjestima.

U suradnji s Isusovačkom službom za izbjeglice (JRS) Caritas Dubrovačke biskupije ugostio je krajem kolovoza u "Gospinu domu" žene i djecu s Bliskog Istoka i Ukrajine koji dolaze na Interkulturalne

susrete JRS-a. Osim igre i kupanja, obitelji su zajedno kuhale, a Maha, Fatima i Nahla iz Sirije pravile su tradicionalno arapsko jelo kabsu dok su Olena i Julija iz Ukrajine radile poznatu ukrajinsku juhu Boršč, i razgovarale o životu i djeci pritom dijeleći posebnosti i razlike njihovih kultura i uspoređujući ih s hrvatskim običajima. Tijekom izleta u Dubrovniku tradicionalni sirijski i ukrajinski specijaliteti ponuđeni su u Pinakoteci Biskupske palače hodočasnici na završetku Marijanskoga zavjeta za Domovinu.

„Gospin dom“ i ove je godine ispunio svoju, pred više godina zamišljenu, svrhu.

Članovi zajednice 'Arka' s biskupom Rokom

I oni su Vlahovi ljudi: O nahodima osobno

Skraćeno izlaganje održano 19. siječnja 2023. godine na prvoj tribini "Ususret sv. Vlahu"

Neposredni povod za ovo izlaganje bio je izlazak druge knjige posvećene dubrovačkim nahodima. U tiskanje je pošla 2020. godine, malo prije Velikog zatvaranja, ishitrenih mjera s, nažalost, teškim posljedicama. Posvećena je mojim roditeljima. Predstavljena je jesenas, prekasno za moga oca koji se u međuvremenu u poznim godinama preselio u nebesku domovinu. Počiva u miru na Dančama.

Zašto proučavam nahode?

Jesam li slučajno svoj prvi susret s arhivskom građom o napuštenoj djeci iz 17. stoljeća, imala u trenutku dok sam i sama "bila na mlijeku"? Je li slučajno prijedlog za istraživanje upravo te arhivske građe iz fonda Dubrovačke Republike prebogatog Državnog arhiva u Dubrovniku došao

od vrsne povjesničarke koja je ostvarila majčinstvo posvojenjem djece, pa se tako izvrsno uklapa u krug osoba oko nahodišta? Je li to zato što je moja baka bila dovilja spašavajući život boležljivoj maloj Čehinji iz imućne obitelji turističkih djelatnika iz Župe Dubrovačke? Možda zato jer je moj otac imao, poput plemkinje Fioke Beneša, kćeri Petra Sorgo, koja je živjela u 15. stoljeću, pravu "sestru po mlijeku"? Dojeni su istovremeno na prsima moje bake. Dojenčad su pridržavale sluškinje. Uloga moga oca, zdravog i jakog dojenčeta, bila je da snažno povuče majčino mlijeko, kako bi, i na drugoj dojci dragocjena tekućina istekla u usta slabašne djevojčice. Godina je 1931. no slika se mogla sasvim lako preslikati u vrijeme Fioke Beneša rođene Sorgo koja se, u znak zahvalnosti prema svojoj dovilji, u oporuci sjetila Petruše Pribove, svoje sestre po mlijeku.

Puno kasnije ustanovila sam da je u kući u kojoj živim, smještenoj unutar Zidina, živio jedan štićenik dubrovačkoga Nahodišta. I na kraju, da su imena mojih predaka zabilježena među mnogobrojnim konavoskim odgojiteljima koji su primali na skrb štićenike dubrovačkoga Nahodišta. Čini se kao da je tema sama tražila autora, a ne obrnuto.

Ciljevi studije o nahodima

Prvi cilj studije bio je istražiti stvarne okolnosti rada Nahodišta i života nahoda u Gradu i u odgojiteljskim obiteljima na selu tijekom 19. i početkom 20. stoljeća. Drugi cilj bio je prikupiti što je više moguće podataka o svakom štićeniku Nahodišta u spomenutom razdoblju i rekonstruirati njihove životopise. Rezultat je Monografija koja sadrži tablično oblikovane osnovne biografske podatke za oko 5000 štićenika dubrovačkoga Nahodišta zabilježenih u spisima Nahodišta od 1818. do 1908. godine.

Seoski svećenici kao svjedoci svakodnevice nahoda

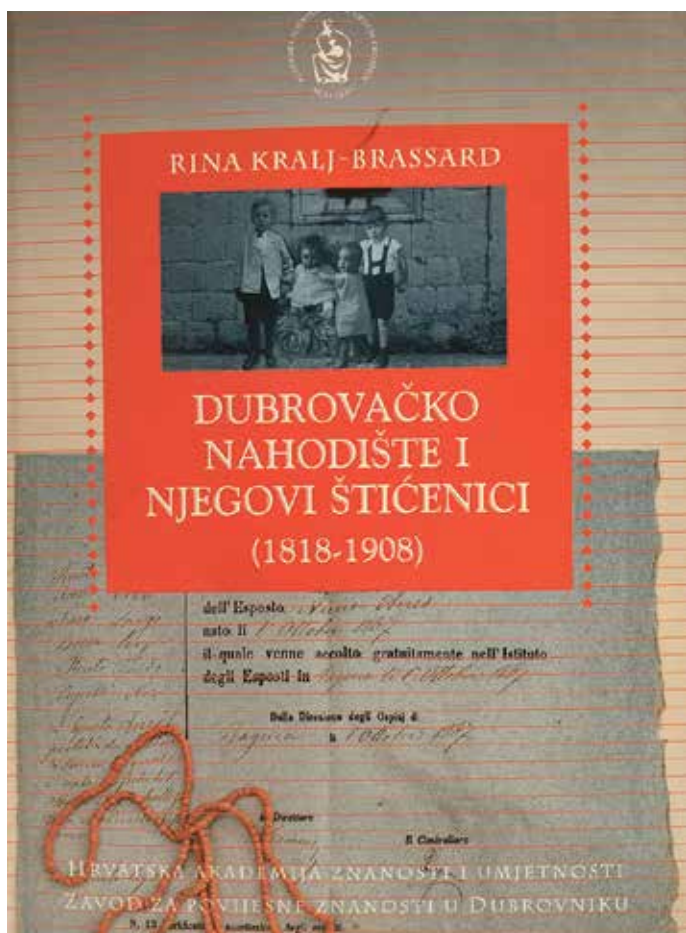
Odakle dolaze najprecizniji i “najsočniji” podatci o seoskom životu dubrovačkih nahoda? Najčešće iz pera svećenika, župnika. Zašto? Jer su župnici ili upravitelji župa osobe od povjerenja vlasti na terenu podjednako u vremenu Dubrovačke Republike kao i u doba Habsburške monarhije. Svećenici su bili prvi istinski socijalni radnici.

Samo katolički svećenici? Ne. U 19. stoljeću u dubrovačko nahodište stižu i inovjerci pa su u skrbi o nahodima uključeni i pravoslavni svećenici, kao i židovska općina. Suradnja s topaljskim sveštenicima je izvrsna. Oni pronalaze obitelji pravoslavne vjere za smještaj na odgoj nahoda iste vjere najčešće u zaleđu Boke kotorske. Izdaju odgovarajuće potvrde o prikladnosti obitelji. Kako su znali koje je vjere dojenče? Jer bi to pisalo na papiriću priloženom uz dijete ili iz izjave donositelja, često primalja.

Što su konkretno radili svećenici? Jamčili su

Na tribini 'Ususret sv. Vlahu' Rina Kralj - Brassard imala je izlaganje o svojoj drugoj knjizi posvećenoj dubrovačim nahodima

svojim autoritetom i izdavali odgovarajuće potvrde da su njihovi župljani pogodni za odgojitelje nahoda, a ujedno su bili dužni obavijestiti upravu bolnice o lošem postupanju svojih župljana prema nahodu. Istu su nadzornu ulogu nad odgojem nahoda na selu, odnosno nad radom dojilja, imali i talijanski župnici.

Intervencija svećenika Marka Žuvele iz 1884. godine

Župni upravitelj župe Pridvorje Marko Žuvela (1850. – 1910.) u pismu upućenom upravi Nahodišta 29. srpnja 1884. osvrnuo se na neugodnosti koje je doživljavao jer je revno slijedio odredbe o uzimanju nahoda na odgoj. Župljani su ga vrijeđali i psovali. Neke obitelji i nakon višestrukih odbijenica, a svećenik im je odbijao izdati potvrde zbog prevelikog siromaštva, nedostatka hrane ili zbog, citiram, “nedobrog ponašanja i ćudorednosti”, nastojale su na svaki način doći do potvrde o prikladnosti za odgoj nahoda. Župnik je trpio i podsmijeh jer su ga župljani uspijevali prevariti. Kako? Jedna bi obitelj koja objektivno zadovoljava sve uvjete službeno zatražila i dobila potvrdu, potpisala ugovor s bolnicom i formalno preuzela dijete, a „nahodić”

bi stvarno završio kod neprikladne obitelji. Žuvela je trpio, pisao i nije popuštao jer je bio uvjeren da odbijenim obiteljima nije bilo stalo do nahoda nego “za potezati ono malo fjorina”.

Svećenici Ivo Marinović u Dubravci i Jozo Boglić u Smokovljanima dižu glas u zaštitu nahoda 1890. godine

Podjednaku odlučnost u zaštiti nahoda iskazao je župnik sela Dubravka u Konavlima u pismu upućenu upravi dubrovačkoga Nahodišta 12. prosinca 1890. godine. Ivo Marinović (1851. – 1915.) nije htio neprikladnim obiteljima izdati svjedodžbu. Prethodno je župljanima izlazio u susret izdajući potvrde više puta no pekla ga je savjest jer je, kako sam piše, pogriješio. Uvjero se da obitelj loše skrbi o nahodima a za dojilju je istaknuo, citiram, “niti je zdrava, niti podobna za uzgojiti”. Prethodno su u toj kući umrla dva izloženika, a umirala su im i biološka djeca.

Ni stanje u Dubrovačkome primorju nije bilo sjajno. Mladi župnik u Smokovljanima Jozo Boglić (1865. – 1921.), obavijestio je 1890. godine upravu bolnice o “nevoljnom stanju djece” u Župi Smokovljani. Boglić se žalio upravi bolnice tražeći da se odgojiteljima zapovjedi da koriste službena imena djece jer će inače biti “velikih petljanijah u knjigam od mrtvih ove župe”, koje su općenito bile neažurne. Zašto odgojitelji nisu koristili službena imena djece? Jer im nisu bila bliska pa je konkretno Ljubomir zvan Pero, a službeno nahodsko prezime Lastić u svakodnevnom životu nije se ni koristilo. Župnik je inzistirao i da se u potvrdi o prihvatljivom imovinskom stanju i ponašanju navede i koliko osoba ima u kući smatrajući da je to važan podatak za procjenu imućnosti obitelji. Bolnička uprava je reagirala. Na čelu je tada bio dr. Roko Mišetić (1845. – 1908.) ugledni i obljubljeni stručnjak. Dr. Mišetić je pisao Dalmatinskom odboru u Zadru i predložio da se pregledaju i popišu svi nahodi kako bi se ustanovilo brinu li se odgojitelji o njima dobro i ima li kakvih nezakonitih postupaka na štetu Nahodišta.

Vapaj svećenika za spas nahoda iz 1901. godine: don Ante Jasprica i don Dušan Mičić

Ante Jasprica (1872. – 1930.) svećenik na Stravči zauzeo se za jednu štićenicu dubrovačkoga Nahodišta. Pristupio je pažljivo pokazujući razumijevanje za odgojitelje. Desetogodišnja

Groblje na Dančama

nahodica bila je, "gladna i gola", a njezini odgojitelji previše siromašni da išta više učine za nju. Suseljani su pomagali djevojčicu u hrani i odjeći. Jasprica je predložio da nahodica prijeđe kod druge obitelji i molio bolnicu da učini što treba za tu promjenu ili da ga uputi tko tu promjenu može izvršiti. Na žalost, nahodica je ubrzo umrla.

Mladi svećenik Dušan Mičić (1875. – 1960.), župni upravitelj u Župi Pridvorje, kasniji kanonik i dekan Stolnog kaptola, dao je najdetaljnije svjedočanstvo o životu nahoda na samom početku 20. stoljeća i energično intervenirao da se stanje popravi. Žalio se 1901. godine upravi bolnice da neke odgojiteljske obitelji iz pridvorske župe "potpuno zanemaruju bijedne sirote" te da se za neke nahode čekalo da, "od dana do dana poginu" jer su djeca bila, "prismagnuta, mršava i bolna da je žalost gledati", a odgojitelje je zanimalo jedino "ono malo kruna mjesečnih". Mičić je sumnjao da se neki šticićenici dojenačke dobi uopće ne doje, a da drugi gladuju. Stariji šticićenici bili su slabo hranjeni i slabo odjeveni.

Ponudio je i rješenja za poboljšanje stanja šticićenika. Tražio je od nadležnih općinskih vlasti u Cavtatu da olako ne daju dozvole za odgoj djeteta. Predložio je da nahode redovito pregledava općinski liječnik na Grudi, barem one najosjetljivije, malu

djecu do 3-4 godine starosti, a da popis djece za pregled daju župnici. Molio je također da uprava bolnice nadzire i starije šticićenike pod prijetnjom obustave isplata, globe i tamnice, da odgojitelji djecu "ne puštaju da umiru od gladi". Na kraju, Mičić je priznao da potvrde o prikladnosti obitelji za odgojitelje daju sami župnici, prihvaćajući tako dio krivice.

Smrtnost nahoda

Obilježje nahoda u svim zemljama gdje su ikada postojala nahodišta je znatno veća smrtnost u odnosu na opću populaciju, posebno u dojenačkoj dobi. Komparativna istraživanja smrtnosti konavoske djece i smrtnosti šticićenika nahodišta smještenih na odgoj u Konavlima, koja su proveli Niko Kapetanić i pokojni akademik Nenad Vekarić, pokazala su da je smrtnost nahoda znatno veća od smrtnosti ostale djece na istom području. Samo jedna četvrtina nahoda na odgoju u župi Pridvorje (1831. – 1918.) doživjela je petu godinu dok je u ostaloj populaciji gotovo tri četvrtine djece doživjelo petu godinu. Istraživanje smrtnosti šticićenika dubrovačkoga Nahodišta pokazalo je slična kretanja. Od 5.703 šticićenika primljenih u dubrovačko Nahodište između 1820. i 1908. godine datum smrti utvrđen je za 4.218 šticićenika, od kojih je oko 57% umrlo je prije navršene prve godine života.

Uzroci veće smrtnosti nahoda

Šticićenici nahodišta su djeca koja dolaze u nezgodnim okolnostima. Trudnoća je mogla biti skrivana, a mogući su i pokušaji izazivanja pobačaja. Upitno je i opće zdravstveno stanje majki pa i očeva. Krajem 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća hara tuberkuloza, a ima i veneričnih bolesti. Teško se živi, masovna su iseljavanja, a lokalna industrija nedovoljno razvijena. Rubno još uvijek ima gladi, a pothranjenost je raširena. Nahoda je sve više, a država, ne prilagođuje proračune nahodišta stvarnim potrebama. Ovdje se vidi drastična razlika u odnosu na stanje u vrijeme Dubrovačke Republike. U 19. stoljeću štediti se na hranarinama odgojitelja i na plaćama i broju dojilja. Rezultat je da niske hranarine prihvaćaju samo one odgojiteljske obitelji kojima zaista očajno treba novac, koje su i same vrlo teškom stanju. Ima i izuzetaka, naravno, kad obitelji uzimaju djecu sa željom da ih posvoje.

U gradskome Nahodištu djeca su nedovoljno dojena ili su hranjena neprikladnim nadomjescima.

Odlaze u obitelji u kojima su teški životni uvjeti i koje se slabo brinu i za vlastitu djecu. Haraju opasne zarazne bolesti. To je gotov recept za preranu smrt.

Ukopna mjesta nahoda

Manjina nahoda preživljava, a većina puni groblja, ona seoska, ali i gradska groblja. U 19. stoljeću nahodi umrli na selu pokapaju se na seoskim župnim grobljima. U 17. stoljeću preminulog nahoda valjalo je donijeti u gradsko Nahodište na pokop. U 19. stoljeću na gradskom području pokapani su nahodi velikom većinom dojenačke dobi, preminuli u gradskom nahodištu, u zgradi na Pilama a od osamdesetih godina 19. stoljeća u sklopu bolnice na Boninovu. U maticama umrlih nahoda iz 19. stoljeća kao mjesta pokopa spominju se groblja na Dančama (Gospa od Milosti), groblje uz crkvu sv. Đurđa (u Pilama ili kod Tri crkve, ne znamo) i groblje na Boninovu. Na Dančama je više od tisuću nahoda pokopano od 1834. do 1884. godine. Posljednji pokop nahoda dojenačke dobi bio je 14.12.1884. Pokopan je Antun Amen star 1 mjesec i 25 dana koji je umro u Nahodištu u 19h, po svoj prilici u skupnom grobu. Skupna i neobilježena grobišta nisu pokušaj skrivanja umrlih nahoda nego uobičajeni način skromnog pokopa. Žao mi je da i crkveni oci, kako se čini, olako prihvaćaju nepotvrđene i znanstveno neutemeljene tvrdnje.

Ostavština nahoda: vrtičke jaslice, umjetno mlijeko, razvoj cjepiva i porodništva...

Vrtičke jaslice izravni su slijednik nahodišta i to talijanskih nahodišta s industrijskog sjevera, kamo su ostavljana većinom djeca rođena u braku, anonimno i privremeno dok se okolnosti ne poprave ili dok dijete ne odraste, jer u nizu ženskih profesija nije bilo moguće uskladiti rad i brigu o dojenčetu. Nahoda je bilo mnogo, djeca su umirala. Pronašlo se rješenje. Umjesto napuštanja djeteta na dulji rok u pretrpanom nahodištu s neizvjesnim ishodom skrbi, djeca su ostavljana samo kratkotrajno, koliko je trajalo radno vrijeme majki. I tako su rođene suvremene jaslice.

Nahodi su prvi sustavno umjetno hranjeni. Neki odgojitelji dubrovačkih nahoda izričito su tražili djecu koja su navikla na „ćuću i papicu“. Na nahodima se nije namjerno eksperimentiralo. Uprave Nahodišta tražile su rješenja za problem nedostatka dojilja, koristeći razne pripravke dok se

nisu konačno utvrdili omjeri prikladni dojenčetu i postupak higijenski ispravne pripreve. Kad vidite kutiju umjetnoga mlijeka u trgovinama sjetite se da je za razvoj tog pripravka, nažalost, umrlo mnoštvo nahoda.

Nahodi su zaslužni i za razvoj porodništva. Naime, masovna obuka stručnih, licenciranih primalja i budućih porodničara odvijala se pri nahodišnim rodilištima, bečkom i zadarskom gdje je otvorena škola za primalje. Neudate majke rađale su besplatno, ali su svoja tijela trebale staviti na raspolaganje za vježbanje i učenje porodništva.

Nahodi su prvi iskusili cjepiva protiv dječjih bolesti i prvi su sustavno medicinski praćeni. Još u 18. stoljeću u dubrovačkome Nahodištu nadgledalo se zdravstveno stanje nahoda. Početkom 20. stoljeća pratila se težina novorođenih nahoda u bolnici.

S nahodima je započeo i snažan prodor države u pitanja zdravstvene skrbi, odgoja i obrazovanja, pitanja opće dobrobiti djece. Nadzor koji je sasvim opravdan u teškim okolnostima u kojima su dolazila na svijet napuštena djeca, prelio se, s vremenom, na svu djecu.

Danas svjedočimo pokušajima da se roditeljska uloga stavi u drugi plan, a da primat u odlučivanju o pitanjima dobrobiti sve djece preuzme neko bezlično državno ili paradržavno tijelo. Država nikad nije bila dobar odgojitelj, čak kad se jako trudila. Dokazali su to nahodi.

Kad se prošetate put Danača sjetite se tamo pokopanih neznatnih Vlahovih ljudi, više od tisuću nahoda koji, poput moga oca, počivaju u miru.

Rina Kralj-Brassard

OSMEROČLANA OBITELJ KUTNJAK

‘Kad napraviš prostor u srcu i pustiš Bogu da bude Njegova volja, vidiš da On ustvari ispunja čežnju srca’

Osmeročlana obitelj Kutnjak, supružnici Slavica i Dubravko i njihovih šest curica: Marija, Lucija, Petra, Rita, Marta i najmlađa Josipa, živi u povijesnoj jezgri na Pustijerni. Na pitanje kakav je život višečlanih obitelji unutar zidina, Slavica odgovara:

- Kao i svako drugo mjesto, ima i prednosti i nedostatke. Ipak, biramo gledati prednosti poput blizine škole i mogućnost da djeca idu u školu samostalno, kao i igrati se bezbrižno vani. Blizina knjižnice, muzeja, kazališta, kina je neprocjenjiva vrijednost.

Obitelj Kutnjak u povijesnu jezgru je doselila 2018. godine. Nakon podstanarstva u Mokošici i Župi Dubrovačkoj skrasili su se, tada kao šesteročlana obitelj, unutar Zidina.

Žive u Ulici braće Andrijića u palači u vlasništvu Dubrovačke biskupije koju je prije pet godina u potpunosti obnovila Zaklada Caboga Stiftung. Obnovom vrijednoga kulturnog dobra koje zbog

oštećenja u potresu 1979. te Domovinskom ratu, nije bilo za stanovanje, Biskupija i Zaklada željele su pridonijeti revitalizaciji povijesne jezgre i vraćanju života u Grad. U tome su i uspjele.

Grad s dušom

- Uskoro će šest godina kako smo doselili u Grad. Živimo u zgradi Biskupijske palače, gdje su još dvije obitelji s djecom. Ukupno je desetero djece u zgradi. Uvijek je veselo i živahno. Podrška, prihvaćanje, strpljivost, toplina i dobrodošlica koju osjećamo u Gradu od prijatelja, susjeda, mladih obitelji i starijih sugrađana, čitave zajednice je nešto što je danas rijetko, a ovaj Grad uistinu ima dušu i čuva je, kaže nam Slavica.

Među prednostima života u povijesnoj jezgri izdvaja blizinu crkve.

- Budući da je Katedrala mjestom stanovanja sada i naša župa, tu smo usmjereni najviše, iako rado pođemo i u druge crkve u Gradu. Dvije starije kćeri

Josipu, šesto dijete u obitelji Kutnjak, u Katedrali, 28. kolovoza 2023., krstio je biskup Roko Glasnović

Lucijina pričest, 21. svibnja 2023.

su tu primile sakrament Prve svete pričesti, dvije mlađe krštenje. Djeca su rado uključena u kreativno - duhovnu zajednicu 'Biseri Očeva milosrđa' koju vodi sestra Katarina, pjevaju u Dječjem katedralnom zboru pa smo u zadnje vrijeme vezani uz jutarnju nedjeljnu misu u devet sati kada i pjeva dječji zbor – **kaže Slavica koja je svojevremeno u Katedrali pjevala u zboru mladih.**

- Suprug i ja smo od osnivanja Trajnog euharistijskog klanjanja uzeli i svoju uru klanjanja, ali sam trenutno u pauzi zbog potreba oko najmanje jednogodišnje djevojčice i ukupne dinamike obitelji. Sad se i to pomalo slaže kako bih se vratila.

Ova majka šest curica naglašava kolika je važnost vjere u njihovoj brojnoj obitelji.

- Za snagu i zajedništvo obitelji vjera nam je glavni oslonac u svakodnevnim izazovima i okolnostima. Djeca su još mala, u dobi od godinu do jedanaest godina. Imati u blizini svećenike, časne sestre, vjeroučitelje koji sudjeluju svojim primjerom i potpomažu graditi vrijednosti koje im kao roditelji nastojimo prenijeti je veliki dar – kaže naša sugovornica.

Mali kombinirani razred

Suprug Dubravko, po zanimanju obrtnik, rodom je iz Slavonije, Slavica je iz Hercegovine.

- Upoznali smo se u Dubrovniku i tu nas je na kraju Bog i doveo iako je na samom početku našeg bračnog zajedništva meni posebno bilo nezamislivo doći baš u Dubrovnik. Ipak, kad napraviš prostor u srcu i pustiš Bogu da prvenstveno bude Njegova volja, vidiš da On ustvari ispunja čežnju srca. Doduše, najčešće ne na način nama razumljiv, ali u konačnici je najbolji način. Čovjek uči dok je živ. Uvijek me iznova iznenađuje ta kreativna Božja pedagogija. Lijepo je poći svojim roditeljima, braći, obitelji u Hercegovinu i Slavoniju i na kraju doći doma. Tako je Grad u konačnici i u srcu postao dom – **ističe Slavica Kutnjak, inače profesorica hrvatskoga i engleskoga jezika i književnosti. Iako je na porodičnom, obrazovnog rada ovoj majci ne nedostaje.** Jedanaestogodišnja Marija je u petom razredu Osnovne škole Marina Getaldića, Lucija u četvrtom, a osmogodišnja Petra u drugom razredu. Rita je predškolac, šest joj je godina, a uz četverogodišnju Martu tu je i godinu i pol stara Josipa.

- Iako nisam fizički prisutna u školi u kojoj sam zaposlena, cjeloživotno učenje i poučavanje me prati i istinski uživam u svom malom kombiniranom razredu – simpatično će Slavica.

Obitelj na izletu u Nacionalnom parku Kopački rit

PROSLAVA DIJAMANTNOG JUBILEJA MISNIŠTVA DON SLAVKA GRUBIŠIĆA

‘Vjerujemo svemu što nas Crkva naučava, ali ako to ne pokažemo svojim djelima, zaludu je sve. Djela su važna!’

Umirovljeni svećenik Dubrovačke biskupije don Slavko Grubišić proslavio je 19. kolovoza šezdeset godina misništva s dubrovačkim vjernicima i svećenicima na svetoj misi u katedrali Gospe Velike.

- Sretan sam i zahvaljujem dragom Bogu da sam postao svećenik, da sam kroz ovih šezdeset godina koliko sam mogao svojim silama, radio i učinio što je potrebno. Koliko god mogu i dokle bude volja Božja, bit ću tu. U Katedrali svako jutro govorim misu, svake nedjelje od kad sam u mirovini, služim misu u Domu za starije i nemoćne osobe ‘Domus Christi’. Svake druge nedjelje držim misu na Bosanki. Što god mogu pomognem i kad treba nekoga zamijeniti, uskočiti, tu sam – **kaže don Slavko koji je cijeli svoj svećenički vijek kapelan u Domu za starije i nemoćne osobe ‘Domus Christi’ u povijesnoj jezgri.**

- Svake nedjelje u Domu služim misu i ispovijedam dva puta godišnje pred Božić i Uskrs. S njima sam srastao, kad sam bio mlad gledao sam te stare ljude kao oca i majku, a sada ih gledam kao braću i sestre,

najstariji sam među njima tamo – ističe don Slavko kojemu su u Katedralu na proslavu šezdeset godina svećeništva došli i šticićenici Doma ‘Domus Christi’.

- Uvijek sam bio sretan što mogu pomoći tim starijim osobama, tako im je drago kad dođeš, popričaš s njima, saslušaj ih. Bilo je i lijepih i ružnih stvari, ali uvijek se sjećam ljepših. Bilo je onih koji su umirali, a nisu htjeli ni čuti za ispovijed. Bio je jedan slučaj kada me žena koja je umirala napala jer se nije htjela ispovjediti. Došao sam drugi dan samo je običi. „Nisam došao radi ispovijedi“, rekao sam. Ona je odjednom počela govoriti, a ja sam samo slušao, pola ure ni riječi nisam kazao. Na koncu me pitala kad bi je mogao doći ispovjediti, a ja sam joj odgovorio: “Gospođo draga, vi ste se upravo ispovjedili.“ Za dan je otišla. Bilo je svakakvih slučajeva. Stvarno je veselje i radost da možeš biti uz njih, biti im na pomoći.

Don Slavko je rođen 1938. godine u Drinovcima, školovao se u rodnom mjestu, zatim u Ljubuškom i Dubrovniku, nakon šest godina studija teologije u

Zagrebu i dvije godine vojske, zaređen je 21. srpnja 1963. godine u Dubrovačkoj katedrali.

- Bili smo četvorica don Marinko Bilić, Pero Butigan, Augustin Milin i ja. Njih trojica su pokojni, a mene Bog još drži. Kažu Bog zove one dobre, a nas pogane ostavlja da još trpimo i podnosimo pokoru – kroz osmijeh će don Slavko.

U šest desetljeća svećeništva obavljao je brojne svećeničke službe: više od trideset godina bio je župni vikar u Katedralnoj župi, a uz to i rektor manjih gradskih crkava, v.d. rektora zborne crkve sv. Vlaha, pomagao je u župama na Lopudu, u Mlinima i Cavtatu. Župnik na Šipanu bio je osamnaest godina, nakon čega je 2018. godine pošao u mirovinu. I dalje aktivno pomaže u Župi Gospe Velike. Treba spomenuti kako je od početka svog svećeničkog vijeka predavao vjeronauk najprije u crkvi sv. Roka, crkvi Domino pa u Sjemeništu i na koncu od 1990. do 2000. godine u školi, pa nastavio na Šipanu.

Onaj koji ne živi po vjeri kao da ne vjeruje. Mi vjerujemo svemu što nas Crkva naučava, ali ako ne pokažemo to svojim djelima, zaludu je sve. Važna su djela! I svaki svećenik mora nastojati da ono što govori po tome i živi – savjetuje don Slavko pa spominje kada je i kako on osjetio Gospodinov poziv:

- **Odgojen sam u katoličkoj vjeri od svojih roditelja.** Svaki dan se Boga molilo, prije i poslije jela, ali uvečer, ta večernja molitva, to je bilo posebno. Isuse moj kako je divno bilo kroz selo proći, tada nije bilo struje, a iz svake kuće se čula molitva. Išao sam u crkvu, župa je fratarska, mi ih zovemo pratri. Gledajući župnika, pratre, želio sam i ja to postati. Kao dijete došao sam u Sjemenište u Dubrovnik 1951., bilo nas je oko 120 sjemeništara. Maturirao sam 1956., a 1963. sam rekao prvu misu u mome rodnom mjestu. Bilo je tada siromaštvo, glad, nisi imao ništa, bila je slaba hrana. U Sjemeništu nismo bili gladni, ali ni siti. Nije bilo marende, a za ručak feta kruha i nešto sitno što je bilo. To su bile godine iza rata. Svinje su se uzgajale u Sjemeništu, pa bi za Božić koji put bilo mesa. Skromno je bilo, ali bilo je zadovoljstvo. A danas, kad sam na Pločama predavao vjeronauk, gledam djecu bacaju sendviče, razbacuju se s njima, jedan dječak šuta ga nogom. Starac je prošao i rekao: "Dijete moje što to činiš, daj Bože da ga nikad ne poželiš" – govori don Slavko o današnjem vremenu u kojem se sve olako shvaća i ne cijeni. Nikada neće zaboraviti Isusovce koji su ih u sjemeništu odgajali da budu dobri ljudi, kršćani i domoljubi.

- Bilo je i onih koji nisu postali svećenici, ali su ostali karakterni, dobri vjernici, ljudi, dobri domoljubi. Recimo dr. Juraj Njavro po kojem se zove vukovarska bolnica, on je sa mnom bio u Dubrovačkom sjemeništu,

Na don Slavkovu proslavu dijamantnog jubileja misništva došli su i štitičnici doma 'Domus Christi'

samo godinu iza mene. Igrali smo nogomet skupa, družili se, tu je završio maturu.

Zanimalo nas je zašto don Slavka zovu Ćiro

- Imali smo profesora Ćira Carića predavao je matematiku. Danas jedna gradska ulica nosi njegovo ime. U moje vrijeme bile su četiri godine osnovne, osam godina gimnazije. Nakon trećega razreda gimnazije, to bi danas bio sedmi osnovne, bila je mala matura. Iza male mature sam došao u Sjemenište. Kako sam došao s dobrim znanjem iz matematike, onda mi je profesor često znao reći: "Ajde mali izađi i pokaži na tabli." Izašao bi, objašnjavao i tako po njemu dobio ime Ćiro. Mislim da u bogosloviji u Zagrebu nitko nije znao moje pravo ime, svi su me zvali Ćiro i ja ostao Ćiro. Ko Blažević! – simpatično će don Slavko.

Šezdeset godina svećeništva don Slavko je proslavio i u rodnim Drinovcima.

- Don Petar Palić je propovijedao na misi, a iza, za sve koji su bili u crkvi, imali smo čašćenje. Dan kasnije se okupila rodbina na večeri, nas 50, 60. A proslava tu u Katedrali, stvarno je bila posebna. Moram reći, don Marin Lučić je divan. Zahvaljujem mu stvarno što je sve lijepo organizirao. Bilo je dosta svećenika i biskup Roko. Došla je i moja nepuča i svi njezini. Zbor je pjevao, čitači, moji stari iz doma su došli. U pinakoteci je organizirao domjenak. Baš je bilo lijepo, posebno i svečano – još uvijek pun dojmova opisao je don Slavko Grubišić proslavu dijamantnog jubileja misništva.

Vere i Goro nakon pola stoljeća braka obnovili su svoje zavjete, opet uz blagoslov don Slavka

Mladenci Goran i Vjera s don Slavkom 1973. godine

Naši župljani, Vjera i Goran Martić u listopadu su proslavili pola stoljeća ljubavi. Malo je stanovnika unutar Zidina koji ne poznaju ovaj skladan bračni par. Uvijek s osmijehom i lijepom riječi, uvijek spremni pomoći svakome, čeljad u punom smislu te riječi.

Zlatni pir Vjera i Goro proslavili su posebno

emotivno uz svoje najmilije. Uz obitelj i najvjernije prijatelje, a mislima uz sve one koji nisu dočekali taj dan, nakon 50 godina braka, Goran i Vjera obnovu zavjeta imali su u Katedrali, opet uz blagoslov don Slavka Grubišića.

- U ovom ćudljivom vremenu i vrlo drukčijem načinu života, među izmijenjenim vrijednostima i nekim drugim ljudima, ima još mjesta za lijepe životne priče – kaže nam njihova kćer Tajana pa nastavlja o počecima ove prelijepe priče:

- Krenula je pedesetih godina prošloga stoljeća u vrtiću gdje su Goran Martić i Vjera Pače izmijenili prva poznanstva i sjećanja na čupkanja njezine prepoznatljive fjočice u glavi. Priča se nastavila šezdesetih u skalinima od Buže, Goro uza skaline, u Srđ gdje se i rodio, a Vere u Žudiosku. Nakon deset godina vijeranja, svoju ljubav potvrđuju 6. listopada 1973. u uz blagoslov don Slavka. Obitelj punu ljubavi, radišnosti, razumijevanja, okupljanja, obiteljskih tradicija, suza i smijeha, smjestili su tu u Grad na Svetu Mariju. Vjera je svoj radni vijek provela kao tajnica uz prepoznatljiv osmijeh i optimizam, a Goran kao vrlo sposoban i vrijedan vatrogasac. U teškim vremenima

Vjerin tata Tonći, sestre Dubravka i Jelena te mama Anđelka s Gorom i Vjerom

Goran i Vjera s njezinim sestrama i mamom

su kćer Tajanu i sina Vjerana odškolovali u Zagrebu uvijek govoreći: 'Neka uvijek bude ovako, samo ne gore.'

Vere i Goro i danas šire svoju ljubav, toplinu, zajedništvo i životnu radost. U šetnji ulicama Grada uvijek ih se može sresti s onim istim osmijehom i uvijek prisutnom marljivošću kako pomažu 93-godišnjoj Vjerinoj majci te unucima Damjanu, Lorenu, Orsatu i Mavru.

Svoju vjeru nenametljivo žive i sudjeluju u životu Crkve. Vjera je član Župnog Ekonomskog vijeća i Pastoralnog vijeća, a Goran je dugogodišnji član katedralnog Bratstva Presvetog Sakramenta. Goro se godinama brinuo za uređenje crkve sv. Nikole uz svečev blagdan, jednako tako i za crkvu sv. Josipa. Ipak, najviše je vezan uz crkvu Domino gdje se od 1992. godine uvijek brinuo za njezino blagdansko uređenje, pogotovo za betlehem. Naravno, uvijek u suradnji i zajedništvu sa svojim velikim prijateljem don Slavkom. Pored raznovrsnih aktivnosti u Crkvi, Vjera se s radošću i sjetom posebno prisjeća čitanja Biblije u crkvi sv. Josipa. To je trajalo nekoliko godina. Sve je pokrenuo pokojni don Stanko Lasić, sudjelovali su

mnogi vjernici, a Biblija se čitala pred Uskrs, tijekom Korizme.

O tajni dugovječne ljubavi, uvijek skromni Goro i Vjera kažu:

- Jedini recept je silno razumijevanje i zajedništvo pod okriljem ljubavi.

Goran i Vjera obnovu zavjeta imali su u Katedrali, opet uz blagoslov don Slavka

MARIJINA ŠUTNJA, Ignacio Larrañaga, Nakladnik: Naklada sv. Antuna

Knjiga nosi naslov Marijina šutnja ali ta je šutnja njezin trajni razgovor s Bogom. Ona je sva uronjena u Boga, u volju Božju i zato je savršena suradnica u djelu Božjem. Djelo pak Božje spasenje je ljudi, izvršeno utjelovljenjem, mukom, smrću i uskrsnućem Isusa Krista, Otkupitelja čovjeka. Marija je u službi čovjekova spasenja. U njoj je Otkupljenje ostvareno savršeno. Sva je Božja i sva zauzeta za ljude. Zato nam je Isus daje za majku: "Evo ti majke" (Iv 19,26). Životopis Majke Božje, kako o njemu razmišlja o. Ignacio Larrañaga, sigurno će svakom čitatelju približiti Mariju i čitatelja Mariji. Njezin pak primjer uvijek rađa u dušama raspoloženje da žive s dubljim uvjerenjem svoje krštenje kao ucijepljenost u sam život Isusa Krista. (Franjo kard. Kuharić)

GORKA MUKA GOSPODINA NAŠEGA ISUSA KRISTA, Anna Katharina Emmerich, Nakladnik: Naklada sv. Antuna

Bl. Anna Katharina Emmerich (1774. - 1824.) redovnica augustinka, ubraja se među najglasovitije mistike. Njezina viđenja objavljena su u više izdanja i prevedena na više jezika. Ovo novo izdanje, prema zabilježkama pisca Clemensa Brentana koji je godinama, sjedeći uz Katharininu bolesničku postelju, bilježio njezine riječi, čini se potrebnim upravo u naše nemirno vrijeme. Promatrajući u svojim viđenjima Isusovu muku i smrt na križu, ona i sama postaje slična Isusu Patniku, noseći na svom tijelu njegove rane. Godinama je živjela bez hrane. U veličanstvenim viđenjima Anna Katharina proživljava čitavu Gospodinovu Muku, počevši od Posljednje večere. Začudno je navođenje najsitnijih pojedinosti koje su kasnije prošle znanstvenu provjeru. Nadahnut viđenjima Anne Katharine, redatelj i glumac Mel Gibson snimio je film PASIJA, o mucu Isusovoj.

OVO JE TIJELO MOJE, EUHARISTIJA U SVJETLU HIMANA "KLANJAM TI SE SMJERNO" I "ZDRAVO TIJELO", Raniero Cantalamessa, Nakladnik: Kršćanska sadašnjost

Knjiga službenoga propovjednika Papinske kuće sadrži razmatranja o euharistiji koja je u toj službi održao u došašću i korizmi u Godini euharistije 2004.-

2005. Razmatranja su utemeljena na komentaru dvaju najpoznatijih euharistijskih himana latinske Crkve: "Klanjam ti se smjerno" (Adoro te devote) i "Zdravo tijelo" (Ave verum). Radi se ujedno i o posljednjim razmatranjima koje je p. Cantalamessa održao u nazočnosti svetog Ivana Pavla II., koje je on dijelom pratio iz bolesničke sobe.

KATEKIZAM DUHOVNOGA ŽIVOTA, Kardinal Robert Sarah, Nakladnik: Kršćanska sadašnjost

U knjizi kardinal Robert Sarah želi nam pokazati kako krenuti i napredovati na unutarnjem putovanju duhovnoga rasta. Kako se vratiti samima sebi, na mjesto prisne Božje prisutnosti? Koji put slijediti i koja konkretna sredstva upotrijebiti kako bi se Bog vratio u središte naših života? Kako ostati ustrajan na putu obraćenja? – neka su od pitanja na koja odgovore nalazimo u ovoj knjizi. Ova je knjiga katekizam unutarnjega života. Njezini su ciljevi praktični, a ne akademski te se svode na isticanje osnovnih sredstava za ulazak u duhovni život. U vrijeme crkvenih otaca, katekumeni su tijekom cijele korizme sudjelovali u velikim katehezama koje su im omogućivale shvatiti u kojim će im razmjerima krštenje promijeniti živote. Ustrojen oko sakramenata, molitve, askeze i liturgije, Katekizam duhovnoga života ima jednak cilj – svakom pojedincu pomoći osvijestiti da je njegovo ili njezino krštenje početak velikoga obraćenja, početak veličanstvenoga povratka Ocu.

ROĐENI SMO I NIKADA NE ĆEMO UMRIJETI, SVJEDOČANSTVO CHIARE CORBELLE PETRILLO, Cristiana Paccini, Simone Troisi, Nakladnik: Glas Koncila

Chiara Corbella Petrillo umire u dvadeset i osmoj godini života, od karcinoma na jeziku, otkrivena u petom mjesecu njezine treće trudnoće. No odgađa liječenje, misleći prije svega na dobro djeteta koje nosi. Chiarin životni put, kao i onaj njezina supruga Enrica i sina Francesca (te njegove starije sestre i brata, koji su već postali stanovnici neba), dotaknuo je tisuće ljudi u Italiji i šire. Knjiga o Chiari Corbelli Petrillo donosi svjedočanstvo žene koja umire, ostavljajući iza sebe muža i sina, da je život nevjerojatan dar i da nasljedovati Krista i u patnji otvara put prema svjetlosti.

Don Stankova knjiga *Pravo na rođenje u učenju Crkve* online

U izdanju Centra za bioetiku Filozofsko-teološkoga instituta Družbe Isusove u Zagrebu i Nakladničke kuće Tonimir iz Varaždinskih Toplica u veljači 2009. objavljena je knjiga *Pravo na rođenje u učenju Crkve* autora dr. don Stanka Lasića (1942.–2022.), koju je priredio Petar Marija Radelj.

Na 704 stranice udžbeničkoga formata obrađuje se kršćanski pogled na život prije rođenja, od apostola Pavla do pape Benedikta XVI. Nakon panoramskoga pregleda problematike u Predgovoru, knjiga vodi čitatelja kroz sustavnu i moralnu teologiju od Poslanice Galaćanima (57. po Kristu) do napatka *Dignitas personae* (2008.). Opisuje kako se nadograđivalo učenje Crkve o početku ljudskoga postojanja, to kompleksno pitanje vjere i čudoređa (i biologije, medicine, prava, gospodarstva...), savjesti i demografije te budućnosti čovječanstva.

Rijetka je tema poput ove koju su redom obrađivali toliki umnici čovječanstva, a još je rjeđe da se sve to može naći unutar istih korica.

Cjelovito se donose u hrvatskom prijevodu: Izlaganje sv. Tome Akvinskoga o zapovijedi 'Ne ubij' iz 1273., Izjava o izazvanom pobačaju iz 1974. Zbora za učenje vjere na čelu s Franjom Šeperom, napatuk *Donum vitae* iz 1987. i odgovori o uklanjanju maternice iz 1993., Vjerodostojno tumačenje o kaznenom poimanju pobačaja iz 1988. i okružnica Ivana Pavla II. *Evangelium vitae* iz 1995.

Don Stanko Lasić

Knjiga *Pravo na rođenje u učenju Crkve* don Stanka Lasića

god., ilustrirano sa šest reprodukcija, pet drvoreza, tri bakropisa, 22 crteža, 23 fotografije i 82 grafikona. U dodatku je povijesni mozaik o dubrovačkom Nahodištu (1432.–1927.) kao konkretno svjedočanstvo organizirane kršćanske skrbi koje je trudnicama pružalo besplatno utočište, porođaj i babinje te njegu, odgoj i udomljenje djeci koju roditelji nisu mogli ili htjeli zadržati, te prvi cjeloviti prijevodi Zakona o zabrani trgovine robljem iz 1416. i Zakona o osnutku i opskrbi Nahodišta za stvorenja koja se nečovječno odbacuju iz 1432. Velikoga i Općeg vijeća Dubrovačke Republike.

Drugi dodatak je pismo blaženoga Alojzija Stepinca liječnicima o pobačaju iz 1940. godine.

Treći dodatak – Statistika poštovanja i kršenja prava na rođenje u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i u još 55 zemalja otkriva zapanjujuće podatke i tendencije. Četvrti dodatak: tematski popis literature i pregled pravne regulative otvaraju nove mogućnosti istraživanja.

U Pojmovniku se kroz 433 natuknice definira teološki, filozofski, medicinski, pravni, demografski i jezikoslovni aparat.

Knjiga se u digitalnom obliku može listati i skinuti ovdje: <https://www.vjeraidjela.com/stanko-lasic-pravo-na-rodenje-u-ucenju-crkve-knjiga/>

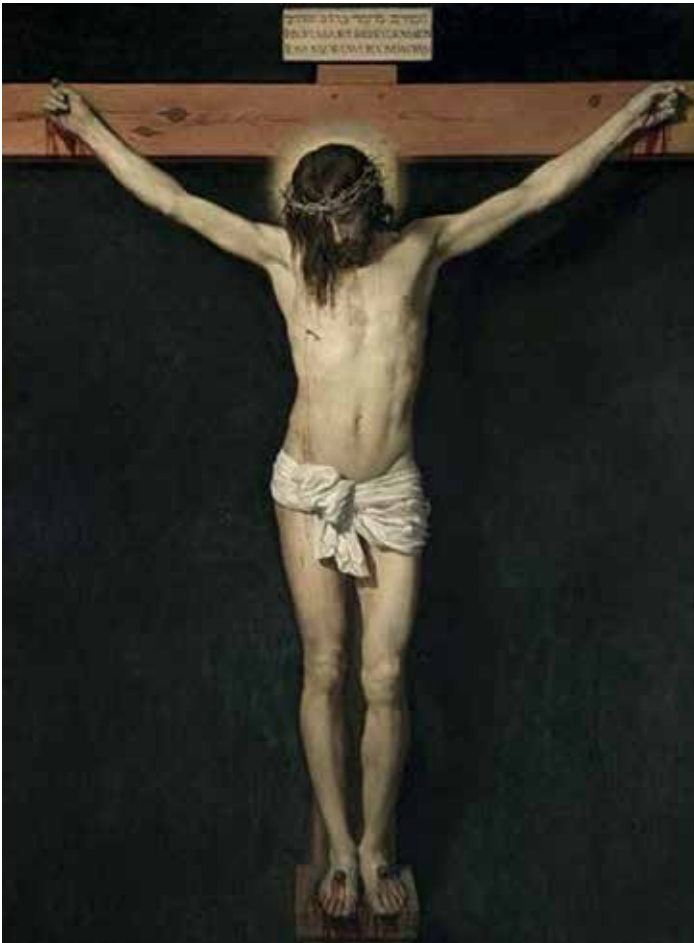
Petar Marija Radelj

Komentar Katoličke molitvene zajednice Effatha – Može li katolik praktimirati yogu?

Yoga je nastala u Indiji i dio je religije hinduizma. Hinduizam počiva na četiri stupnja ili četiri cilja čovjekovog života. Yoga je dio posljednjeg cilja, tj. sredstvo njegova postizanja. Vježbe yoge zamišljene su da bi se postigla kontrola nad tijelom, dahom i na koncu umom – u svrhu postizanja oslobođenja – samadhija, mokše ili nirvane: oslobođenje duše iz neprekidnog ciklusa svrhe i posljedice djela (karma) koje uzrokuju da se duša neprestano reinkarnira (ponovno rađa). Oslobođenje iz tog ciklusa postiže se vježbama yoge. Sam naziv yoga dolazi iz sanskrtskog korijena yuj – ujarmiti se, ujediniti se. Cilj tog ujedinenja je spajanje osobne svijesti, sebstva – ātmana i univerzalne, bezosobne svijesti – Brahmana.

Jaram na koji je kršćanin pozvan donosi Evanđelje po Mateju gdje Isus poziva: „Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako.” (Mt 11, 25-30)

Yoga je jedna od šest grana ili šest škola hinduističke filozofije. Stoga, logično je da u hinduizmu postoji poslovice: „Nema yoge bez hinduizma, i nema hinduizma bez yoge.” Swami (op. duhovni učitelj u hinduizmu) Sivasiva Palana izjavio je 1991. godine u časopisu *Hinduism today*: „Malena vojska misionara yoge... izvrsno obučenih, u posljednjih 10 godina upravo se sprema pokoriti zapadni svijet. Oni sebe možda ne nazivaju hinduistima, ali svaki hindus zna odakle je yoga potekla i koji je njen cilj.” Za glavni dokument yoge kakvu danas znamo uzima se „Yogasutra”, autora Patañjalija. U hinduizmu učitelja Patañjalija smatra se „reinkarnacijom” ili utjelovljenjem Adisheshe – boga zmiје koji je sudjelovao u stvaranju svijeta. Tako se u ashtanga yogi, koja je kod nas vrlo popularna, recitira mantra ashtanga yoge u kojoj se između ostalog govori: „Poklonimo se Patañjaliju, inkarnaciji Adisheshe, čiji gornji dio tijela ima ljudski oblik, čije četiri ruke drže školjku i disk, a okrunjen je sa tisuću zmijskih glava.” Izgovarajući ovu mantru i klanjajući se

tom božanstvu, kršćanin direktno krši prvu Božju zapovijed: Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene. Isto se događa i fizičkim izvođenjem pozdrava Suncu (bog Sūrya – bog Sunce, jedno od najranijih hinduističkih božanstava) ili pozom plešućeg Shive (bog destrukcije u hinduističkom panteonu).

U Katoličkoj Crkvi odnos prema tijelu je svet. Druga Božanska Osoba Presvetog Trojstva, Sin, utjelovila se u osobi Isusa Krista. Isus je uskrsnuo u tijelu. Čovjek jest duh, duša i tijelo. Primjerice: kada napravimo znak križa na svome tijelu, i bez riječi, znamo što taj znak, gesta, znači i koju snagu ima u sebi. Naše geste tijela u liturgiji izriču i stav našega srca, izriču i ispovijedaju našu vjeru. Čitav čovjek sudjeluje u odnosu prema Bogu. Tako i tjelesne geste yoge nije moguće odvojiti od yoge i duhovnog konteksta u kojemu su nastali.

Još jedan primjer yoge, koja postoji i u Dubrovniku je Kundalini yoga. Kundalini yoga (kundalini – „sklupčana” zmijsa) odnosi se na energiju koja je u obliku zmijske sklupčana u čakri u području zdjelice i koju određenim vježbama i mantrama treba probuditi i podići do čelone ili krunske čakre, tzv. duhovnog oka i na taj način doći do prosvjetljenja. „Kundalini ludilo” poznato je među praktikantima te vrste yoge, a to je naziv za skup simptoma nalik na psihički slom.

Već i sami pozdrav namaste sa sklopljenim rukama na prsima upućuje na nepomirljive razlike hinduizma i kršćanstva. Namaste, hinduistički pozdrav, koji se stalno koristi u yogi, znači: bog u meni klanja se bogu u tebi. U osnovi hinduizma leži uvjerenje da je Bog bezosoban, bezličan, on je u svemu: u kamenu, životinji, čovjeku... Sve je bog.

Po tom vjerovanju isto tako reinkarniramo se u kamen, životinje, ljude. Ovisno o zaslugama. Kad se postigne mokša - oslobođenje, tada čovjek shvaća da je on bog. To se uvjerenje vidi u još jednoj poznatoj hinduističkoj mantri – tat tvam asi (ti si to), koja znači ātman (osobna duša) i Brahman (univerzalna duša, bog) su jedno. Dok se u kršćanstvu jasno razlikuje Bog – Stvoritelj i čovjek – stvorenje. Nema reinkarnacije, već jedan život na zemlji koji završava životom vječnim – u Nebu ili u Paklu i uskrsnućem tijela. Najvažnije: yoga je put čovjeka, stjecanja prosvjetljenja njegovim trudom i zaslugama, a u kršćanstvu spasenje se postiže milošću Božjom.

Shiva Samhita, hinduistički spis iz 17. st. koji govori o yogi kaže: „Meditiraj o Velikoj Praznini, čiji početak je praznina, čija sredina je praznina, čiji kraj je praznina... Kontinuirano meditirajući o tome postiže se cilj (prosvjetljenje).” U direktnoj je to opoziciji s katoličkim naučavanjem jer cilj kršćanske meditacije je uspostaviti odnos s Bogom, koji je naš Otac, po Isusu Kristu koji je postao čovjekom.

U dokumentu „Isus Krist – donositelj vode žive”, koji je Katolička Crkva objavila 2003. godine, kao smjernice Crkve u odnosu na new age pokrete u koji se ubraja i yoga, kaže se, između ostalog, da je „cilj yoge – samoostvarenje u opoziciji s ciljem kršćanstva – ispunjenje i spasenje u Isusu Kristu.”

Dokument „Isus Krist - donositelj vode žive“ možete pronaći na: https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/interelg/documents/rc_pc_interelg_doc_20030203_new-age_en.html

Zaključak: Vjernik katolik ne bi smio prakticirati yogu, ni u kojem obliku.

don Marin Lučić, katedralni župnik
i duhovnik Katoličke molitvene zajednice Effatha
Marinka Pilić, dipl. indolog,
u službi vodstva Katoličke molitvene zajednice Effatha

Nastavak radova na krovu katedrale i župnoga dvora

Nakon uspješnoga završetka obnove kupole i metalnog pokrova glavnoga i bočnih brodova katedrale te uređenja vanjske stolarije, nastavlja se rad na sanaciji cjeline krova katedrale. Nakon nužnih istraživanja pločnika, izrade projekta te dobivanja svih potrebnih konzervatorskih dopuštenja u kolovozu, tijekom listopada je započeo rad na krovnih terasama katedrale s južne i sjeverne strane katedrale. Te su terase u vizualnome i stilskome smislu važan element barokne arhitekture naše katedrale, ali unatoč redovitome održavanju predstavljaju stalan izvor rizika od prodora vlage u unutrašnjost što se posebno vidi iznad krstionice. Radi pristupa gradilištu postavljena je vertikalna skela uz sjeveroistočni ugao katedrale (prema Kneževu dvoru), a zaštićene su i sve skulpture svetaca na sjevernoj i južnoj terasi. Glavni projektant je dr. sc. Josip Galić (Radionica statike iz Zagreba), izvođač radova je tvrtka Portal gradnja d.o.o. iz Mokošice, a nadzor obavlja arhitektonski studio Vetma iz Dubrovnika. Otrprike u isto je vrijeme započet rad na popravku kuće župnoga dvora preko

puta katedrale. Krov je niz godina bio u stanju koje je zahtijevalo sanacijski zahvat te je tome napokon i pristupljeno. Radi se o izmjeni pokrova, a radove izvodi dubrovačka tvrtka „Građevinar-Quelin“ dok je nadzorni inženjer Zdravko Nivić.

Ivan Viden

Održane studentske radionice „Otkrivanje starih dubrovačkih katedrala“

Tijekom 2023. godine održano je, prema planu, nekoliko ciklusa studentskih edukativnih radionica „Otkrivanje starih dubrovačkih katedrala“ koje se od 2015. u kontinuitetu održavaju u suradnji s Odsjekom za povijesti umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nastavljena je obrada kamenih ulomaka, ulomaka zidnih slika iz arheološkog sloja te ulomaka keramike lokaliteta katedrale Gospe velike i Bunićeve poljane u Dubrovniku, istraženog 1981.-1988. godine. U veljači su u Dubrovniku boravili studenti s Filozofskoga fakulteta koji su, između ostaloga, radili na istraživanju i popisivanju kamenih spolija u povijesnoj jezgri Dubrovnika. Početkom lipnja u Dubrovniku su radili studenti Akademije likovnih umjetnosti sa dr.sc. Suzanom Damiani, da bi krajem lipnja i početkom srpnja došao turnus studenata s Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta. Istodobno je u Dubrovniku boravila i dr.sc. Ivana Ožanić Roguljić s Instituta za arheologiju radi obrade keramike, uz suradnju dr.sc. Marine Šiše Vivek.

Glavna obrada nalaza provodila se kroz dvije kampanje, u lipnju-srpnju i rujnu-listopadu. Na obradi kamenih ulomaka radili su studenti studija povijesti umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pod vodstvom doc. dr. Maje Zeman. Obrada je u 2023. godini završena, te je obrađeno

ukupno 2900 kamenih ulomaka iz razdoblja od antike do novog vijeka, uz izdvojene skupine mramora različitih sastava te skupine otkresaka. Ulomci su signirani i dokumentirani te su svi relevantni podaci uneseni u digitalnu bazu podataka (kreiranu u sklopu financiranja Filozofskog fakulteta u Zagrebu). Također, ulomci su adekvatno pohranjeni u za to predviđen prostor „lapidarija“ u južnom potkrovlju dubrovačke katedrale. Na prijenosu težih ulomaka, arhitektonske plastike romaničke katedrale (ulomci portala, ulomci galerija i dr.) angažirani su radnici tvrtke „Građevinar-Quelin“. Dio mramornih ulomaka, posebno elementi liturgijskog namještaja, snimljeni su digitalnim mikroskopom radi detektiranja eventualnih ostataka pigmenata i pozlate. Ustanovljene su različite vrste pigmenata jednako na ranoromaničkoj, kao i na romaničkoj kamenoj plastici, posebice na primjerima izrađenima u „champlevé“ tehnici.

Na obradi ulomaka zidnih slika radili su studenti Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, s Odjela za konzerviranje i restauriranja umjetnina, pod vodstvom red. prof. Suzane Damiani. Nalazi su sortirani s obzirom na kontekst pronalaska i postojeće signature te dokumentirani i prepakirani u pvc kutije, u adekvatne uvjete u spremištu u prizemlju Biskupske palače. Dodatno, nalazi su sistematizirani i s obzirom

na vrste žbuka i pigmentata te karakteristike slikanoga sloja, uvažavajući i na pripadnost najstarijoj bazilici ili romaničkoj katedrali. Također, s obzirom na vrstu žbuka nalazi se povezuju s očuvanim ostacima zidnih slika „in situ“. Za pojedine veće ulomke učinjeni su fotogrametrijski snimci. Uz navedeno, pripremljeni su ulomci žbuka za analize koje se provode u suradnji Institutom Ruđer Bošković. Također, svi relevantni podaci sistematizirani su i pripremljeni za unos u digitalnu bazu podataka. Na obradi ulomaka keramike, uz voditeljicu aktivnosti dr. sc. Ivanu Ožanić Roguljić, surađivala je dr. sc. Marina Šiša Vivek kao vanjska suradnica. Sudjelovala je u dovršetku primarne obrade: pranja, signiranja i adekvatne pohrane ulomaka keramike. Uz to, keramički su ulomci sistematizirani s obzirom na kronologiju i tipologiju te su i sistematizirani svi podaci i pripremljeni za unos u digitalnu bazu

podataka. Izrađena je fotodokumentacija pojedinih nalaza, a izdvojeni su i primjerci za rekonstrukciju. Spomenimo da je u svibnju ove godine iz španjolskoga laboratorija CENIEH iz Burgosa (dr. Alicia Medialdea) stigao stručni nalaz uzoraka koji su prošle godine uzeti u podzemlju katedrale za analizu metodama termoluminiscencije. Također, u pripremi je i zbornik znanstvenih radova povezanih s ovim projektom čije se tiskanje očekuje iduće godine, a na Akademiji likovnih umjetnosti obranjen je i još jedan diplomski rad s temom koja je povezana s materijalom koji se obrađuje na ovoj radionici. Spomenimo i kako je dio sitnih nalaza vrijednog arheološkog stakla bio posuđen za izložbu o povijesti prozorskoga stakla koju je organizirao Muzej antičkoga stakla u Zadru od 25. listopada do 15. prosinca 2023. (autorica: dr.sc. Vedrana Jović Gazić).

Ivan Viden

Obnova kapelice sv. Križa na Posatu

Na blagdan sv. Križa 14. rujna 2023. dubrovački je biskup Roko Glasnović svečano blagoslovio kapelicu sv. Križa na Posatu čime je označen završetak radova na njezinoj obnovi započelih prethodne godine. Ova je slikovita kapelica već dugi niz godina bila u lošem građevinskom stanju i vapila je za obnovom, a što je bila i želja vjernika koji žive u tom predjelu grada. No, radi različitih objektivnih okolnosti do obnove je moglo doći tek sada. Nije posve pouzdano utvrđeno kada je ova kapelica sagrađena, ali je u svibnju 1692. godine nju u svome kanonskom pohodu obišao tadašnji dubrovački nadbiskup Giovanni Vincenzo Lucchesini. Nadbiskup ju je pregledao i u zapisniku vizitacije naveo da je obnovljena i podignuta poslije

Velikoga potresa iz 1667. godine te kako ima samo jedan oltar i da se u njoj se slavi pjevana misa na blagdan Uzvišenja sv. Križa.

Ova slikovita kapelica koja je neizostavni dio slike Grada, kao da svojom malenkušću stalno ogleda sa puno većim i monumentalnijim gradskim zidinama i kulom Minčetom. U tom neprestanom dijalogu kapelice i zidina pokazuje se izvrsno i urbanistički genij naših predaka koji su u ovome gradu uspjeli kroz stoljeća ukomponirati i malo i veliko i sićušno i monumentalno i sakralno i svjetovno u savršen sklad koji smo naslijedili i koji mi danas uživamo. A da bismo to mogli i – što je još važnije – da bi to mogli oni koji dolaze nakon nas, sakralnu kulturnu baštinu

trebamo čuvati i njegovati. Ova je kapelica, nažalost, dugi niz godina bila prepuštena zubu vremena. Iako se razmišljalo o tomu da je se ukloni ili izmjesti, uspjela je ostati na svome mjestu. Poštedjeli su je, uglavnom, i bič trešnje i neprijateljske bombe. No, radi tih sretnih okolnosti ova je omiljena kapelica morala i čekati da se obnove drugi hramovi i građevine koji nisu bili te sreće.

Nakon višegodišnjih priprema 2018. godine krenulo se u pravome smjeru, dobivene su potrebne smjernice Konzervatorskoga odjela u Dubrovniku i krajem 2021. započelo se sa istraživanjima. Restauratorska istraživanja unutrašnjosti su izvodili restauratorica Ana Požar Piplica i Lukša Klaić (Umjetnička radionica Šarena jezera iz Močića), arhivska istraživanja obavio je povjesničar umjetnosti Ivan Viđen (Obrt Kontrafora iz Dubrovnika), a voditeljica projekta bila je arhitektica Lea Đurović Ruso iz dubrovačke tvrtke Proto-Arch sa svojim timom. Ona je potom izradila i glavni projekt obnove i ishodila sve potrebne potvrde javnopравnih tijela. Nakon dobivenih dozvola radovi su započeli najesen 2022. godine i to demontažom krova i stropa te restauratorskim istraživanjima. Radovi su pred ljeto ove 2023. godine završeni i može se slobodno reći da nije bilo dijela građevine koji nije dotaknut: krovna gredna konstrukcija, pokrov od stare i nove kupe, popločenje od tavela, čišćenje ograde, krpljenje pojedinih kamenova, žbukanje izvana i iznutra, demontaža i ponovna montaža preslice, ponovna montaža zvona... Krajem ljeta 2023. prešlo se na prijenos inventara koji je za vrijeme radova bio privremeno pohranjen u crkvi Gospe od Karmena. Montažu drvenoga oltara i čišćenje

namještaja vodio je restaurator Lukša Klaić, a tom je prilikom inventar svih pokretnina u kapelici sastavio povjesničar umjetnosti Ivan Viđen. Nadzorni inženjer tijekom čitavoga procesa obnove bio je Mario Ivušić, u ime Biskupije su radove nadzirali ekonom don Tomislav Sikavica i član Vijeća za kulturu Ivan Viđen, a sve je korake u postupku izrade dokumentacije i potom izvedbe radova pratio i odobravao nadležni Konzervatorski odjel u Dubrovniku, posebno arhitektica Sanja Radović. Građevinske radove izvela je tvrtka Con-Teh na čelu sa Đurom Golužom. Osim njih, na radovima popravaka ove kapelice bio je angažiran čitav niz meštara i tvrtki koji su svi dali svoj doprinos u pojedinim segmentima, kao što su podovi, zvono, ličilački radovi, struja, ograda, rešetke, stolarija, namještaj, itd. Svima njima neka je velika hvala što su se svojski angažirali da se ovaj spomenik duhovnosti i umjetnosti našega grada spasi i sačuva. Ne možemo ne spomenuti činjenicu da je nemali financijski trošak ove obnove bio pokriven suradnjom i nadopunjavanjem više izvora: dio radova financiralo je Ministarstvo kulture kroz redoviti program zaštite nepokretne baštine, a dio radova pokriven je donacijama dok je manji dio pokrila sama župa sv. Andrije. Mnogi od uključenih u radove su čitav trud ili dio svoga rada također poklonili. Posebno treba zahvaliti gospodar Mariju Ivušiću i njegovoj obitelji koji se oko obnove angažirao svim srcem i poticao je i pratio, a osim donacije za obnovu on i njegova obitelj bili su svako doba dana i noći na raspolaganju svima uključenima u radove. Svima koji su bili uključeni u istraživanje, projektiranje i radove obnove neka je „od Boga plaća, a od ljudi hvala.“ Ivan Viđen

Hodočašće u Međugorje, Mostar i Banja Luku

Hodočasnike, članove Katedralnog zbora, Zbora Župe sv. Andrije te Pastoralnih i Ekonomskih vijeća dočekaao je biskup Mostarsko-duvanjski mons. Petar Palić

U petak 21. travnja odlaskom s Pila u ranim jutarnjim satima otpočelo je hodočašće članova Katedralnog zbora, Zbora Župe sv. Andrije te njihovih Pastoralnih i Ekonomskih vijeća. Pun autobus hodočasnika predvođenih župnikom katedralne župe don Marinom Lučićem i župnim vikarom don Davidom Marjanovićem radosno i u molitvi zaputio se u susjednu Bosnu i Hercegovinu. Prva stanica bilo je Međugorje. Ogrijani suncem, penjući se na Podbrdo i moleći kronicu, dubrovački su se hodočasnici preporučili „svojoj” rajskoj Djevi.

Sjetili su se i dugogodišnjega župnika katedrale Gospe Velike don Stanka Lasića čije je vječno počivalište u obližnjim Jarama. Posjetili su njegov grob te uz molitve i cvijeće zapjevali „Kraljice neba, raduj se“.

Put je dalje vodio u Mostar – grad na Neretvi – gdje je hodočasnike dočekaao biskup Mostarsko-duvanjski mons. Petar Palić. U kripti mostarske katedrale biskup je predvodio svetu misu uz koncelebraciju don Marina i don Davida. Nakon obilaska katedrale Marije Majke Crkve uslijedilo je druženje i razgovor u biskupskom ordinarijatu. Dan je završio posjetom novoizgrađenoj

Umjetničkoj galeriji Biskupijskoga centra Mostar čiji stalni postav „Biskupijsko umjetničko blago“ svojim fundusom čini ovu galeriju jednom od najznačajnijih u Bosni i Hercegovini.

Slijedio je povratak u hotel u Međugorju. Nakon noćenja novi dan započeo je ranom svetom misom u međugorskoj crkvi sv. Jakova koju su animirali pjevači Dubrovačke katedrale i Župe sv. Andrije.

Iduće odredište bilo je Franjevački samostan Rama - Ščit. Lijepo dočekani, nakon razgovora i ručka s domaćinima hodočasnici su krenuli u obilazak ovog prekrasnog mjesta. Bajkovit krajolik s pogledom na Ramsko jezero krasi crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije. Ispred crkve nalazi se impozantni Ramski križ, suvremeno djelo kipara Mile Blaževića, koje novom ikonografijom teži povezivanju povijesnih ishodišta i višestoljetne tradicije sa sadašnjom tragedijom i junaštvom Domovinskog rata. Pogled putnika zastao je i na netipično kružno postavljenoj Posljednjoj večeri kipara Kuzme Kovačića, koji je ostavio i jedno prazno mjesto „za nas”, podsjećajući da je svaki čovjek važna spona u krugu vječnosti. Istoimeni kipar napravio je i skulpturu Dive Grabovčeve, junakinje ovoga kraja

čiji je grob u neposrednoj blizini. U Etnografskom muzeju, koji se nalazi uz crkvu i samostan, prikazan je život ljudi ramskoga kraja uz ostale zanimljivosti.

Umorni, ali ispunjeni snagom ovoga mjesta, hodočasnici su nastavili put do novog cilja – Banje Luke, rodnog mjestu blaženog Ivana Merza.

Prvi susret s domaćinom, koji je upoznao hodočasnike s gradom i pratio ih cijelo vrijeme tamošnjeg boravka – don Ilijom Kelićem – bio je u predvečerje u katedrali sv. Bonaventure. Ovo je stolna crkva Banjalučke biskupije te jedna od četiri katoličke katedrale u Bosni i Hercegovini, uz one u Sarajevu, Mostaru i Trebinju. Večer je bila provedena u znaku šetnje kroz prepuni i životni centar grada do crkve u kojoj je kršten blaženi Ivan Merz.

Treći dan započeo je svetom misom pod vodstvom don Ilije Kelića u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije koja se nalazi u okviru trapističkog samostana Marija Zvijezda. Uslijedio je obilazak nekoć najvećeg samostana strogoga reda reformiranih cistercita, među narodom poznatijih kao trapista. Oni imaju neprocjenjiv duhovni i materijalni značaj za banjalučki kraj. Od svojega dolaska 1869. godine, preko nevjerovatnoga napredovanja pa sve do teškoga stradanja kako u Drugome svjetskom ratu, tako i 90-ih godina 20. stoljeća, trapisti su duhovno, moralno, obrazovno i materijalno preporodili ovaj kraj.

Iz razgovora s tamošnjim svećenicima i župljanima zaključuje se da je glavni problem iseljavanje, odnosno smanjenje broja Hrvata katolika u Bosni i Hercegovini. Ostaje vjera i nada da će se ova slika promijeniti.

Hodočasnici su posjetili grob dugogodišnjega župnika katedrale Gospe Velike don Stanka Lasića te uz molitve i cvijeće zapjevali 'Kraljice neba, raduj se'

Došlo je vrijeme povratka. Uz molitvu, pjesmu i smijeh brzo je protekao dugi put do Grada. Lijepi dojmovi i sjećanje na ovo putovanje dugo će ostati u srcima hodočasnika.

Petra Potrebica

Lijepi dojmovi i sjećanje na ovo putovanje dugo će ostati u srcima hodočasnika

Obitelji iz Župe sv. Andrije pod motom 'Sve opušteno u ljubavi' istražile su ramski kraj

Obitelji iz Župe svetog Andrije u lipnju su bile na trodnevnom izletu u Bosni i Hercegovini, u rodnom kraju don Davida Marjanovića, župnika Župe sv. Vida u Trstenom. Uz tridesetak sugrađana od čega osamnaestoro djece, s njima je uz don Davida bio i don Marin Lučić, župni upravitelj Župe sv. Andrije i župnik Župe Velike Gospe.

Prva 'stanica' na trodnevnom putu bila je Jablanica, a potom Ščit u općini Prozor-Rama. Ščit je poznat po Franjevačkom samostanu uz koji se nalazi zanimljiv Etnografski muzej, koji je do 17. stoljeća, točnije 1687., čuvao sliku Gospe koja je danas poznata kao Gospa Sinjska. Zbog okupacije Turaka Ramci i fratri su izbjegli na područje od Trilja, Sinja, Dugopolja, Klisa i Zagore do Drniša i sliku Gospe ponijeli sa sobom.

Franjevački samostan jedinstvena je građevina u BiH, jedina takve vrste iz vremena turske vladavine, izgrađena 1857. godine. Etnografski muzej u Šćitu, koji se nalazi u obnovljenoj samostanskoj zgradi, spomenik je suživota franjevaca s Ramom i odanosti ramskog katoličkog puka franjevcima, svjedok je stradanja i patnji ljudi ovoga kraja i njihovih fratara,

Dubrovačke obitelji, njih tridesetak od čega osamnaestoro djece, uživale su u prekrasnom krajoliku

ali i opstanka, o čemu je hodočasnicima više rekao njihov domaćin fratar Julijan. U blagovaonici se zajedno molilo i objedovalo, pa se izlet pod motom 'Sve opušteno u ljubavi' nastavio u Tomislavgrad, a potom Blidinju gdje su bili smješteni.

Obitelji iz Župe svetog Andrije i katedralni župnik don Marin Lučić, u lipnju su bili na trodnevnom izletu u Bosni i Hercegovini, u rodnom kraju don Davida Marjanovića

Svetu misu su svaki dan predvodili don Marin i don David. Prvi dan u crkvi na Šćitu, drugi dan nakon mise u novoizgrađenoj filijalnoj crkvi Glavosjeka sv. Ivana Krstitelja na Risovcu. Posjetili su Stipića livadu i spomenik mučki ubijenim Hrvatima u ratu 1993., čiji ubojice i ratni zločinci nikad nisu kažnjeni. Obišli su i najveću nekropolu na Blidinju, Dugo polje, koja se sastoji od 150 stećaka. Nastavili su i prema Kedžari, katoličkom hodočasničkom mjestu na planini Vran i grobu Dive Grabovčeve. Već više od tri stoljeća, prve nedjelje u srpnju, tisuće Hrvata hodočaste Divinome grobu, koji je obilježen drvenim križem i velikim stećkom. Godine 1998. poznati hrvatski kipar Kuzma Kovačić izradio je mjedeni kip Dive u stvarnoj veličini te na njemu napisao: 'Zlo u mraku ima oči, ali na svjetlu oslijepi. Divi, daru svjetla, Rama 1998.'

Treći dan Sveta misa se slavila u župnoj crkvi Svetog Ilije. Hodočasnici su posjetili rodnu kuću don Davida u Doljanima, gdje žive njegovi roditelji. Sretni zbog svega

Svetu misu su svaki dan predvodili don Marin i don David

viđenoga, ali ponajprije zajedništva obitelji, hodočasnici su krenuli natrag u Grad, 'Sve opušteno u ljubavi'.

Hodočašće u Blato

U subotu, 11. studenoga 2023.god., Molitvena zajednica blažene Marije Propetog Isusa Petković pri Katedrali predvođena s. Katarinom Mihić, uputila se na jednodnevno hodočašće Blaženici u Blato. Vrlo bogat program hodočašća, ugodno druženje, razmatranja i molitva uistinu su omogućili hoditi i častiti na svakome koraku puta. Ni povremeno padanje kiše nije uspjelo omesti odlučne i vesele hodočasnice, dapače, iz svega su još i više izvukle kroz spontan i skladan dogovor u svemu, baš kako i duh Blaženičine Družbe nalaže da se čini.

Put je protekao otprilike ovako...

Okupile smo se ispred Hotela Imperial u ranojutarnje sate te radosno krenule prema Orebiću uz molitvu za sretan put i, nakon uvodnih pozdrava, molitvu časoslova. Prije trajekta, koji je polazio u 10 sati, uspjele smo stići u crkvu Gospe od Anđela tijekom klanjanja i primile blagoslov. Potom smo imale priliku pozdraviti domaćine te razgledati crkvu i Pomorski muzej. Oduševila nas je izuzetno bogata pomorska tradicija i vjera kojom je prožeta kroz stoljeća. Snažna kiša nije nam poremetila namjeru zastati i još malo uživati u vidikovcu, „upiti“ odraz Božje ljepote u prirodi koju je stvorio.

Nakon kratke i vrlo ugodne vožnje trajektom, zaputile smo se na Prižbu te obišle kuću i prekrasan vrt gdje je Majka Marija Propetog Isusa Petković išla kako bi u molitvi i sabranosti mogla učiniti što je potrebno za stvaranje nove redovničke Družbe. U sklopu živoga vijenca molitve Provincije za duhovna zvanja, izmolile smo desetice krunice razmatrajući otajstvo Preobraženja. Razigrano „brojeći valove“ da nas ne zapljusnu i diveći se ujedno ljepoti mora spektakularnih boja, posjetile smo križ s knjigom – simbolom stvaranja Družbe, ljubavi i požrtvornosti.

Razmišljali smo o Milosrđu - imenu kojim je Majka nazivala Gospodina, te joj zapjevale i kratko se pomolile. Vraćajući se drugim putem preko plaže prema kući, zatekle smo sasvim drukčije nebo: vedro i prekrasno, mirno, oblaci raščišćeni..., a s. Katarina se, naravno, odmah prihvatila posla uključujući i nas u svoju aktivnost skupljanja žala za djecu i njihove aktivnosti i igre na susretima Bisera Očeva Milosrđa. Razigrano smo prionule „poslu“, uživajući u suncu. Došlo je potom vrijeme za molitvu i razmatranje Majčinih tekstova o križu, što smo napravile u vrtu ispred kuće. Naša članica Jelena iznenadila nas je

Molitvena zajednica blažene Marije Propetog Isusa Petković pri Katedrali predvođena s. Katarinom Mihić, bila je na jednodnevnom hodočašću Blaženici u Blato

zanimljivosti o Svetištu i njegovom nastanku. Drage časne sestre „Kćeri Milosrđa“ srdačno su nas ugostile te nam poklonile blagoslovljene krunice. Nakon stanke za ručak, s. Katarina nas je strpljivo i brižno provela kroz Blaženičinu spavaću sobu, kapelu i muzej, upućujući nas na mnoge detalje iz života Blaženice i kasnije običaja u Družbi koji su se i do danas održali. Bilo je uistinu vrlo poticajno vidjeti, čuti i doživjeti prostor koji odiše toplinom, snagom duha Blaženice i njene vjere u Krista.

Radosno smo potom otišle i u crkvu sv. Josipa u Vela Luci, gdje je don Hrvoje Katušić predvodio euharistijsko slavlje. Po završetku Sv. mise, kratko smo se zadržale u razgledavanju crkve i ugodnom razgovoru, a iza toga se vratile u Blato gdje smo posjetile rodnu kuću i razmatrale tekst iz Blaženičine biografije, razmišljajući o tome kako Gospodin kroz život priprema dušu za ono poslanje koje joj je namijenio, a koje se ponekad može dokučiti tek s odmakom vremena i promatranjem događaja kad su već davno odmakli.

Hodočašće smo privede kraju osobnom molitvom u tišini, u Svetištu u blizini naše Blaženice, te potom zajedničkom molitvom s časnim sestrama u njihovoj kapeli „Kralja Krista“, gdje smo izmolile večernju, Franjevačku krunicu, te molile sa sestrama za sve koji se preporučuju u zagovor Blaženice. Bilo je uistinu milosno doživjeti ovoliko ljepote, sklada, zajedništva, produhovljenosti..., a s tom radošću, zahvalna i ispunjena srca, sretno smo se vratile kući.

Katarina i Kristina Rožić

lutijicom s Biblijskim tekstovima iz koje je svaka izvukla po jedan citat ni ne sluteći da ćemo uz puno smijeha provesti dobar dio vremena u potrazi za baš onim koji je ona izvukla, a koji se izgubio u mnoštvu ostalih.

Nakon Prižbe, otišle smo u Blato. Svratile smo u Svetište, pomolile se i od s. Katarine čule mnoge

Časne sestre 'Kćeri Milosrđa' srdačno su ugostile članice molitvene zajednice te im poklonile blagoslovljene krunice

95. obljetnica smrti mons. dr. Josipa Marčelića

s. Emila Barbarić, s. Fides Babić i s. Mirjam Gadža

U Preku je 2. i 3. rujna svečano obilježena 95. godišnjica smrti dubrovačkoga biskupa, mons. dr. Josipa Marčelića.

Svečanost obilježavanja započela je 2. rujna u popodnevnom satima polaganjem vijenca i molitvom Odrješenja na grobu biskupa Marčelića u župnoj crkvi Gospe od Ružarija.

Uslijedio je znanstveni kolokvij "U križu je spas/ In cruce salus, život i djelovanju dr. Josipa Marčelića, biskupa dubrovačkoga 1894. – 1928. u Domu na žalu u Preku. Kolegij su organizirali Sveučilište u Zadru, Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja, Općina Preko i Zadarska nadbiskupija.

U uvodnome dijelu Don Filip Kucelin iznio je mišljenje kako se sve, što će se na kolokvij u govoriti, može svesti pod jedan zajednički nazivnik, a to je da je Marčelić svetački lik. Mons. Roko Glasnović, dubrovački biskup, posjetitelje je iznenadio, jer je s nazočnima podijelio snimku iz 1925. godine, koja prikazuje procesiju za trajanja Feste sv. Vlaha na kojoj je biskup Marčelić.

Nakon uvodnoga dijela Kolegij je podijeljen na dvije sjednice, na kojima je trinaest sudionika posjetitelje upoznalo s vrlo bogatim životom i djelovanjem suutemeljitelja Družbe Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje uz čiju je podršku i poticaj bl. Marija Propetog Isusa Petković osnovala ovu izvorno hrvatsku redovničku družbu. Nadamo se da će ova izlaganja biti uskoro objavljena kako bi svi bolje mogli upoznati lik i djelo mons. Josipa Marčelića koji je velik trag ostavio, kako

u svome rodnome Preku, tako i u svojoj Dubrovačkoj biskupiji kojom je upravljao 34 godine.

U sklopu obilježavanja 95. godišnjice smrti biskupa Josipa Marčelića, u nedjelju, 3. rujna 2023., misno slavlje u crkvi Gospe od Ružarija u Preku predvodio je dubrovački biskup Roko Glasnović koji je tom prigodom nosio križ kojega je tijekom svoga biskupstva nosio biskup Marčelić, a vlasništvo je župe Preko.

Navještena Božja riječ govorila je o pozivu, gradnji, nošenju križa, spasenju, što sve oslikava život i poslanje biskupa Marčelića čije je biskupsko geslo U križu je spas. „Biskupu Marčeliću nije trebalo drugog jamstva, osim križa. On je odgovorio na taj Isusov poziv vjere u svom životu za kojeg je crpio snagu iz molitve i u oslanjanju na križ koji je ugradio i u svoje geslo. I bl. Marija Petković uči da je u križu najveća škola, puna milosti i znanja“, rekao je mons. Glasnović.

Tijekom misnoga slavlja je s. M. Nazarena Sorić, koja je od 2001. – 2021. bila na službi u Dubrovniku, proslavila dijamantni jubilej, 75 godina redovničkih zavjeta, a s. M. Judita Aničić, koja je mnoge godine provela u službi biskupskoga dvora, obilježila je 60 godina svojih redovničkih zavjeta.

Na kraju zahvalne mise za djelovanje biskupa Marčelića i bl. Marije Petković, relikvij u bl. Marije Propetog Isusa Petković, koja će trajno ostati u Župi, župniku Kucelinu predala je vrhovna poglavarica M. Fides Babić. On ju je postavio na pokrajnji oltar na kojem je slika Bl. Marije Propetog Isusa Petković, a uz grob biskupa Marčelića.

Biskup Roko na grobu biskupa Marčelića

BOSILJKA ANDRIJIĆ - BOKE, DUGOGODIŠNJA ČLANICA KATEDRALNOGA ZBORA

‘U nas nema zategnutih odnosa, da ih ima ne bismo opstali toliko dugo. Zajedništvo je najveća ljepota ovog Zbora’

U Katedralnome zboru je više od tri desetljeća. Naša sugrađanka Bosiljka Andrijić - Boke, kako je u Gradu zovu, praktički pjeva cijeli život. Sa sedam godina počela je pjevati u Isusovaca. Kada je pitate o ljubavi prema pjevanju duhovnih pjesama kroz osmijeh će: “Da spojim sve godine u zborovima gdje pjevam, imala bih više pjevačkog staža nego životnoga”.

- Jednom prilikom je Katedralni zbor pjevao ‘Gloriju’ koju smo pjevali u Zboru Libertas i tada su mi rekli da se uključim. Tako je počelo, a pokojnu Margitu Cetinić sam znala iz djetinjstva, tu iz Grada. Ima više od 40 godina da pjevam u Zboru Libertas, pjevam i u Dominikanaca i u Katedrali – kaže Boke, a na pitanje kako uspije stići na sve probe i nastupe, odgovara:

- Od kad sam u mirovini to mi je jedino što imam. Pamtim sve pjesme, tek se kakva sitnica zaboravi. Završila sam nižu Muzičku pa sam valjda u kontinuitetu pjevanja. Uostalom, ono što čovjek voli u tome i uspijeva i uvijek za to nađe vremena.

Svaku nedjelju pjeva na dvije mise, u Katedrali i u Dominikanaca. Nedjeljnu misu i sve crkvene blagdane ne preskače. Pjevati u zboru joj puno znači jer to je i druženje i obvezan izlazak. Kad je i grubo vrijeme, ako je proba ili nastup, odijeva se i ide, jer to se ne propušta. Potvrđuje kako nije uzalud tvrdnja za duhovnu glazbu da ‘tko pjeva, dvostruko moli’, jer glazba jest čista emocija, otvara ljudsko srce.

Familija u prosvjeti

Boke je svoj radni vijek provela u Osnovnoj školi Marina Getaldića. Mnoge generacije učila je kako matematika nije bauk.

- Pokojni nono s Korčule je došao 1919. i od tada je kontinuirano netko iz familije u dubrovačkoj prosvjeti. Nono je bio profesor matematike, pokojne mama i njezina sestra učiteljice, moja pokojna sestra i ja smo bile nastavnice u OŠ Marina Getaldića, a i sad je sestrina kćer učitelj edukator rehabilitator u školi s posebnim programom pri OŠ Marina Držića. Tradicija po maminoj strani se nastavlja – kaže nam umirovljena nastavnica matematike koja je, čim je krenula u školu, znala da će studirati matematiku.

- Bila sam vezana uz pokojnoga nona i u ćakulama s njime naučila sam tablicu množenja prije škole, a

Boke je u Katedralnome zboru više od tri desetljeća

nisam znala ni jedno slovo napisati. Nikad se nisam pokajala i sutra bih pošla opet naučavati u školu. Četrdeset godina živim na terenu kojem i škola pripada, dakle predavala sam skoro svima u Gradu. Pred kraj radnoga vijeka u razredu je bilo i po desetak učenika čijim sam roditeljima predavala. I u Zboru ima nekoliko mojih učenika – kaže nam uz osmijeh pa dodaje kako je s učenicima super pjevati.

- Zajedništvo u Katedralnome zboru je nešto posebno. Ima nas 30-ak, a najmanje je nas iz Zidina, tek pet, šest. Iz Župe ih je sedam, osam, a ima ih i iz Lapada, Gruža, Mokošice... To je ljepota ovog Zbora jer, znate, nije lako doći u Grad na probu ili koncert, pogotovo ljeti, a ipak nešto posebno vuče čovjeka prema pjevanju, ali prvenstveno prema crkvi. To imaš ili nemaš u sebi. **Dobro se slažemo, poštujemo, lijepo nam je, atmosfera je super. I zapjevamo i nasmijemo se.** Svaku nedjelju smo na kavi poslije mise. Družimo se i izvan proba ili nastupa – kaže Boke pa posebno naglašava izvrstan odnos među zborovima.

- U nas nema zategnutih odnosa. Da ih ima ne bismo opstali toliko dugo. S našim pokojnim don Stankom Lasićem stvarno smo svugdje putovali, a zbog korone jako rijetko. Bili smo lani u Rijeci na

Trsatu, išli smo u posjet biskupu Mati Uziniću, a ove godine smo bili posjetili Međugorje – Ramu – Banja Luku. Prije se svake godine obvezno putovalo na dva, tri dana. Pola Europe smo prošli, bili u Češkoj, Mađarskoj, Poljskoj, Njemačkoj, Austriji, Albaniji, na Siciliji, svuđe nas je bilo. To nas zbližava, tako da smo u zadnje samo govorili : „Ajme, kad ćemo neđe?“ Ta putovanja - hodočašća svojevrsna su nagrada za naš trud. Dva puta tjedno obvezno se nalazimo na probi. A u mene je to po dva puta u dva zbora, četiri dana proba. Meni je to drago i nije mi nikakav napor.

Zbor je išao i kod pape. Pjevali su i papi svecu, kad je Dubrovnik posjetio sveti otac Ivan Pavao Drugi.

- Pjevali smo u Gružu, pjevali smo i u Splitu kad je bio na Žnjanu. Poseban osjećaj je bio pjevati svecu jer on je bio baš poseban, kad te pogleda kao da te u dušu gleda. Već u sedam ura ujutro smo bili u Gružu, a misa je bila u 11 sati. Negdje oko 10, ljudi su se odjednom digli na noge jer je prošao avion s papom. Predivno!

Izgubila bih se bez vjere

Najdražu duhovnu pjesmu ne može izdvojiti jer toliko je lijepih. **Svakako, najljepše joj je pjevati na Svetoga Vlaha i Veliku Gospu, jer to su, nama u Gradu, dvije najveće feste.**

- Naša je pokojna Marge govorila da se za jednu festu smrznemo, a za drugu rastopimo, ali smo svejedno uvijek svi bili na broju. Margita nas je najdulje vodila, pet godina je da je nema. Njezina smrt bila je veliki šok za Zbor. Sad nas vodi Petra, jako je dobra, staložena, a opet jako vesela, vazda se smije, ali radnik je veliki, baš je stručna – kaže dugogodišnja zбораšica za Petru

Biskup Potrebica, voditeljicu Katedralnoga zbora.

A biti dio zbora, pojašnjava nam Boke, znači imati malo sluha i znati pjevati. To je osnovno, drugo se nauči.

- Ja sam sopran, onaj najvisočiji glas. Ako zbor ima prvi i drugi sopran, onda sam ja drugi, ako nema, onda sam prvi. Imam veliki raspon glasa, mogla bih i alt pjevati, ali cijeli život pjevam sopran.

Znači, u školi nije bilo problema, čuli su vas i oni iz zadnjih klupa?

- Jesu, dobro su čuli, ali možda i zato što je predmet takav bio. Kad me pitaju što ste predavali pa kažem matematiku, uvijek je 'auuu'. Zašto, pa nije matematika problem! Djeca su me voljela, ima i dan danas učenika koji mi, kad me sretnu, kažu :“Zovite ako bilo što trebate.“ U koroni mi je jedan bivši učenik stalno kupovao i donosio namirnice.

Doznajemo od Boke i kako je Katedrala jako akustična, idealna za pjevanje, pogotovo kad se s balatura pjeva.

- Bolje odozgo nego odozdo. Malo je teže popeti se, ali ima špag za pripomoći se. Draže mi je da smo gore na balaturu, dole imam osjećaj da smo na pozornici. Možda ne bi bilo loše da muških članova bude malo više u Zboru, kriza je muških pjevača. Ima jako puno klupa i ta mladost ide u klape pjevati – kaže nam župljanka kojoj vjera u životu puno znači.

- **Jednostavno ne znam što bi sa mom bilo da sam bez vjere. Izgubila bih se.** Dobro je što su crkve blizu, ima svaku uru misa, ne može nitko reći da ne može stići ako mu se ide. Odgojena sam tako, uvijek smo na misu išli, vjere se držali. Tako će i biti dok je pameti.

Članovi Katedralnog zbora s župnikom don Marinom Lučićem

Pedagogija uspomena

Iako baštinitimo Držićevu mudrost da se vremenu treba prilagoditi, dakle, odbaciti loše, a to loše pokušati pretvoriti u dobro, u vremenu u kojemu mi živimo nije lako ponašati se držićeovski jer ovo naše vrijeme toliko je burno i nepredvidivo da je teško ići ukorak s promjenama u cijelome Svijetu, pa i u srcu „stare dame“ Europe u kojoj je čovjek čovjeku, nažalost, postao vuk. Imajući privilegiju biti stanovnici Mediterana, samim time zaštitu možemo pronaći u plemenitome mediteranskom načinu življenja, trajanja i opstanka. Odvazda se pod mediteranskim nebom živjelo u kulturi uspomena, jer što je sadašnjost bez tragova prošlosti, a ima li budućnosti bez sadašnjosti koja već sutra postaje svjedok prošlosti. Nije se odvazda u mediteranskome prostoru, dakle, i u našoj Dalmaciji („Dalmaciju povišću pritrujena“, Ljubo Stipišić) živjelo lagodno, već, naprotiv, odvazda se oprastalo i dugo čekalo na povratke najmilijih, često tugovalo jer se najmiliji nisu nikad vratili, više tugovalo nego radovalo, stoljećima branilo svoje i ispočetka od rušitelja obnavljalo- živjelo se teškim težačkim životom od stoljeća sedmoga, a teški kraci prošlosti napadaju nas i danas u ovoj našoj stvarnoj europsko-mediteransko-svjetski ozbiljnoj sadašnjosti. Ondašnjost i sadašnjost stalno nam se isprepliću, vrteći se u začaranome krugu.

Govoreći o uspomenu, mislim na kolektivne uspomene koje označavaju, imenuju pripadnost sredini, a ne samome sebi. Biti dio kolektivne uspomene, biti dio sredine i saživljenosti s njom, nositi njezine uspomene dalje kao predaju, kao tradiciju bez koje stablo ne može izrasti ako mu korijeni nisu zdravi i čvrsti. Dakle, dok hodaš ulicom prisjećati se ljudi koji su živjeli tu iza tih persijana, njihovih osobina, njihove povezanosti sa sredinom i njihovoga utjecaja na nju, sjećati se događaja koji su utjecali na sve nas, podjednako i tužnih i sretnih, sjećati se običaja te tako sve te uspomene unijeti u sebe, dopustiti im da budu dio nas kako bismo ih sutra prenijeli drugima.

Suprotno prethodnome, danas podatke usvajamo klikanjem, bez velikog intelektualnog truda, aktivnosti i emocije, dakle potpuno pasivno, zbog čega gotovo i ne ostaje prostora za žive uspomene. Svijet doživljavamo sa svega dva osjetila umjesto s pet. Umjesto iz stvarnoga života, djeca i mladi stječu

spoznaje i uzimaju „uspomene“ iz nepoznatoga i nestvarnoga svijeta koji, uz naš blagoslov, krade sve naše uspomene i postaje njihov vlasnik, a samo jednim klikom, kojim ih je pohranio, može ih i uništiti, a na taj način naši životi postaju izmišljeni, nestvarni, izbrisani, a samim time ostajemo i bez živog života kojeg zovemo uspomene. Što će nakon jednoga takvog klika ostati onima poslije nas ili vas?, odgovor je Najvjerojatnije: Ništa. Izgleda da je to i cilj suvremenoga načina života, odnosno, centara koji ga kreiraju- živjeti u trenu i za tren, samo za sebe, živjeti leteći od dana do dana u kojemu postoji samo danas i ja, dakle, trenutna ja i trenutna potreba. Djeca se virtualno igraju, mladi virtualno družu, odrasli sve češće virtualno rade i komuniciraju, pa i unutar obitelji, što je alarmatno. Sve postaje virtualno, nestvarno: dobrota, zloća, ljepota, vrijeđanje i ponižavanje, pohvale koje su često, ne iz srca, već iz kurioziteta i neiskrene. Virtualni su i naši rođendani, naše tuge i radosti, naše uspomene. Virtualno postaje bitnije od stvarnoga jer, ako nije objavljeno u virtualnome svijetu, nije se ni dogodilo, a trebalo bi biti obrnuto, jer što god je nešto više virtualno, manje je stvarno.

Kao i naši preci, koji su nam itekako ostavili život prepun uspomenu, podjednako sretnih i tužnih, i mi imamo zadaću baštinika za one koji će doći poslije nas, ali nas se, nažalost, uspješno uvjerava kako ćemo svoje uspomene najbolje sačuvati u nestvarnome svijetu u kojemu se ne haje za onim što je bilo ili će biti, već samo za onim sad i tu. Kazano virtualnim rječnikom, moramo se pod hitno resetirati u mediteranski svijet uspomenu, svijet živih uspomenu koje će prenositi živa bića, a ne neke kutije, i to svatko od nas ponaosob stvarajući na taj način uspomenu jedne balice, obitelji, ulice, sela, grada, domovine, a time te uspomene pokloniti Čovječanstvu koje će tako postati i dio Čovječanstva. Tom svijetu, svijetu uspomenu, moramo se podjednako vratiti brzo i ozbiljno u obitelji, školi i široj zajednici. U školi je neophodno, umjesto nametanja virtualnih oblika rada, što prije vratiti pedagogiju uspomenu. Virtualni svijet mora biti samo popratna sjena stvarnoga. Ne prihvaćam stav da je to zastarjelo i nazadovanje, već tvrdim da je to povratak tradiciji, a povratak tradiciji je, život je dokazao, povratak napretku Čovječanstva. Slikovito kazano, možete imati i dvorac i ogromno

Paljenjem svijeća oni obećavaju da nisu i neće zaboraviti niti jednu suzu prolivenu u Vukovaru i za Vukovar

imanje, ali ako u dvorcu nema radosti koju samo živo biće može dati, ako imanje nije oplemenjeno, to je imitacija života. Virtualni svijet, nažalost, sve češće kao imitacija života postaje prihvaćen. Isto je i s čovjekom - ako ne živi s uspomenu, ako ih ne oplemenjuje, ne prenosi, postaje izgubljen. Čvrsto je i nepokolebljivo ovo naše mediteransko podneblje, izgrađeno na kulturi življenja, na tvrdim temeljima uspomena, a možemo biti ponosni i na pedagogiju uspomena koju baštinimo u našem odgojno-obrazovnom sustavu još od velike reforme iz vremena Mažuranića. Da je moguće opstati i da opstajemo, svjedoče brojni primjeri iz naše svakodnevnice. Evo dvaju primjera.

Primjer prvi

Sedamnaesti je dan mjeseca studenoga, dan uoči dana kad je 1991. godine cijela Hrvatska plakala. Žurim Stradunom pred Parčevu crkvu kako bih zapalila lumin i utkala ga u svijetleće ime Vukovar. Puno je mladih ljudi oko mene – osluškujem njihove razgovore. Oduševile su me riječi: „ Ja ne moram večeras biti ovdje, ja želim biti ovdje.“ Sretno sam slušala srednjoškolca koji je govorio ove riječi, ali i druge, koji su potvrđivali njegove riječi govoreći: “I ja, i ja sam došao/la iako nisam morao/la.“ Ovi

divni mladi ljudi odgojeni su na načelima pedagogije uspomena: i u školi, i u obitelji, i u široj društvenoj zajednici. Oni su zahvaljujući odraslima bol, patnju i junaštvo Vukovara već pohranili u svom srcu kao trajnu uspomenu – i to kolektivnu, uspomenu koju žele večeras svjedočiti, a spremni su ju i prenositi drugima. Paljenjem svijeća oni obećavaju da nisu i neće zaboraviti niti jednu suzu prolivenu u Vukovaru i za Vukovar, svjedoče da nisu i neće zaboraviti 938 bjelih vukovarskih križeva, niti sve one koji svoga križa još nemaju.

Primjer drugi

Svjetski je dan prava djece 20. studenoga. Prije 34 godine donesena je Deklaracija o pravima djece u kojoj smo svoj djeci na Svijetu obećali da će živjeti u miru, u toplini obiteljskoga doma, imati pravo na igru, školovanje, zdravstvenu njegu, hranu i vodu... Koliko smo od ovih napisanih i obećanih prava ispunili?!, i to ne samo u onom nekom, kako ga nazivamo dalekom ili trećem svijetu, nego i tu – u srcu Europe. Danas se, 20. studenoga, u Dubrovniku dodjeljuje Državno Priznanje Imperial. Priznanje je iznimno odgojno snažno, pohvaljuje i potiče mlade u najvažnijim osobinama koje opisuju riječi čovjekoljublje i domoljublje. Dodjeljujući njima priznanje za njihovu humanost, marljivost, nesebičnost i podršku slabijima, potiče se i sve druge da postanu poput ovih mladih ljudi koji su odabrani kao najuzorniji među najuzornijima. Priznanje je zamišljeno kao živi spomenik za 402 ubijene djece tijekom Domovinskoga rata. Ova poginula djeca žive u djeci koja su primjer mladih ljudi odgojenih na temeljima pedagogije uspomena, a ostvaruju neostvarene snove sve poginule djece. Ovo plemenito priznanje svoju snagu također temelji na odgoju u pedagogiji uspomena.

Zaključno, vratimo u naše škole pedagogiju uspomena, odmaknimo naše mlade od virtualnoga – nestvarnoga svijeta, pomozimo im i podržimo ih na putu njihovoga odrastanja. Možemo li? Možemo jer oni će prihvatiti sve ono što im ponudimo, a ponuditi im moramo život u kojemu će biti mjesta i za uspomene. Osnažimo odgojnu ulogu obitelji, jer ne zaboravimo da je obitelj najsnažnija sastavnica Svijeta. Ona stvara ljude koji će stvarati budućnost. Vratimo se mediteranskoj kulturi življenja koja nam je dar od Boga, kulturi koja baštini moć uspomena koje su zalag budućnosti.

Možemo li? Možemo, ako želimo, a znam da želimo.

Mirjana Kaznačić

‘Getaldići’ u novoj zgradi: Palaču u Ilije Sarake za potrebe škole ustupila je Dubrovačka biskupija

U povijesnoj jezgri u rujnu je otvorena nova školska zgrada u palači omeđenoj ulicama Ilije Sarake i Pobijana, kao sastavni dio Osnovne škole Marina Getaldića. Učenici tako od ove školske godine pohađaju nastavu unutar Zidina, u spomenutom novom školskom objektu te postojećoj zgradi Centar. Povijesnu palaču iz 15. stoljeća, za potrebe organiziranja osnovne škole, Gradu na korištenje, bez naknade, ustupila je Dubrovačka biskupija, a za obnovu se pobrinula Zaklada Caboga Stiftung, isto kao i obnovljenu palaču u Pustijerni u vlasništvu Dubrovačke biskupije u koju su, nakon obnove, uselile obitelji pa u jednom ulazu živi 10 djece što je za povijesnu jezgru prava rijetkost, a što je još jedan hvalevrijedan doprinos očuvanju života unutar Zidina. Novu školsku zgradu u Zidinama blagoslovio je dubrovački biskup mons. Roko Glasnović.

Uz pročitani evanđeoski ulomak iz Evanđelja po Mateju o Isusu koji govori svojim učenicima da su oni sol zemlje i svjetlo svijeta dubrovački Biskup je istaknuo tri misli: zahvalnost dobročiniteljima za koje redovito moli, potrebu radosti u životu unatoč svim poteškoćama i gledanje prema budućnosti.

- Kada govorimo o pedagogiji rijetko govorimo o andragogiji, a to je odgoj odraslih. Mi se trebamo promijeniti. Ljudski život bez radosti nije punina života- kazao je biskup Glasnović. Nabrojivši neke lijepe zajedničke projekte iz nedavne prošlosti Biskup je naglasio kako je „radost čovjeka u služenju drugima“ i u tome da se ostvaruje na način da čini opće dobro.

Također je istaknuo teološku misao kako smo samo upravitelji svega što imamo.

- I sam naš život nije naš, on nam je dan da upravljamo ispravno njime, da ga ostvarimo i dođemo do punine života. To se ostvaruje služeći drugima i prihvaćajući Gospodinova nadahnuća. Zato onda timski možemo sve – kazao je biskup Roko Glasnović te pozvao sve da zajedno pogledaju u budućnost prema nekim drugim projektima poput Biskupijske klasične gimnazije Ruđera Boškovića, koja je također potrebna obnove, a koja je možda budućnost i neke od djece koja će pohađati ovu osnovnu školu.

U obnovljenoj palači za potrebe razredne nastave, od 1. do 3. razreda, uređeno je šest učionica i potrebni popratni prostori. Na svečanosti otvaranja školske zgrade u Karmenu govorili su: ravnateljica škole Silvana Bjelovučić, predsjednik Zaklade Caboga Stiftung Ivo Felner, dubrovački gradonačelnik Mato Franković, župan dubrovačko-neretvanski Nikola Dobroslavić te izaslanica predsjednika Vlade Republike Hrvatske, ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek.

Dubrovačka biskupija

Paljenje treće adventske svijeće

Treća adventska svijeća zasjala je na adventskom vijencu 10. prosinca, uoči treće nedjelje došašća, nedjelje radosti. Službu riječi je predvodio župni vikar župe sv. Mihajla don Ivo Markić, a svijeću je upalila zamjenica dubrovačkog gradonačelnika Jelka Tepšić.

Adventske pjesme pjevala su djeca iz vjerske skupine Dječjeg vrtića Mala kuća – Pčelica pod vodstvom prof. Jelene Eric i svojih odgojiteljica u vjeri. Program je održan u organizaciji Vijeća za katehizaciju i novu evangelizaciju Dubrovačke biskupije.

„Nebesa odozgor rosite“

Adventski koncert crkvenih zborova Dubrovačke biskupije „Nebesa odozgor rosite“ u organizaciji Vijeća za kulturu i znanost Dubrovačke biskupije održan je na treću nedjelju došašća, 11. prosinca, crkvi Male braće. U programu je sudjelovalo ukupno 11 zborova i sastava među kojima i Mješoviti katedralni zbor pod ravnanjem Petre Potrebica. Svi zborovi zajedno su izveli nekoliko adventskih pjesma uz pratnju Tamburaškog sastava crkve Domino (voditelj Krešimir Magdić) pod ravnanjem Petre Potrebica.

Biskup mons. Roko Glasnović na kraju je zahvalio svim članovima zborova i njihovim voditeljima kao i župnicima koji podržavaju liturgijsko pjevanje.

Upaljena četvrta adventska svijeća

Župna zajednica župe sv. Petra-Boninovo predmolila je 17. prosinca Službu riječi uz paljenje 4. svijeće koju je upalio predsjednik Gradskog vijeća Marko Potrebica. Prigodne riječi uputio je predvoditelj liturgijskog čina župnik s Boninova don Ante Burić. Liturgijsko pjevanje animirao je dječji župni zbor sa s. Marinelom Žuro.

Betlehemsko svjetlo mira u Domu za starije osobe Dubrovnik

Betlehemsko svjetlo mira stiglo je tijekom noći na područje Dubrovačke biskupije iz Šibenika i skauti Odreda sv. Benedikta predali su ga biskupu mons. Roku Glasnoviću na četvrtu nedjelju došašća, 18. prosinca, na misnom slavlju u Domu za starije osobe Dubrovnik. S biskupom je suslavio kapelan doma don Ivan Penava.

I ove godine žive jaslice ispred katedrale

Žive jaslice ispred katedrale 22. prosinca okupile se veliki broj djece u pratnji roditelja. Ove godine uloga novorođenog djeteta Isusa povjerena je malom Šimunu, sinu Marije i Ivana Butigan iz župe Svete Obitelji u Novoj Mokošici. Svima je na kraju zahvalio predsjednik biskupijskog Vijeća za život i obitelj don

Marinko Šljivić, a biskup mons. Roko Glasnović potaknuo je sve da se potrudite da im Isus bude na prvom mjestu uz želju da se u njihovim srcima ovog Božića rodi Isus.

Biskup Glasnović predslavio misu polnoćku: Rođenje ovog Djeteta je sve promijenilo i mijenja

Biskup mons. Roko Glasnović prvi puta je predvodio misu polnoćku u katedrali. Uz biskupa Glasnovića na misi polnoćki koncelebrirao je mons. Ivica Pervan, generalni vikar, i don Josip Lebo, ravnatelj Biskupijske klasične gimnazije, uz asistenciju bogoslova Ivana Galjufa, Marija Tošića i Petra Markića.

„Božić donosi i radost i dragost i ljepotu“, ustvrdio je biskup Glasnović i nastavio, „Ali Božić nije samo to, jer to dolazi i odlazi, to je površno, Božić nam je objava Boga u svijetu, Bogoobjava. Doći pred jaslance i pokloniti se Isusu znači otvoriti vrata prema cjelovitoj istini koju samo Bog može čovjeku objaviti i darovati... Ljubav je nadmoć jer je sposobna izdržati nemoć. Pronašavši dijete kako leži povijeno u jaslama, pastiri nisu pronašli odgovore na svoje snove i pitanja, a ni mi koliko god godina iza pastira živimo nemamo takvih odgovora. Ipak i pastirima i nama, jasno je da je rođenje ovoga Djeteta sve promijenilo i još uvijek mijenja... Malenog Boga možemo prepoznati i prihvatiti tek kao pastiri koji u noći bdiju nad onim što im je povjereno, zaključio je biskup Glasnović čestitavši svima okupljenima Božić.

Polnoćku su pratili i mnogi vjernici putem izravnog prijenosa na Radio Dubrovniku.

Božić

Svečanu božićnu danju misu u katedrali predslavio je i biskup mons. Roko Glasnović u suslavlju s katedralnim župnikom don Marinom Lučićem i ravnateljem Biskupijske klasične gimnazije don Josipom Lebom.

U homiliji je biskup govorio o nekoliko odgovora na pitanje zašto je Bog postao čovjekom.

„Isus je dar ljubavi. Božić je slavlje čiste i besplatne ljubavi, najljepša vijest koja se može ispričati ljudima“, kazao je. Granica između ‘prije’ i ‘poslije’ Krista nije tek razdjelnica kalendara nego ona prolazi i kroz čovjekovo srce. „Dok god živimo u sebičnosti i egoizmu još uvijek smo i danas oni koji žive prije Krista“, ustvrdio je biskup te propovijed završio čestitkom: „S Kristom, po Kristu i u Kristu – sretan vam Božić.“

Don Marin Lučić na kraju mise u ime svih je čestitao Božić biskupu.

Liturgijsko pjevanje s božićnim pjesmama predvodio je Mješoviti katedralni zbor pod ravnanjem Petre Potrebice. Misu iz katedrale izravno je prenosio Radio Dubrovnik u svom programu.

Na misi zahvalnici molilo se i za pokojnog papu u miru Benedikta XVI.

Misu zahvalnicu na završetku stare 2022. godine predslavio je biskup mons. Roko Glasnović, a na kraju mise otpjevan je Te Deum. U zazivu molitve vjernika molilo se i za pokojnog papu emeritusa Benedikta XVI.

Na misi je koncelebrirao katedralni župnik don Marin Lučić, asistirao je trajni đakon don Tomislav Sikavica. Liturgijsko pjevanje obogaćeno hrvatskim božićnim pjesmama predvodio je Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom prof. Petre Potrebice i uz orguljsku pratnju Marka Palčoka.

Biskup Glasnović je također odredio da se na svima misama 31. prosinca i 1. siječnja moli za pokoj duše blagopokojnog pape u miru Benedikta XVI. kao i da se 31. prosinca nakon redovitog zvonjenja, posebno zvoni svim zvonima u crkvama na području

Dubrovačke biskupije, kao znak žalosti za preminulog papu u miru Benedikta XVI.

Svetkovina Bogorodice Marije i 56. Svjetski dan mira

Na svetkovinu Marije Bogorodice i Svjetski dan mira 1. siječnja svečano misno slavlje s pjevanjem himna Duhu Svetomu predvodio je biskup mons. Roko Glasnović. Na kraju mise katedralni župnik don Marin Lučić je pročitao zanimljivosti iz prošlogodišnje župne statistike i poželio svima blagoslovljenu novu godinu. Misno slavlje je prigodnim božićnim pjesmama pratio Mješoviti katedralni zbor.

Biskup Glasnović predvodio misu zadušnicu za papu emeritusa Benedikta XVI.

Misu zadušnicu za blagopokojnog papu u miru Benedikta XVI. biskup mons. Roko Glasnović predvodio je 5. siječnja, istog dana kada je tijelo pape emeritusa pokopano u Vatikanu.

Na misi su koncelebrirali generalni vikar mons. Ivica Pervan, katedralni župnik don Marin Lučić te umirovljeni dubrovački svećenici kao i redovnici iz gradskih samostana. Mješoviti katedralni zbor predvodio je liturgijsko pjevanje.

Svetkovina Bogojavljenja: Ako smo primili dar vjere pozvani smo na naviještanje

Na svetkovinu Bogojavljenja – Sveta tri kralja 6. siječnja biskup mons. Roko Glasnović slavio je misu te je na misi blagoslovio vodu kojom je potom blagoslovio i okupljene vjernike.

Na misi je koncelebrirao katedralni župnik don Marin Lučić, asistirao je trajni đakon don Tomislav Sikavica a sudjelovali su bogoslovi i članovi Bratstva Presvetog Sakramenta. Pjevanje na misi predvodio je Mješoviti katedralni zbor pod ravnanjem prof. Petre Potrebica.

Na završetku božićnog vremena raspjevano i radosno u crkvi Domino

Na Krštenje Gospodinovo 8. siječnja biskup mons. Roko Glasnović, slavio je misu s vjernicima koji se posebno u božićnom vremenu iz svih gradskih župa okupljaju na misna slavlja u crkvi Domino. Koncelebrirao je dugogodišnji rektor crkve Domino don Slavko Grubišić. Tamburaški orkestar pod ravnanjem prof. Krešimira Magdića predvodio je pjevanje božićnih pjesama.

Ekumenska molitva

Ekumenska molitva u katedrali na kojoj su se okupili katolički i pravoslavni kršćani sa svojim svećenicima

i biskupima upriličena je 21. siječnja. Na molitvi su sudjelovali zahumsko-hercegovački i primorski episkop vladika Dimitrije Rađenović koji je održao propovijed i biskup mons. Roko Glasnović.

Među svećenicima u katedrali za jedinstvo kršćana molili su delegat za ekumenizam i međureligijski dijalog Dubrovačke biskupije generalni vikar don Ivica Pervan te dubrovački paroh stavrofor Vladan Perišić. Pjesmom je liturgiju pratio sastav „Speramus“.

Prva obljetnica biskupskog ređenja mons. Roka Glasnovića

Na Nedjelju Božje riječi 22. siječnja euharistijskim slavljem biskup mons. Roko Glasnović obilježio je prvu obljetnicu biskupskog ređenja u zajedništvu sa svećenicima, osobama posvećenog života i vjernicima. Generalni vikar mons. Ivica Pervan čestitao je biskupu prvu godinu biskupske službe, a zajednica vjernika simboličnim buketom cvijeća.

Dječji katedralni zbor pod vodstvom Željane Lučić pjesmom je pratio liturgijsko slavlje.

Trodnevlje ususret Sv. Vlaha: Budimo otvoreni onom životu koji nam Krist daje

Trodnevna duhovna priprava za svetkovinu sv. Vlaha, započela je 30. siječnja u zbrojnoj crkvi sv. Vlaha. Voditelj duhovne priprave je isusovac dr. sc. Mijo

Nikić.

Rektor crkve sv. Vlaha mons. Ivica Pervan pozdravio je nazočne i osobito predvoditelja slavlja i učenike koji su sudjelovali u programu „Učenici sv. Vlaha.“ Pjevanje je predvodio Mješoviti katedralni zbor.

Svakog dana trodnevnice učenici osnovnih škola nakon mise izvodili su prigodan program. Prvog dana učenici Osnovne škole Mokošica izveli su svoj program kojeg su pripremili njihovi profesori. S njima je gostovao i Josip Čenić, autor pjesme „Dubrovniče moj“, koju je izveo zajedno s učenicima. Drugog dana trodnevnice sv. Vlaha pjevali su i recitali učenici OŠ Ivana Gundulića, a trećeg dana učenici OŠ Marina Getaldića.

Otvorena 1051. Festa sv. Vlaha: Bog nije Bog nesklada, nego Bog mira

Ispred zborne crkve sv. Vlaha na Kandeloru 2. veljače biskup mons. Roko Glasnović u svečanoj ceremoniji otvorio je 1051. Festu sv. Vlaha. Biskup je čestitao svima dan Grada te uputio pozdrave uzvanicima predstavljajući ih okupljenima i pozdravio sve koji su došli na otvaranje ili ga posredstvom medija prate.

„Cijela ljudska povijest obilježena je mnogim događajima, pa tako i naše osobne povijesti. Često se isprepliću različiti trenuci: lijepi i radosni (rođenja, slavlja, uspjesi i postignuća), s onima težima i žalosnima (bolesti, ratovi, različite nepogode). To tkanje života pomaže nam vidjeti da sami ne možemo koracati ovim svijetom i potrebni smo Boga koji nam daje snagu na životnom putovanju. No potrebni smo i jedni drugima. I u tome je ljepota življenja“, kazao je u nagovoru biskup Glasnović.

S obzirom na to da se za dva dana slavi Međunarodni dan života kojim se želi podsjetiti na vrijednost i zaštitu svakog ljudskog života od začeca do prirodne smrti, biskup Glasnović je u svom nagovoru istaknuo: „Život je neprocjenjivi dar. Danas smo svjedoci da se borba za život vodi na mnogo različitih frontova, od onih stvarnih koji fizički odnose život drugima (ratovi u mnogim dijelovima svijeta) do onih koji

lišavaju čovjeka ljudskosti u svakom pogledu. Često zaboravljamo da se istinski život ostvaruje u ljubavi, jer je Bog ljubav (usp. 1 Iv 4, 8), on je naš Život, naš Put i naša Istina (usp. Iv 14, 6).“ Poručio je i kako nas život u tom duhu otvara „stvaranju mira, u nama samima i među bližnjima, pa onda i među narodima“. „Oslonjeni na Gospodina i hranjeni njegovim mirom i sami ćemo postajati mirotvorci u svojoj sredini, ‘jer Bog nije Bog nesklada, nego Bog mira’ (1 Kor 14, 33)“, ustvrdio je i poručio: „Neka se naše srce i naše usne ne umore od molitve, ona hrani našu vjeru, nadu i ljubav, našu otvorenost Životu i Božjoj ljubavi.“

Biskup Glasnović je spomenuo 20. obljetnicu od dolaska sv. Ivana Pavla II. u Dubrovnik i proglašenja blaženom Marije Propetog Isusa Petković.

Rektor crkve sv. Vlaha mons. Ivica Pervan, kojemu je ovo prva Festa u službi rektora Parčeve crkve, pročitao je čestitke koje su sa svih strana stigle Dubrovčanima i Dubrovkinjama za Festu sv. Vlaha.

Djevojčice u narodnim nošnjama, trznice, prinijele su biskupu plodove zemlje kruh, vino, ulje, voće i svijeće, koje je on blagoslovio, a potom je, prema tradiciji, iz košare na slobodu pustio bijele golubice što su svi okupljeni popratili radosnim pljeskom.

Festanjuli 1051. Feste sv. Vlaha pomorac Vlaho Milićević i obrtnik Mato Konsuo potom su podigli na stup Parčev barjak dok je Mješoviti katedralni zbor s drugim pjevačima pod vodstvom Petre Potrebica predvodio pjevanje Himna sv. Vlahu i gradski barjaci u svečanom stavu pozdravljali Parčev barjak. Dubrovački trombunjeri u gradskom portu su ispalili svečane plotune. Na otvorenju sudjelovali su predvoditelj ovogodišnje Feste mons. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup i metropolit, apostolski administrator Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini te predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, mons. Milan Zgrablić, zadarski nadbiskup, mons. Tomislav Rogić, šibenski biskup, mons. Zdenko Križić, gospičko-senjski biskup, mons. Petar Palić, mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski te mons. Ante Ivas, šibenski biskup u miru, p. Mijo Nikić, propovjednik trodnevlja ususret Festi, drugi svećenici, provincijalni poglavari i poglavarice, redovnici, redovnice kao i brojni vjernici štovatelji sv. Vlaha. Nazočili su i predstavnici Srpske pravoslavne Crkve i Islamske zajednice kao i drugi građani koji s radošću žive ove posebne dubrovačke dane.

Među osobama iz društveno-političkog i javnog života bili su izaslanica predsjednika Republike Hrvatske i savjetnica predsjednika Melita Mulić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i zastupnika u Hrvatskom saboru Andro Krstulović Opara, izaslanica predsjednika Vlade i ministrica kulture i medija Nina

Obuljen Koržinek, potpredsjednica Europske komisije Dubravka Šuica, župan Dubrovačko-neretvanske županije Nikola Dobrosavić, gradonačelnik Grada Dubrovnika Mato Franković, predsjednik Gradskog vijeća Marko Potrebica, veleposlanici, zastupnici u saboru, predstavnici akademskog i kulturnog života i drugi dužnosnici.

Svečana večernja Svetoga Vlaha: Budimo svjetlo i vjerujmo u ljubav Božju

Prvu svečanu večernju blagdana sv. Vlaha u katedrali 2. veljače predvodio je biskup mons. Roko Glasnović, a prigodni nagovor održao je propovjednik trodnevlja isusovac p. Mijo Nikić. Liturgija večernje molila se uz izložene moći glave sv. Vlaha. Pjevanje u korovima predvodili su Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica i prigodni kor sastavljen od osoba posvećenog života kojima je ravnao Miho Bošković. Biskup Glasnović je na kraju svima zahvalio na sudjelovanju rekavši kako smo skrušena i ponizna srca uputili Gospodinu svoje molitve da po zagovoru sv. Vlaha Krist očuva svjetlo vjere u našim životima. Nakon molitve Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica upriličio je koncert na kojem je gost bila klapa Kaše, koju vodi Vicko Dragojević, uz pratnju prigodnog komornog orkestra.

Mons. Vukšić na misi Sv. Vlaha: Kršćanin živi vjeru u trajnoj napetosti između ispovijedanja i ugroze

Vrhbosanski nadbiskup i metropolit mons. dr. Tomo Vukšić predvodio je središnje pontifikalno euharistijsko slavlje na svetkovinu sv. Vlaha 3. veljače u suslavlju brojnih biskupa i svećenika i sudjelovanju velikog mnoštva vjernika.

„Molimo za sve vjernike ove biskupije, za njihovu sadašnjost i njihovu budućnost, za sve njihove potrebe, nade i želje, za zdravlje njihovih tijela i čistoću njihovih duša i savjesti. Molimo jednako, i s istim nakanama, također za svakoga drugoga čovjeka, kao i za sve koji im u velikom broju dohode u pohode da ovdje dušu nahrane kulturom, da oko obraduju ljepotom i tijelo da odmore“, kazao je na početku propovijedi mons. Vukšić.

Nasljedovati primjer sv. Vlaha, Božjeg svjedoka

„Divan je, dakle, bio blaženi Vlaho u svjedočenju za Krista i u služenju braći i sestrama koje mu je Crkva povjerila. Uzoran je bio u služenju i trpljenju. Primjeran je bio u brizi za druge i za nasljedovati je njegova ustrajna vjernost Kristu“, ustvrdio je propovjednik te istaknuo Vlahovu sličnost Kristu „u vršenju volje Božje sve do smrti, smrti na bodljama češlja od željeza“.

„Ključ i svrha vjernikova vijeka, njegova ponašanja na zemlji i odnosa prema drugim ljudima je budući život i želja zauvijek biti u ruci Božjoj, tamo gdje ga ne može više dotaknuti muka nikakva. Dapače, pravednik već za ovoga života, usprkos progonima i kušnjama kojima je izložen, i usred njih, zna da uživa Božji blagoslov jer su i teške situacije za njega providonosna sredstva za jačanje kreposti, za duhovni rast, te prilika za svjedočenje i naviještanje drugima, za skupljanje zasluga radi dobivanja vječne slave“, poručio je mons. Vukšić.

Postojano ispovijedanje kršćanske vjere

Nadbiskup Vukšić je kazao kako posebice mučenici svjedoče da iz postojanosti u vjeri raste i hrani se vjernost u nasljedovanju te misionarsko naviještanje i svjedočenje. Ustvrdivši kako je sv. Vlaho bio „postojan svjedok Kristov“ nadbiskup je podsjetio kako je sv. Vlahu život nasilno bio oduzet samo zato što je bio „vjeran volji Božjoj i svojoj savjesti“(…) „Stoga, dok mu se utječemo i dok molimo da, po zagovoru kršćanskih mučenika, prestane svaki progon i da se posvuda poštuje čovjekovo dostojanstvo, da se osigura sloboda izbora vjere i njezina javnog ispovijedanja, ne smijemo zaboraviti nikoga od ljudi koji, dok mi ovdje u slobodi slavimo, bilo gdje u svijetu, trpe zbog svojih uvjerenja ili vjere koju ispovijedaju. Oni su svi naša braća i sestre i za njih molimo.“

Osjećati zaštitu sv. Vlaha u pogiblima života

Govoreći o vjeri koju je kršćanin prihvatio i koju ispovijeda, vrhbosanski nadbiskup je kazao kako ona „nije lišena otpora ni na razini osobnih slabosti“, te zato „kršćanin živi vjeru u trajnoj napetosti između ispovijedanja i ugroze“. Objasnio je kako kršćanin dok s jedne strane vjeruje, s druge strane ponizno ispovijeda slabosti te uvijek moli za ustrajnost. Propovijed je zaključio riječima: „Po zagovoru kršćanskih mučenika, neka nam Gospodin pomogne nasljedovati primjer Božjega svjedoka svetoga Vlaha, usvojiti i primijeniti njegov nauk, nasljedovati njegov primjer te postojano ispovijedati kršćansku vjeru.“

Uz predvoditelja svečanog euharistijskog slavlja mons. Vukšića i biskupa domaćina mons. Glasnovića na misi su koncelebrirali predsjednik Hrvatske biskupske konferencije splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Dražen Kutleša, zadarski nadbiskup mons. Milan Zgrablić, barski nadbiskup i primas Srbije mons. Rrok Gjonlleshaj, šibenski biskup mons. Tomislav Rogić, hvarski biskup mons. Ranko Vidović, gospičko-senjski biskup mons. Zdenko Križić, bjelovarsko-križevački biskup mons. Vjekoslav Huzjak, kotorski biskup i imenovani porečki i pulski biskup mons. Ivan Štironja, mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić, albanski katolički biskup u Rreshenu mons. Gjergj Meta, sapski biskup mons. Simon Kulli, te umirovljeni šibenski biskup mons. Ante Ivas i umirovljeni kotorski biskup mons. Ilija Janjić. Sudjelovali su i generalni tajnik HBK mons. Krunoslav Novak te brojni svećenici, poglavari i poglavarice redovničkih zajednica, redovnice i redovnici, domaći vjernici i hodočasnici s raznih strana. Na Festu su stigla i dvojica nedavno zaređenih đakona u Albaniji don Mario Katalinić i don Srećko Franušić.

Među predstavnicima drugih vjerskih zajednica slavlju dubrovačkog zaštitnika nazočili su episkop zahumsko-hercegovački i primorski vladika Dimitrije Rađenović sa svećenicima te glavni imam Medžlisa Islamske zajednice u Dubrovniku i predsjednik Sabora Islamske zajednice u Hrvatskoj Salkan ef. Herić.

Na misi su sudjelovali dubrovački gradonačelnik Mato Franković sa suradnicima, župan dubrovačko-neretvanski Nikola Dobrosavić sa suradnicima, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i zastupnik u Hrvatskom saboru Andro Krstulović Opara, izaslanica predsjednika Vlade i ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek, potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović te potpredsjednica Europske komisije za demokraciju i demografiju Dubravka Šuica, brojne osobe iz javnog, kulturnog i društvenog života grada Dubrovnika i županije i drugi gosti.

Poseban naglasak misnog slavlja Feste sv. Vlaha 2023. stavljen je na osobe s invaliditetom i njihove obitelji jer je ovo prva godina trogodišnjeg pastoralnog ciklusa u Hrvatskoj „Obitelji osoba s invaliditetom u krilu Crkve“. Molitvu vjernika Bogu su uputili učenici Biskupijske klasične gimnazije Laura Lazarević i Petar Krešimir Kačić, dok su misna čitanja čitali ili pjevali Zrinka Perić, Luka Šerić i Zvonimir Cetinić. Evanđelje je navijestio đakon don Mario Karadakić. Darove na oltar prinijela je obitelj Anite i Mata Garića. Liturgijsko pjevanje predvodio je Mješoviti katedralni zbor ojačan pjevačima Mješovitog zbora župe Svetog Križa iz Dubrovnika i Mješovitog zbora župe Presvetog Spasitelja iz Mokošice. Orguljaška pratnja bio je Marko Palčok, a zborovima je dirigirala Petra Potrebica. Ceremonijar misnog slavlja bio je kancelar Dubrovačke biskupije don David Marjanović.

Čast da u procesiji nose relikviju Isusove pelenice ove godine je pripala Sočanima, vjernicima s Osojnika, u narodnim nošnjama dok je baldahin nad relikvijom nosilo bratstvo iz Šibenika. Pjesma udruženih zborova isprepletana s meditacijama koje je čitala Ivana Lenert te mnoštvo drugih detalja u ozračju vjere, nade i ljubavi učinilo je svečanom procesiju na Parčev dan, koji bijaše vedar i prohladan.

Hodočasnici iz raznih dijelova Dubrovačke biskupije, od Lastova do Konavala, sudjelovali su u tradicionalnoj procesiji, a pridružile su im se i hodočasničke skupine iz drugih krajeva Hrvatske i susjednih zemalja.

Završila 1051. Festa sv. Vlaha

Spuštanjem barjaka sv. Vlaha 5. veljače završila je 1051. Festa koja je ove godine trajala četiri dana. Barjak su spustili ovogodišnji festanjuli Vlaho Milićević i Mato Konsuo u nazočnosti bratima iz Bratovštine festanjula sv. Vlaha, njihovog duhovnika i rektora crkve sv. Vlaha mons. Ivica Pervana, gradskih barjaka i štovatelja sv. Vlaha. Na festi je sudjelovalo oko 12700 osoba, a u svečanoj procesiji 142 barjaka.

“Bog je očitovao i uvijek iznova očituje Božju ljubav prema nama”, kazao je rektor zborne crkve te zahvalio svima koji su na razne načine pridonijeli lijepoj i uspješnoj Festi sv. Vlaha 2023. godine, a posebice redovnici na službi u zbrojnoj crkvi s. Marieti Dukić.

Misa na spomendan bl. Alojzija Stepinca

Na spomendan bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika, 10. veljače euharistijsko slavlje predvodio je generalni vikar mons. Ivica Pervan.

Liturgijsko pjevanje predvodio je Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica.

Relikvije bl. Alojzija Stepinca bile su izložene za vrijeme mise, a nakon mise vjernici su im iskazali štovanje.

Biskup Glasnović krstio blizance obitelji Gilja

Blizance Rafaela i Gabrijela, peto i šesto dijete Antonije i Dragana Gilja, krstio je 12. veljače na misnom slavlju biskup mons. Roko Glasnović koji je roditeljima čestitao na prinovi u obitelji, a cijeloj župnoj zajednici na novim članovima.

Na misi je koncelebrirao župnik don Marin Lučić, a asistirao đakon don Tomislav Sikavica.

Biskup Glasnović na Pepelnicu: Korizma je vrijeme umnažanja molitve, posta, dobrih djela

Obredom pepeljenja u euharistijskom slavlju na Pepelnicu 22. veljače veliki broj vjernika započeo je korizmeni hod. Misno slavlje predvodio je biskup mons. Roko Glasnović.

Na misi su koncelebrirali generalni vikar mons. Ivica Pervan i katedralni župnik don Marin Lučić. Liturgijsko pjevanje predvodio je Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica uz orguljsku pratnju Marka Palčoka.

Misa na prvu obljetnicu smrti don Stanka Lasića

Katedralni župnik don Marin Lučić služio je misu na prvu godišnjicu smrti dugogodišnjeg katedralnog

župnika dr. sc. don Stanka Lasića 6. ožujka. Liturgijsko pjevanje, predvodio je Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica i uz orguljsku pratnju Marka Palčoka. Oko oltara služili su članovi Bratstva Presvetog Sakramenta.

Korizmena duhovna obnova u katedrali: Pomirite se s Isusom i činite dobro

Korizmena duhovna obnova započela je 27. ožujka. Prije mise molila se krunica, nakon mise bilo je razmatranje ili klanjanje, a sve dane obnove vjernici su imali prigodu za ispovijed. Predvoditelj prva tri dana obnove bio je don Damir Stojić, župnik župe Duha Svetoga – Jarun u Zagrebu.

Misu prvog dana duhovne obnove pjesmom je animirao župni zbor župe sv. Petra na Boninovu uz pratnju s. Marinele Žuro, a susret mladih sastav "Speramus". Drugi dan duhovne obnove pjevanje je animirala molitvena zajednica Effatha. Treći dan liturgijsko pjevanje na misi predvodio je župni zbor sv. Mihajla – Lapad, a klanjanje Stijepo Gleđ Markos. Od 30. ožujka do 1. travnja duhovnu obnovu je predvodio p. Ivan Ike Mandurić, isusovac, na službi u Osijeku. Liturgijsko pjevanje na misama predvodili su Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica, župni zbor sv. Andrije – Pile i Mješoviti župni zbor Svetog Križa – Gruž. Klanjanje je animirao Dječji katedralni zbor s voditeljicom Željansom Lučić.

Dječji križni put

Dječji križni put, koji je organiziralo Vijeće za katehizaciju i novu evangelizaciju s nakanom molitve za svu djecu svijeta, održan je 4 ožujka, zbog kiše, po ulicama Grada. Molitva je počela u katedrali, nastavljena je na Peskariji, pa ispred dominikanskog samostana, crkve sv. Vlaha, crkve sv. Nikole, crkve sv. Jakova, ispod tvrđave Minčeta, ispred crkve Male Braće, zatim crkve sv. Roka, crkve Svih Svetih (Domino), na skalinama Od Jezuita, u crkvi sv. Ignacija, crkvi sv. Stjepana i završena je u katedrali.

Križni put animirala su djeca iz župne zajednice Svetog Križa u Gružu s njihovim župnikom fr. Mihovinom Žuljevićem Mikasom. Pjevao je dječji zbor župe sv. Petra – Boninovo kojeg vodi s. Marinela Žuro. Sudjelovalo je oko dvjesto pedeset djece i odraslih među kojima su bili i dubrovački svećenici i redovnice. Po završetku molitve križnog puta djecu je počastila Konoba Dubrava s Bosanke toplim ručkom i kolačima.

Biskup Glasnović na Cvjetnicu: Isus dolazi u sve naše muke i umiranja da nas spasi

Na Cvjetnicu, Nedjelju Muke Gospodnje, 2. travnja ispred crkve sv. Vlaha biskup mons. Roko Glasnović blagoslovio je maslinove i palmine grančica koje su vjernici sa sobom donijeli, a potom su se svi u procesiji uputiti prema katedrali gdje je nastavljeno euharistijsko slavlje.

Uz Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica dvije najveće uloge Muke po Mateju pjevali su katedralni župnik don Marin Lučić i bratim Bratovštine Presvetog Sakramenta Zvonimir Cetinić. Razmišljajući o Isusovom ulasku u Jeruzalem biskup je u propovijedi kazao kako Isus danas ulazi i u svaki naš grad i mjesto. Isus dolazi „krijepiti umorne“, kako kaže

prorok Izaija, te također dolazi pohoditi osamljene i bolesne, slabe i krhke, osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju, mlade i stare, obitelji i svakoj osobi. „Isus dolazi da uđe u naš život, u sve trude i muke, u sva naša umiranja. On dolazi da nas spasi“, zaključio je.

Na misi je koncelebrirao i generalni vikar mons. Ivica Pervan, a asistirao je đakon don Tomislav Sikavica. Nakon mise izložen je Presveti Oltarski Sakrament čime je započelo četrdesetsatno euharistijsko klanjanje.

Misa posvete ulja: „Bog je jedino bogatstvo koje ljudi žele pronaći u svećeniku“

Misu posvete ulja pedesetak dubrovačkih svećenika i redovnika slavilo je u zajedništvu s biskupom mons. Rokom Glasnovićem i okupljenim redovnicama i vjernicima 5. travnja. Biskup je na misi posvetio ulje za krizmu i blagoslovio katekumensko i bolesničko ulje.

Liturgijsko pjevanje predvodio je Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica i uz orguljsku pratnju Marka Palčoka.

Biskup oprao noge ‘dvanaestorici’ na misi Večere Gospodnje

Misu Večere Gospodnje biskup mons. Roko Glasnović slavio je 6. travnja u koncelecijiji s generalnim vikarom

mons. Ivicom Pervanom, upraviteljem Svećeničkog doma mons. Tomom Lučićem, katedralnim župnikom don Marinom Lučićem i drugim svećenicima..

Prisjećajući se posljednje večere na kojoj je Isus Crkvi ostavio dar euharistije i ljubavi te ustanovio svećenički red, biskup je obredno oprao noge dvanaestorici vjernika. Ove godine 'apostoli' su bili: Zdravko Kovačić, Željko Lale, Dubravko Kutnjak, Maro Pozniak, Tvrtko Herceg, Tonći Kirigin, Petar Kordić, Neven Zečević, Igor Đanić, Miljenko Mračić, Filko Kačić i Pero Bajurin.

“Slavimo ustanovljenje euharistije”, kazao je biskup te nastavio kako slaviti euharistiju nije moguće bez spremnosti na služenje. „Euharistija je životna stvarnost izlaska iz sebe i raspoloživosti drugome“, istaknuo je biskup opisujući nadalje kako je ona, uz ostalo, “blagdan oslobođenja od egoizma i navezanosti na sebe.“

Zaključio je poticajima vjernicima da i sami dopuste Gospodinu da im 'opere noge', da ih ljubavlju cijele opere u sakramentu pomirenja istaknuvši kako „Božja ljubav oživljava“.

Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica i uz orguljsku pratnju Marka Palčoka predvodio je liturgijsko pjevanje.

Obredi Velikog petka, procesija s relikvijom križa prošla ulicama Grada

Obrede Velikog petka 7. travnja predvodio je biskup Roko Glasnović. Obredi su počeli ulaznom procesijom i prostracijom ispred glavnog oltara, nakon čega su Muku po Ivanu pjevali bratim Bratovštine Presvetog Sakramenta Zvonimir Cetinić i katedralni župnik don Marin Lučić te Mješoviti katedralni zbor i pojedinačni pjevači pod vodstvom Petre Potrebice.

Propovijedao je generalni vikar Dubrovačke biskupije mons. Ivica Pervan. Istaknuo je da smo se slušajući Muku po Ivanu i sami htjeli “ucijepiti u to sveto, ali od ljudi prodano, zatajeno, izdano i predano Tijelo.”

Poručio je da i danas postoje mnoge situacije kada se ljudski životi procjenjuju i prodaju, kada je interes vrjedniji od ljudskoga života.

Tijekom obreda Velikog petka vjernici su iskazali štovanje križu, a obredi su završeni molitvom u katedrali nakon procesije kroz Grad u kojoj je, uz tri križa, biskup Glasnović nosio i moći Isusovog križa.

Vazmeno bdjenje

Vazmeno bdjenje na Veliku subotu 8. travnja predvodio je biskup mons. Roko Glasnović. Bdjenje je započelo blagoslovom ognja na ulazu u katedralu i nastavilo se nošenjem uskrsne svijeće kroz katedralu. Služba svjetla nastavljena je pjevanjem hvalospjeva uskrsnoj svijeći Exsultet kojeg je otpjevao bratim Bratstva Presvetog Sakramenta Zvonimir Cetinić. Izabrane biblijske tekstove Službe riječi čitali su vjernici i tako se u ovoj vazmenoj noći prisjetili povijesti spasenja.

U propovijedi je biskup kazao da slavimo Boga u Isusu Kristu ako to vjerujemo. “U Isusu Kristu se Bog spustio do nas, darovao nam se u ljubavi do kraja, predao se za nas do smrti, bio je pokopan, a onda je u grobu podno Kalvarije one noći zasjalo svjetlo Kristovo, grob je prazan i Isus se ukazao svojim živ, riječima Vi se ne bojte.”

“Oni koji ne vjeruju moraju priznati da je Krist iznenadio i na neobjašnjiv način došao među ljude. Mnogi bi ga se htjeli osloboditi, ali ne uspijevaju. Krist se nameće, privlači na sebe pažnju jer je on ljudski neobjašnjiva činjenica koju ne možemo zanijekati. Boreći se protiv Krista mnogi ne čine ništa drugo nego naglašavaju njegovu veličinu. Krist se svijetu predstavio u najslabijem izdanju koje se može zamisliti, pa ipak sva ljudska oholost ne uspijeva ga otjerati jer tu je Bog, a Bog pobjeđuje i s posljednjeg mjesta, s križa i iz groba pobjeđuje grijeh i smrt.”

S biskupom Glasnovićem na Vazmenom bdjenju koncelebrirali su generalni vikar mons. Ivica Pervan, katedralni župnik don Marin Lučić, ravnatelj biskupijske klasične gimnazije don Josip Lebo, a asistirao je đakon Tomislav Sikavica.

Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica animirao je liturgiju.

Biskup Glasnović na Uskrs: Puno je kamenja na našim srcima, sve je to mogući prostor uskrsnuća

Svečano euharistijsko slavlje na svetkovinu Uskrsnuća Gospodinova 9. travnja predvodio je biskup mons. Roko Glasnović u suslavlju s generalnim vikarom mons. Ivicom Pervanom, katedralnim župnikom don Marinom Lučićem i rektorom sjemeništa don Josipom Lebom te uz sudjelovanje velikog broja vjernika i redovnica iz više redovničkih zajednice.

„Krist Isus danas uskrsava. Gromade kamenja se odvaljaju s naših grobova, s naših srdaca. Umre nada i na nju bude navaljen kamen. Umre ljubav i pritisne je ogroman kamen. Umre radost i prekrije je kamen tuge. Puno je kamenja na našim srcima. Sve je to mogući prostor uskrsnuća“, kazao je biskup te naglasio kako Isus pokazuje put do uskrsa.

Biskup je također govorio o svjedocima koji su vidjeli Uskrslog i drugim elementima koji upućuju na uskrsnuće, o opisani su u Novom zavjetu kao i o tome da je vjera u uskrsnuće temelj kršćanstva.

U ime svih vjernika generalni vikar Pervan čestitao je mjesnom biskupu Uskrs napomenuvši kako su se vjernici na ovoj misi sastali ne radi održavanja običaja nego su se okupili pred živim, uskrsnim Kristom koji je pobijedio, koji je navijestio svoje uskrsnuće. U njegovom uskrsnuću je i naš uskrs, kazao je.

Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica i uz orguljsku pratnju Marka Palčoka predvodio je liturgijsko pjevanje.

Uskrsnu misu prenosio je izravno u svom programu Radio Dubrovnik.

Molitveno-duhovni program na Nedjelju Dobrog Pastira

Vijeće za pastoral zvanja Dubrovačke biskupije na Nedjelju Dobrog Pastira 30. travnja priredilo je večernji molitveno-duhovni program.

Predsjednik Vijeća i katedralni župnik don Marin Lučić slavio je euharistiju s nakanom molitve za duhovna zvanja. Nakon mise pet djevojaka, koje se u različitim stupnjevima nalaze na putu pripreme za postajanje redovnicama u družbi Sestara franjevki od Bezgrešnog Začeca na Dančama, posvjedočilo je o svom pozivu i načinu na koji su došle u samostan na Dančama. Uslijedilo je euharistijsko klanjanje kojem se priključio i biskup mons. Roko Glasnović. Klanjanje je pjesmom animirao Stijepo Gleđ Markos.

Don Marin Lučić kazao je kako je sasvim normalno da mladi ljudi koji su pustili Boga u svoj život upitaju sami sebe i o pozivu za svećeništvo i redovništvo. Podijelio je s okupljenim vjernicima neke detalje o razlučivanju između obiteljskog i svećeničkog poziva u svom životu. „Imaš osjećaj u srcu, tako se ja osjećam, da samo njemu pripadaš, da si samo njegov, da nitko nema prava na tebe, da možeš služiti i da si spreman žrtvovati se za druge, drugima pokazati tu radost“, objasnio je predvoditelj slavlja.

Potaknuo je sve da u obiteljima mole za duhovna zvanja te da ova nedjelja svima bude poticaj da prepoznaju svoj poziv, a Bog svakom daje poslanje.

Misa za blagopokojnog biskupa Severina Perneka (1967. – 1989.)

Na spomendan svetog Atanazija, biskupa i crkvenog naučitelja, 2. svibnja i obljetnicu preminuća biskupa Severina Perneka, koji je u Dubrovačkoj biskupiji služio od 1867. do 1989. godine, biskup mons. Roko Glasnović služio je misu.

Misno slavlje je glazbenim izričajem pratila prof. Maja Marušić.

Nakon mise u sakristiji katedrale biskup Glasnović je uz prisutne svećenike, redovnice i vjernike molio molitvu odrješenja.

Proslava na Višnjici: Tiho i samozatajno svjedočanstvo sv. Jakova nas poučava i ohrabruje

Vjernička zajednica koja se okuplja u crkvi sv. Jakova na Višnjici proslavila je 3. svibnja titulara crkve. Euharistijsko slavlje predvodio je kancelar biskupije i župni vikar don David Marjanović, a koncelebrirao je fra Nediljko Jerkan iz samostana Male braće.

Pjevanje na misi je animirao Mješoviti župni zbor župe sv. Andrije, a nakon mise vjernici su priredili čašćenje.

Proslava Gospe Fatimske

Misno slavlje predvodio je katedralni župnik don Marin Lučić. Nakon mise slijedila je procesija u

katedrali s kipom Gospe Fatimske koji je za ovu prigodu donosen iz sjemeništa.

In memoriam Margita Cetinić: Koncert uz petu obljetnicu smrti

Koncert "Veliča duša moja Gospodina – In memoriam Margita Cetinić (1947. – 2018.)" upriličen je 20. svibnja, uz petu godišnjicu smrti dugogodišnje voditeljice katedralnih zborova.

U programu je nastupio Mješoviti pjevački zbor sv. Jakova iz Šibenika uz prigodni orkestar i soliste: Valentinu Fridrich, sopran, Martinu Barišić, sopran, Filipu Lovrić – Caparin, alt, Stipu Trlaja, tenor i Lovru Lovrića – Caparin, bas. Izvedena su djela J. Kunca, J. Kuničića, M. Cetinić, A. Igrec, A. Vivaldija i G. F. Händela. Prigodne meditativne tekstove interpretirala je Ivana Lenert.

Katedralni župnik don Marin Lučić na početku je poželio svima dobrodošlicu kako bi u spomen na pokojnu Margitu koja je u katedrali pjesmom slavila i veličala Gospodina i sami ove večeri uzdigli duh i to činili. Pozdravio je, uz ostale, generalnog vikara mons. Ivicu Pervana i šibenskog katedralnog župnika don Krešimira Matešu.

Voditeljica šibenskog katedralnog zbora Jelena Mikulandra na kraju je zahvalila svima na dolasku.

Posebno dirljiv bio je nastup Margitinih unuka Pauline Cetinić i Margarite Mikulandra koje su solo izvele pjesmu „Mariji Majci“.

Prva sveta pričest župe sv. Andrije

Prvopričesnici župe sv. Andrije primili su prvi puta sakrament svete pričesti 14. svibnja 2023. u crkvi sv. Jakova. 11 prvopričesnika koje je kroz godinu dana pripremala s. Katarina Mihić radosno je pristupilo stolu Gospodnjem.

Euharistijsko slavlje predslavio je don Marin Lučić, katedralni župnik i upravitelj župe sv. Andrije uz koncelebraciju don Davida Marjanovića, župnog vikara. Okruženi roditeljima i rodbinom, nakon što su prethodnog dana pristupili po prvi puta sakramentu ispovijedi, prvopričesnici su radosni i srca otvorenog za Isusa, primili živoga Krista kojeg su željno iščekivali.

Prva sveta pričest župe Velike Gospe

Katedralna župa Gospe Velike proslavila je slavlje Prve svete pričesti 21. svibnja 2023. godine. Nakon višemjesečne pripreme koje je vodila s. Katarina Mihić, 30 ovogodišnjih pripravnika pristupilo je po prvi puta sakramentima svete ispovijedi i pričesti. Sakramentu svete ispovijedi pristupili su 20. svibnja. Na dan slavlja Prve svete pričesti prvopričesnike je u ime svih roditelja pozdravio otac Martin Lazar. Prvopričesnici su aktivno sudjelovali u euharistijskom slavlju pjesmom, molitvom, zahvalom Isusu i prinosom darova. Euharistijsko slavlje predvodio je don Marin Lučić, katedralni župnik, uz don Davida Marjanovića, župnog vikara. Cijelo slavlje svojom radosnom pjesmom uzveličao je dječji župni zbor pod ravnanjem voditeljice Željane Lučić.

Festanjuli s rektorom proslavili Obranu sv. Vlaha

Na spomendan Obrane sv. Vlaha 25. svibnja bratimi Bratovštine festanjula sv. Vlaha s drugim vjernicima sudjelovali su na misnom slavlju u zbrojnoj crkvi sv. Vlaha koje je predvodio generalni vikar i rektor crkve mons. Ivica Pervan.

Duhovsko bdijenje

Uoči svetkovine Duhova je upriličeno Duhovsko bdijenje s programom slavljenja, misnog slavlja i euharistijskog klanjanja, a animirala ga je molitvena zajednica Effatha. Misu je predslavio generalni vikar Dubrovačke biskupije mons. Ivica Pervan.

Biskup Glasnović na Duhove: Duh Sveti obnavlja

Na svetkovinu Duhova 28. svibnja biskup mons. Roko Glasnović predvodio je pontifikalno slavlje tijekom kojeg je podijelio sakrament potvrde krizmanicima iz katedralne župe i župe sv. Andrije. S biskupom su suslavili generalni vikar mons. Ivica Pervan, katedralni župnik i upravitelj župe sv. Andrije don Marin Lučić, katedralni vikar i vikar župe sv. Andrije don David Marjanović i don Frano Čivljak, a asistirao je trajni đakon don Tomislav Sikavica.

U propovijedi je biskup spomenuo 'zaborav Boga'

kojega je, izgleda, zaboravilo današnje društvo. Ali i mi kršćani kao da smo zaboravili Duha Svetoga te nam nedostaje gorljivost, radost, vedrina, primijetio je biskup. Potaknuo je na promišljanje o tome jesmo li spremni ugostiti Duha Svetoga, božanskog gosta, ne zato da mi darujemo njega nego zbog toga što će on darivati nas tako što će zacijeliti sve što je ranjeno, uvoditi u istinu, biti branitelj, životvorac i još puno toga.

Tumačeći što je svetkovina Duhova i koje su njezine poruke biskup je kazao: „Što se Boga tiče, ovo je Pedesetnica. Uvijek je Pedesetnica za Boga. Za nas je vrlo rijetko, liturgijski jednom godišnje. Možda nekima niti toliko. Ne sjetimo se. Zaborav se dogodio.“ Nastavio je zatim govoriti o Duhu koji obnavlja lice zemlje i koji je trajno u Crkvi. On želi biti prisutan ako ga prihvatimo kao dragog, nebeskoga gosta.

Mladi krizmanici su prije podjele sakramenta zajedno s ostalima obnovili svoja krsna obećanja. Njihovi predstavnici su na početku mise pozdravili, a na kraju zahvalili djelatniku sakramenta, svojim roditeljima, kumovima i zajednicama u kojima su rasli i u vjeri sazrijevali.

Svečanost euharistijskog slavlja liturgijskim pjevanjem obogatilo je Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica.

Dječji izlet na Lokrum

30. svibnja 2023. godine dječji zbor, prvopričesnici, ministranti i zajednica Bisera Očeva Milosrđa Katedralne župe Gospe Velike i župe sv. Andrija sudjelovali su na zajedničkom izletu na Lokrumu. Zajednički susret i druženje započeo je misnim slavljem pred kapelom Navještenja Blažene Djevice Marije koje je predvodio je župnik don Marin Lučić. Nakon euharistije uslijedilo je druženje prožeto igrama i natjecanjima.

Misa na Lokrumu

Misno slavlje na otoku Lokrumu na blagdan Pohoda Blažene Djevice Marije 31. svibnja predvodio je kancelar Dubrovačke biskupije don David Marjanović. Mise na Lokrumu slavile su se tri zadnje nedjelje u ljetnim mjesecima: 25. lipnja, 30. srpnja i 27. kolovoza.

Misa za domovinu i koncert splitskih liječnica u Gospe

Na Dan državnosti Republike Hrvatske 30. svibnja slavljena je misa za domovinu koju je predvodio katedralni župnik don Marin Lučić. Nakon mise nastupio je Zbor splitskih liječnica s koncertom marijanskih skladbi i napjeva „O Marijo majko, slatki moj spokoju.“ Zborom je dirigirao mo. Blaženko Juračić, klavirsku pratnju je izvela prof. Rozarija Samodol, a solo sopran prof. Ida Bilić Katić.

Svetkovina Tijelova

Tijelovo, svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove, svečano je proslavljena 8. lipnja. Središnje euharistijsko slavlje predvodio je biskup mons. Roko Glasnović nakon čega se procesija s Presvetim uputila ulicama Grada.

Euharistija je sakrament ljubavi, kazao je na početku biskup, ona čini Crkvu i Crkva slavi euharistiju. Krist je prisutan i hoda našim zemaljskim putevima dajući nam se u sakramentu ljubavi.

Govoreći o gladovanju i žeđi za Bogom biskup je ustvrdio kako nas blagovanje euharistije čini božanskim. Podsjetio je i na Isusove riječi kako je on kruh živi koji je s neba sišao i kako: „Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek.“ Naglasio je vjeru u stvarnu prisutnost Krista u euharistiji te spomenuo dva ploda euharistije o kojima govori i papa Franjo, a to su jedinstvo s Kristom i zajedništvo među onima koji se njime hrane te tako stvaraju i obnavljaju kršćansku zajednicu. Crkva čini euharistiju i nema Crkve bez euharistije. Crkva u euharistiji pronalazi svoje životno središte.

S biskupom su suslavili katedralni župnik i upravitelj župe sv. Andrije don Marin Lučić, župni vikar don David Marjanović te drugi svećenici, a u procesiju su se uključili redovnici i gradski svećenici nakon misa u svojim crkvama.

U Tijelovskoj procesiji biskup je nosio Presveti Oltarski Sakrament u pokaznici pod baldahinom kojeg su nosili bratimi Presvetog Sakramenta. Prvopričesnici su bacali latice cvijeća putem kojim je prolazi Sakrament, Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica je predvodio pjevanje euharistijskih pjesama, a gosti u gradu svojim ustajanjem dok je prolazila procesija pokazali su poštivanje. Četiri postaje procesije bile su: ispred crkve Svetog Josipa, gdje se odvija trajno euharistijsko klanjanje, ispred franjevačke crkve, ispred crkve Svetog Vlaha i u katedrali.

Misa i film uz 20. obljetnicu pohoda pape Ivana Pavla II. Dubrovniku

Povodom 20. obljetnice pastirskog pohoda pape Ivana Pavla II. Dubrovniku i proglašenja blaženom Marije Propetog Isusa Petković, koji se dogodio 6. lipnja 2003. godine, 5. lipnja biskup mons. Roko Glasnović predvodio je euharistijsko slavlje.

S biskupom su suslavili generalni vikar Dubrovačke biskupije mons. Ivica Pervan, kancelar don David Marjanović, katedralni župnik don Marin Lučić, ondašnji blatski župnik a danas župnik u Čilipima don Josip Barišić, poljski svećenik na službi župnika u Zatonu i Orašcu don Dariusz Nowak, ravnatelj klasične gimnazije don Josip Lebo i gvardijan franjevačkog samostana Male braće fra Jozo Sopta. Asistirao je đakon don Tomislav Sikavica. Pjevanje je predvodio Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebice.

Bile su izložene i moći sv. Ivana Pavla II. i bl. Marije Propetog Petković.

Nakon mise Vijeće za kulturu i znanost Dubrovačke biskupije u dvorani Ivana Pavla II. organiziralo je prikazivanje dokumentarnog filma „Papa Ivan Pavao II. u Dubrovniku“. Generalni vikar Pervan zahvalio je svima okupljenima što su došli zajednički se prisjetiti lijepih trenutaka i proslaviti obljetnicu, a osobito je zahvalio autoru filma Božu Vodopiji koji je, koristeći arhivsku građu HRT-a, prisutne podsjetio na ovaj veliki događaj.

Dubrovačka biskupija ovim je povodom od 4. do 10. studenog 2023. godine organizirala hodočašće u Svetu Zemlju koje je zbog ratnih prilika odgođeno.

Dan molitve i posta za posvećenje svećenika, redovnika i redovnica te za nova duhovna zvanja

Liturgijski dio Dana molitve i posta za posvećenje svećenika, redovnika i redovnica te za nova duhovna zvanja u Dubrovačkoj biskupiji održan je 14. lipnja

u crkvi sv. Ignacija. Euharistijsko klanjanje i misno slavlje predvodio je biskup mons. Roko Glasnović.

Predstavljena knjiga dominikanca dr. Stipe Juriča „Od žene-majke do zemlje-majke. Između ništavosti i božanstvenosti“

15. lipnja u kapitularnoj dvorani Samostana sv. Dominika predstavljena je knjiga dr. Stipe Juriča „Od žene-majke do zemlje-majke. Između ništavosti i božanstvenosti“. Moderator predstavljanja bio je prior dominikanskog samostana fr. Tomislav Kraljević, a o knjizi su govorili voditelj Dominikanske naklade „Istina“, koja je knjigu objavila, fr. Anto Gavrić te sam autor. Dio zbora „Speramus“ pjesmom je pratio predstavljanje knjige.

Druženje izbjeglih Ukrajinaca uoči Svjetskog dana izbjeglica

Ususret Svjetskom danu izbjeglica, 19. lipnja, članovi međužupnog Caritasa Katedrale i Sv. Andrije u Dubrovniku ugostili su izbjegle stanovnike Ukrajine. Sudionici susreta su obišli Grad uz stručno vođenje na ukrajinskom jeziku. Potom su se svi počastili jelom i pićem koje su pripremili članovi međužupnog Caritasa u Pinakoteci Biskupske palače.

Aktivnost je organizirana u sklopu integracijskih aktivnosti projekta CRS-a i Hrvatskog Caritasa pod nazivom “Pomoć za Ukrajinu”.

“Nightfever” u Svetog Vlaha dotaknuo mnoge posjetitelje

Međunarodni projekt Nightfever 22. lipnja ponovno je tijekom večeri privukao u zbornu crkvu sv. Vlaha brojne posjetitelje, domaće i strane. Program je započeo euharistijskim slavljem koje je predvodio biskup mons. Roko Glasnović, a pjesmom animirao “Speramus”. Molitveno-meditativni program Nightfever održavao se na više svjetskih jezika, pa su se tako molitve, biblijski tekstovi i pjesme osim na hrvatskom mogli čuti i na engleskom, talijanskom i njemačkom jeziku. Biblijski citati i letci o programu mogli su se pronaći i na španjolskom jeziku.

Unutar crkve posjetitelji su imali priliku i napisati svoje molitvene nakane, čitati Riječ Božju te slušati meditacije ili se ispovijedati na više stranih jezika. Meditativnom glazbom program su pratili slavljenički sastav “Effatha” i zbor mladih crkve sv. Mihajla iz Lapada.

Program je održan u organizaciji Vijeća za mlade Dubrovačke biskupije, a uz podršku Turističke zajednice Grada Dubrovnika.

Rektor Pervan predvodio proslavu Ruke sv. Vlaha

Blagdan Ruke sv. Vlaha svečano je proslavljen u crkvi sv. Vlaha 5. srpnja uz relikviju lijeve Parčeve ruke koja je u procesiji donesena iz katedralne riznice, a poslije mise je na isti svečan način vraćena. Procesiju i misu prvi put je predvodio rektor crkve sv. Vlaha mons. Ivica Pervan, suslavio je prior dominikanskog samostana fr. Tomislav Kraljević, a asistirao đakon don Tomislav Sikavica i nekoliko ministranata. Pjesmom je svečanost uvećao Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica. U velikom broju na misi su sudjelovali bratimi Bratovštine sv. Vlaha i Dubrovački trombunjeri u svojim odorama i s barjacima. U ime Grada Dubrovnika nazočio je gradski vijećnik Krešimir Marković.

Proslava blagdana bl. Marije Petković

Blagdan blažene Marije Propetog Isusa Petković svečano je proslavljen 9. srpnja u katedrali u kojoj djeluju redovnice družbe koju je blaženica utemeljila. Blagdanu je prethodila trodnevnica. Prije sv. mise svaki dan bila je krunica sa mislima Blaženice, nakon misa prvog dana bilo je klanjanje, u drugog dana svjedočanstvo i trećeg klanjanje križu.

Misno slavlje blagdana predvodio je generalni vikar Dubrovačke biskupije mons. Ivica Pervan koji je i predsjednik biskupijskog Caritasa čija je blaženica zaštitnica. Koncelebrirali su katedralni župnik don Marin Lučić i fra Nedjeljko Jerkan iz samostana Male braće, a asistirao je đakon don Tomislav Sikavica.

„Svoj život bogate obitelji, sigurne budućnosti utemeljiteljica sestara Kćeri Milosrđa i zaštitnica našega biskupijskog Caritasa bl. Marija Propetoga Isusa Petković napustila je poradi siromašnih u kojima je prepoznavala siromašnoga Isusa komu je trebalo pomoći, nahraniti gladnoga, odjenuti gologa, opismeniti nepismenoga, poslu naučiti

nenaučenoga”, kazao je generalni vikar.

„Dobrota srca osnovna kvaliteta svakoga kršćanina. Bez dobrote i nesebičnog prihvaćanja svakoga čovjeka, osobito onoga u nevolji i potrebi, nema niti Crkve čiji smo dijelovi i nema ostvarenja namijenjenoga nam poslanja”, istaknuo je propovjednik, te dodao: „Marija Propetoga Petković je bila itekako toga svjesna te je bila u stanju učiniti sve samo da pomogne malenima i poniznima, da bude bliza onim marginaliziranima, rekao bi da je željela svima biti sve poradi Krista. Umornima je bila odmor, tužnima je bila utjeha, obespravljenima glas koji viče, zaplakanima ohrabrenje. To je činila i ono što je ona tada činila danas to isto, a rekao bih i više, čine njezine duhovne kćeri, naše drage sestre.” Propovijed je završio molitvom da Bog po zagovoru blaženice udijeli Crkvi pobožnih djevojaka i žena koje će biti spremne posvetiti se Bogu u redovništvu ili obiteljskom staležu.

Misnom slavlju prethodila je molitva krunice s razmatranjima blaženice koju su predvodile Suradnice Milosrđa. Na misi su sudjelovali zaposlenici i volonteri biskupijskog Caritasa koji su u svom radu s najpotrebnijima izabrali blaženicu kao svoju zaštitnicu i zagovornicu.

Nakon blagoslova s moćima blaženice, koje je prije 20 godina prilikom čina proglašenja blaženom u Gružu na oltar prinio poručnik Roger Luis Cotrina Alvarado, vjernici su mogli prići relikviji i moliti zagovor blaženice u svim svojim potrebama.

Slavlje je svojim pjevanjem uzvećao Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebica, a na izlazu iz crkve vjernicima su djeca, koja u župi djeluju kao Biseri Očeva Milosrđa, podijelili sličice s citatima blaženice koje su sami izradili i tako se pridružili obilježavanju blagdana blaženice čijim se primjerom i oni nadahnjuju.

Proslava trećeg svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba

Treći svjetski dan djedova, baka i starijih osoba proslavljen je u nedjelju 23. srpnja pod geslom „Od koljena do koljena dobrota je njegova“ (Lk 1,50).

Sv. Dominik

U klausturu samostanske crkvi Sv. Dominika svečano je 8. kolovoza proslavljena svetkovina sv. oca Dominika. U skladu s višestoljetnom tradicijom svečano misno slavlje predvodili su franjevci iz samostana Male braća u Dubrovniku. Propovijedao je fra Ivan Gavran.

Proslava Uznesenja Marijina

Katedralna župa svečano je 15. kolovoza proslavila svoju nebesku zaštitnicu. Svečanu pontifikalnu misu predvodio je biskup mons. Roko Glasnović. Nakon mise upriličena je procesija sa slikom Gospe od Porata koju su nosili dubrovački pomorci i blagoslov plovila u gradskoj luci.

U uvodnoj riječi biskup je rekao kako na ovaj dan slavimo svetkovinu Velike Gospe koju se u Dubrovniku štuje kao Gospu od Porata. Slaveći ovaj blagdan vjernici se u molitvi obraćaju Bogu kroz pjesmu i suze. Kroz pjesmu u zahvalnosti na daru svete euharistije, a kroz suze pritisnuti svojim križevima i životnim poteškoćama.

„Gospu od Porata, Veliku Gospu, među brojnim litanijskim zazivima nazivamo kraljicom anđela i kraljicom koja je na nebo uznesena“, rekao je na početku propovijedi biskup Glasnović. Jedan od simbola kraljevske časti je i kruna. Na slici Gospe od Porata vide se anđeli i kruna od zvijezda. I u temeljima Europske zajednice nalazi se dvanaest zvijezda, povezo je biskup ovu simboliku. Te zvijezde predstavljaju zajednicu. Broj zvjezdica je nepromjenjiv budući da je broj dvanaest simbol savršenstva. Nadahnuće za ovaj simbol je uzet iz Knjige otkrivenja u Bibliji.

Nadalje je biskup govorio o beznađu koje se zbog raznih situacija javlja u ljudima i u njima budi osjećaje gubitka i bespomoćnosti te oni ne vide nadu. Čovjek ne može živjeti bez nade jer bi njegov život bio bez smisla. Biskup je potaknuo vjernike na razmišljanje o tome kako biti radostan u takvom svijetu.

„Jedinu istinsku sigurnost u takvim vremenima daje Gospodin koji nam govori: ‘Ne boj se ja sam uvijek s tobom’“, istaknuo je biskup Glasnović. Ako i padnemo, mi padamo u Božje ruke a one su dobre ruke.

Prvo i osnovno mjesto učenja nade je molitva, poručio je biskup okupljenim vjernicima te dodao kako nas Marija tome uči. „Ona je u tišini svoga nazaretskog doma bila u trajnoj prisutnosti Spasitelja. Ona je prva ljubila, vjerovala i nadala se. Ne smijemo zaboraviti da kada nas nitko više ne sluša Bog nas i dalje sluša, kada više nikoga ne možemo zazivati možemo Bogu govoriti i Gospu od Porata zazivati. Kad nam nitko više ne može pomoći, Bog može, a Marija nas čeka raširenih ruku“, istaknuo je biskup.

Na euharistijskom slavlju koncelebrirali su generalni vikar mons. Ivica Pervan, katedralni župnik don Marin Lučić i drugi svećenici i redovnici. Svečano misno slavlje koje se zbog kiše odvijalo u katedrali a ne ispred nje, pjesmom je animirao Mješoviti katedralni zbor pod ravnanjem Petre Potrebice i uz orguljsku pratnju Marka Palčoka. Zbor je također pjevao tijekom procesije.

Svetkovini je prethodilo trodnevlje koje je predvodio don Hrvoje Dragun, župnik župe Svetog Spasa na Mejašima u Splitu. Prvog dana trodnevlja, 12. kolovoza nakon mise s propovijedi i molitve pred križem održan je orguljski koncert Darka Kristovića posvećen pokojnom mastru don Mihi Demoviću. Drugog dana trodnevlja, 13. kolovoza Mješoviti katedralni zbor te klape Kaše i Amfora upriličili su Koncert u čast Gospi. Tome je prethodilo euharistijsko klanjanje i misa. Trećeg dan trodnevnice molila se prva večernja.

Skauti logorovali na Šipanu

Članovi katoličkih skauta Odreda sv. Benedikta i ove godine logorovali su na Šipanu.

Proslava Preobraženja Gospodinova u samostanu Sigurata u Dubrovniku

Blagdan Preobraženja Gospodinova (Transfiguratio Domini) svečano je proslavljen 6. kolovoza u crkvi samostana Sigurata. Misno slavlje predvodio je fra Tomislav Šanko, provincijal franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri. Na kraju se svima prisutnima zahvalila s. Marislava Samardžić koja u ovom samostanu živi i djeluje dugi niz godina. Liturgijsko pjevanje animirala je profesorica Maja Marušić.

Na Sv. Ignacija p. Šimić s vjernicima proslavio 50. obljetnicu misništva

Blagdan sv. Ignacija Lojolskog i 50. obljetnica misništva p. Jerka Šimića svečano su proslavljeni 31. srpnja kod isusovaca. Svečano misno slavlje predvodio je p. Šimić uz koncelebraciju p. Mirka Nikolića, isusovačkog superiora u Dubrovniku i mons. Ivicu Pervana, generalnog vikara, te druge svećenike. Na svečanom misnom slavlju pjevao je crkveni zbor "Marija" koji pjeva na misama u crkvi sv. Ignacija.

Sveti Jakov "pipunar"

Na blagdan sv. Jakova, 25. srpnja, misu u crkvici na Pelinama predslavili su dominikanci.

Sv. Stjepan

Na blagdan sv. Stjepana prvomučenika, 3. kolovoza, misno slavlje na otvorenom u ostacima crkve sv. Stjepana u Pustijerni pred izloženom svećevom relikvijom, predvodio je don Marin Lučić.

Blagdan sv. Lovra, đakona i mučenika

Blagdan sv. Lovra, đakona i mučenika, svečano se slavio 10. kolovoza na tvrđavi Lovrjenac. Misnom slavlju prethodila je procesija od crkve sv. Đurđa u Pilama do Lovrijenca. Sv. misu predvodio je upravitelj župe sv. Andrije don Marin Lučić, a propovijedao trajni đakon don Tomislav Sikavica.

Redovničke svečanosti na Dančama: Prvi zavjeti s. Bernarde i 50. obljetnica zavjeta s. Nade

U samostanu Sestara franjevki od Bezgrešnog Začeca na Dančama svoje prve zavjete 12. kolovoza položila je novakinja s. Bernarda Gregurić. Svečanu misu predvodio je biskup mons. Roko Glasnović, a zavjete novakinje primila je vrhovna poglavarica s. Darija Jovanović.

Nakon homilije uslijedio je obred zavjetovanja pred vrhovnom poglavaricom te blagoslov i primanje koprene, križa, Pravila i Konstitucija Družbe. Liturgijsko pjevanje predvodile su kandidatice i postulante pod vodstvom s. Katice Dabo, a službu ministriranja obnašali su bogoslovi Hrvatske salezijanske provincije. Nakon polaganja prvih zavjeta s. Bernarda je izmijenila cjelov mira kao znak primanja u zajednicu sa svim prisutnim sestrama Družbe.

Svečanosti polaganja prvih zavjeta s. Bernarde prethodile su duhovne vježbe koje je vodio vlč. Ivan Grbešić, duhovnik u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu. Svečanom misom na kraju duhovnih vježbi 10. kolovoza s. Nada Naletilić proslavila je zlatni jubilej – 50. obljetnicu zavjeta.

Don Slavko Grubišić proslavio 60 godina svećeništva

Umirovljeni svećenik Dubrovačke biskupije don Slavko Grubišić proslavio je u subotu 19. kolovoza s vjernicima i svećenicima dijamantni jubilej – 60 godina misništva. Na misi je propovijedao biskup mons. Roko Glasnović, a Mješoviti katedralni zbor je animirao liturgijsko pjevanje.

Marijanski zavjet za Domovinu: Završilo 1700 km dugo hodočašće od Osijeka do Dubrovnika

Zahvalnim euharistijskim slavljem 24. kolovoza završilo je deveto zavjetno hodočašće mladih i branitelja "Marijanski zavjet za Domovinu". Euharistijsko slavlje predvodio je p. Ivica Musa, profesor na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, u koncelebraciji s katedralnim župnikom don Marinom Lučićem.

Druženje se nastavilo uz večeru koju su pripremile izbjeglice iz Sirije i Ukrajine, koje su u sklopu programa JRS-a, biskupijskog Caritasa i katedralne župe boravile u Dubrovniku. Hodočasnicima se pridružio i biskup Roko Glasnović.

Novo Župno ekonomsko vijeće

Na župnoj nedjeljnoj sv. misi 3. rujna priseglo je novo Župno ekonomsko vijeće. Biskup Roko Glasnović je na prijedlog župnika don Marina Lučića imenovao na mandat od pet godina članove novog Ekonomskog vijeća naše župe. Članovi Ekonomskog vijeća su: Pero Bajurin, Darinko Iveković, Vjera Martić, Maja Martić i Ivo Kljunak.

Blagoslovljena obnovljena kapela Svetog Križa na Posatu

Biskup mons. Roko Glasnović blagoslovio je obnovljenu kapelu Svetoga Križa na Posatu na blagdan Uzvišenja Svetoga Križa u četvrtak 14. rujna tijekom euharistijskog slavlja na kojem je sudjelovao veliki broj vjernika.

Ministranti na godišnjem izletu

Biskupijski izlet ministranata Dubrovačke biskupije organiziran je 23. rujna i na njemu je sudjelovalo 160 ministranata u pratnji župnika, župnih vikara, redovnica, bogoslova i župnih suradnika. Sudionici izleta posjetili su Mostar i Međugorje.

Misa na završetku Tjedna Caritasa: Naš Bog ne plaća, on dariva

Središnji događaj Tjedna Caritasa Dubrovačke biskupije bilo je zahvalno euharistijsko slavlje koje je 24. rujna predslavio biskup mons. Roko Glasnović.

Sestre milosrdnice proslavile blagdan svoga utemeljitelja sv. Vinka Paulskog

Euharistijskim slavljem u samostanu Za kapelicom koje je predvodio fra Nedjeljko Jerkan iz samostana Male braće 27. rujna sestre milosrdnice proslavile su blagdan svoga utemeljitelja sv. Vinka Paulskog.

Proslava sv. Franje u Samostanu Male braće

Svetkovina sv. Franje Asiškoga svečano je proslavljena 4. listopada. Prema običaju, franjevci su prije večernje mise dočekali dominikance pred vratima svoje crkve. Pred oltarom su zajedno otpjevali pjesmu „Serafski otac Franjo i apostolski Dominik, oni nas poučiše zakon tvoj Gospodine“. Uslijedilo je svečano misno slavlje koje je predvodio prior dominikanskog samostana u Dubrovniku fr. Tomislav Kraljević.

Ususret blagdanu održana je trodnevna duhovna priprava koju je predvodio fra Ivica Pavlović iz Samostana sv. Vlaha u Pridvorju. Prve večeri nakon mise izveden je glazbeni program „Salve Regina“ na kojem su nastupile Laura Hladilo Kocković, Sara Žuvela i Dijana Hilje. Druge večeri program „Laudato si“ pripremile su Petra Jelača i Ivana Jelača, a treće večeri je moljen Obred preminuća svetog Oca Franje.

Sveta Mala Terezija

U katedrali 1. listopada na jutarnjem euharistijskom slavlju molitvom blagoslova obilježen je početak nove školske godine i blagdan sv. Terezije od Djeteta Isusa. Na kraju svete mise župnik don Marin Lučić blagoslovio je svu djecu, te zazivajući zagovor sv. Terezije blagoslovio ruže koje je svaka obitelj ponijela svojim kućama kao sjećanje na obećanje sv. Male Terezije da će svoje Nebo provoditi u činjenju dobra na Zemlji, da blagoslov siđe poput kiše ruža.

Predstavnici Caritasa iz cijele Hrvatske i BiH slavili misu s onima koji brinu za palijativne bolesnike

Na svečanom misnom slavlju 9. listopada susreli su se predstavnici Caritasa iz Hrvatske i iz Bosne i Hercegovine na svom godišnjem susretu, te članovi obitelji, njegovatelji i zdravstveni djelatnici koji su ovom misom započeli Tjedan palijative u Dubrovniku u organizaciji Palijativne skrbi Doma zdravlja Dubrovnik i Odjela za palijativnu skrb Opće bolnice Dubrovnik. Euharistiju je predvodio biskup mons. Roko Glasnović, a propovijedao je predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup mons. Bože Radoš. U koncelebraciji su bili ravnatelj Hrvatskog Caritasa fra Tomislav Glavnik, ravnatelj Caritasa Bosne i Hercegovine mons. Tomo Knežević i drugi svećenici.

Klanjanje uoči đakonskog ređenja u znaku zahvalnosti Gospodinu

Euharistijsko klanjanje uoči đakonskog ređenja 13. listopada predvodio je biskup mons. Roko Glasnović, a budući đakoni Ivan Galjuf, Petar Markić i Matija Jurišić pred izloženim Presvetim i pred okupljenom zajednicom izrekli su molitve svoga srca Bogu.

Zaređena trojica novih đakona: don Ivan, don Petar i fra Matija

Trojicu kandidata za đakone zaređio 14. listopada biskup mons. Roko Glasnović. Sveti red

đakonata primili su Ivan Galjuf i Petar Markić, na naslov Dubrovačke biskupije te fra Matija Jurišić, na naslov Franjevačke provincije sv. Jeronima. Za dostojnost kandidata da pristupe đakonskom ređenju, kako je to predviđeno obredom, jamčio je generalni vikar Dubrovačke biskupije mons. Ivica Pervan. Pjesmom je svečanost uvećao Mješoviti katedralni zbor pod vodstvom Petre Potrebića.

Obnova smotre "Zlatna harfa" u Dubrovačkoj biskupiji

Smotra dječjih župnih zborova „Zlatna harfa“ Dubrovačke biskupije održana je 21. listopada. Na susretu su sudjelovala četiri zbora: Dječji župni zbor „Stope“ iz župe Svih svetih u Blatu, „Lapadski anđeli“ iz župe sv. Mihajla u Dubrovniku, Dječji zbor sv. Andrije iz župe sv. Andrije i Dječji katedralni zbor.

Pod vodstvom svojih voditeljica s. Danijele Škoro, koja je povjerenica Zlatne harfe u Dubrovačkoj biskupiji, s. Veselke Grebenar, profesorica Jelene Erić i Luce Čatić djeca su animirala euharistijsko slavlje koje je predvodio katedralni župnik don Marin Lučić.

Program se odvijao pod nazivom „Divan je Bog u svetima svojim“. Time su se željele istaknuti dvije obljetnice: 50. obljetnica proglašenja svetim Nikole Tavelića i 20. godina od beatifikacije bl. Marije Petković.

Katedralni župnik je na kraju predstavnicima zborova podijelio priznanja za sudjelovanje i zahvalio svima na dolasku i sudjelovanju.

Druženje se nastavilo u Pinakoteci Biskupske palače i programom kojeg su u Biskupijskom sjemeništu pripremili animatori Dubrovačke biskupije pod vodstvom povjerenika za mlade don Iva Markića.

Tako velik, tako mali, može sveti bit

Susret djece župe Velike Gospe – Katedrala i župe sv. Andrije održao se 28. listopada pod geslom Tako velik, tako mali, može sveti bit. Oko 45 djece župe Velike Gospe – Katedrala i župe sv. Andrije okupilo se u katedrali te su svoje zajedničko druženje započeli molitvom desetice krunice moleći za misionare, mir u svijetu i mnoge svoje osobne nakane koje su u svojim srcima donijeli pred Gospodina. Druženje se nastavilo u Biskupijskom sjemeništu igrama upoznavanja, plesom na igralištu i radom u grupama. Djeca su se upoznala sa sv. Ivanom Boscom, sv. Franjom Asiškim, bl. Marijom Propetog Isusa Petković, i s bl. Carlom Acutisom. Na kraju susreta sve prisutne blagoslovio je župni vikar don Darko Kovačević. Susret su obogatili animatori Dubrovačke biskupije, Paola, Andrea, Mihael i Josip koji su svoje vrijeme nesebično darovali kako bi djeca kroz druženje, učenje i igru mogli upoznati i uzljubiti više Isusa.

Svi sveti

Svečanu jutarnju svetu misu predvodio je katedralni župnik don Marin Lučić uz asistenciju đakona don Petra Markića. Misno slavlje pjesmom je popratila Maja Marušić uz sudjelovanje časnih sestara i vjernika. Misno slavlje na groblju Boninovo predvodio je biskup Roko Glasnović.

Dušni dan

Na Dušni dan, na poticaj i u suradnji s Caritasom Dubrovačke biskupije na groblju na Dančama djeca u pratnji časnih sestara i članova obitelji pridružili su

se se zajedničkoj molitvi odrješenja na groblju koju su predvodili oci franjevci nakon svete mise u crkvi Gospe od Danača (Sv. Marije od milosti). Djeca su uz pomoć odraslih i sestara upalili svijeće i položili cvijeće na grobovima koji nisu imali upaljenih svijeća i nisu bili okićeni. U katedrali su slavljene svete mise za sve vjerne mrtve.

Svete mise za preminule župnike, članove Bratstva Presvetog Sakramenta i članove Katedralnog zbora

Svete mise za preminule svećenike i članove bratstva Presvetog Sakramenta slavljene su 3. i 6. studenoga.

Proslava sv. Andrije

Župa sv. Andrije 30. studenog proslavila je svog nebeskog zaštitnika. U crkvi sv. Andrije svečano euharistijsko slavlje predvodio je mons. Ivica Pervan, generalni vikar Dubrovačke biskupije. Nakon mise bio je prigodan program i tratamenat.

Svetkovini je prethodila trodnevnica. Prvog dana misu je predvodio isusovac pater Marjan Bešlić. Drugog dana trodnevnice misu i klanjanje predvodio je fra Marin Karačić, župnik župe sv. Stjepana prvomučenika iz Gorice-Sovića u BiH i poznati kantautor suvremene duhovne glazbe. Trećeg dana trodnevnice misu sa svečanom I. večernjom predvodio je don Ivo Markić, pročelnik Vijeća za mlade i župni vikar župe sv. Mihajla na Lapadu. Nakon mise povjesničar umjetnosti Ivan Viđen održao je predavanje o župi i crkvi sv. Andrije.

Paljenje prve adventske svijeće

Službu riječi uz paljenje prve svijeće na adventskom vijencu ispred Kneževa dvora uoči prve nedjelje došašća 2. prosinca predvodio je župnik župe Svetog Križa u Gružu fra Mihovil Žuljević-Mikas uz sudjelovanje vjernika ove, ali i drugih župnih zajednica. Gruški župnik je blagoslovio novi adventski vijenac, a prvu svijeću upalio je gradonačelnik Dubrovnika Mato Franković. Adventske pjesme pjevao je Mješoviti zbor župe Svetog Križa pod vodstvom profesorice Marije Brčić.

Predstavljanje novih prvopričesnika na prvu advensku nedjelju

Na sv. misi u 9 sati u katedrali i na sv. misi u 11 sati u crkvi sv. Andrije predstavljeni su novi prvopričesnici Katedralne župe i Župe sv. Andrije koji će u svibnju 2024. pristupiti sakramentu ispovijedi i prve pričesti.

Sv. Nikola i Dan dubrovačkih branitelja

Na sv. Nikolu i Dan dubrovačkih branitelja 6. prosinca u katedrali Gospe Velike za sve poginule branitelje i civile u Domovinskom ratu slavljen je misa koju je predvodio naš biskup mons. Roko Glasnović.

U crkvi sv. Nikole na Prijekome održane se svete mise koje tradicionalno posjećuju štovatelji sveca zaštitnika djece, pomoraca i putnika.

Tekstovi i slike preneseni s www.db.hr

RASPORED BLAGOSLOVA

SRIJEDA, 27. XII. 2023.

OD 9 DO 13 SATI

Prvi svećenik: Kneza Damjana Jude, Bandureva, Stajeva, Za Karmenom, Braće Andrijića, Đura Baljivi, Ispod mira, Od Pustijerne

Drugi svećenik: Restićeva, Pobijana, Ilije Sarake, Stulina, Gradićeva, Kneza Hrvaša, Poljana Ruđera Boškovića

Treći svećenik: Zvijezdićeva, Crijevićeva, Poljana Mrtvo zvono, Stros Mayerova, Ivana Rabljanina, Svetog Šimuna, Grbava, Hranjca

OD 15 DO 20 SATI

Prvi svećenik: Od Domina, Svete Marije, Od Kaštela

Drugi svećenik: Na Andriji, Za Rupama, Od Rupa, Od Šorte, Puzljiva, Hliđina, Za Rokom, Ferićeva, Garište, Zlatarićeva, Getaldićeva

Treći svećenik: Čubranovićeva, Đordićeva, Široka, Vara, Između Polača, Cvijete Zuzorić, Zeljarica, Lučarica, Ribarnica

ČETVRTAK, 28. XII. 2023.

OD 9 DO 13 SATI

Prvi svećenik: Od Puča, Svetog Josipa, Božidarevićeva

Drugi svećenik: Bunićeva Poljana, Gundulićeva Poljana, Uz Jezuite, Dinka Ranjine, Marojice Kaboge, Uska, Miha Pracata, Pećarica, Tmušasta, Gučetićeva

Treći svećenik: Zlatarska, Kovačka, Žudioska, Boškovićeva

OD 15 DO 20 SATI

Prvi svećenik: Dropčeva, Zamanjina, Peline, Vetranićeva, Petilovrijenci, Kunićeva

Drugi svećenik: Nalješkovićeva, Antuninska, Palmotićeva

Treći svećenik: Od Sigurate, Celestina Medovića, Ispod Minčete, Mala, Plovani Skalini, Hanibala Lucića, Prijeko

In memoriam dum Miho Demović (1934. - 2023.)

U svećeničkome domu na Kaptolu u Zagrebu umro je 17. ožujka 2023. muzikolog, povjesničar, skladatelj i svećenik Miho Demović. Iako je većinu svoje karijere proveo na relaciji Dubrovnik-Zagreb, djelovanje ovoga zaslužnoga svećenika važna je sastavnica Crkve u Dubrovniku u drugoj polovici XX. stoljeća. Pokojnik je bio rođen u konavoskome selu Pičete (Dubravka) u obitelji Iva i Jele rođ. Glavinić, 16. lipnja 1934. godine. Nakon pohađanja gimnazije u Dubrovniku, maturirao je 1953. u Splitu, gdje je potom studirao teologiju i filozofiju (tri godine) na Visokoj bogoslovnoj školi. Zatim studira teologiju u Zagrebu i 1961. diplomira s radnjom o dotad slabo poznatom crkvenome glazbeniku iz Dubrovnika dum Pavu Matijeviću. Za svećenika Dubrovačke biskupije bio je zaređen u kolovozu 1959. godine. Od zaređenja do 1965. godine (s prekidom radi služenja vojnoga roka) radio je u biskupskoj kuriji, djelovao kao orguljaš u katedrali, nastavnik glazbe u sjemeništu i rektor drevne crkvice sv. Nikole na Prijekome. Nakon smrti dr. Albe Vidakovića, a na molbu nadbiskupa Franje Šepera, od 1965. do 1969., bio je voditeljem zbora (regens chori) zagrebačke katedrale. Zainteresiran za glazbu od malena, upravo je kod Vidakovića za vrijeme studija pohađao tečajeve iz kontrapunkta i polifonije da bi mu se prilikom rada u Zagrebu pružila mogućnost i studiranja crkvene glazbe te je na Institutu za crkvenu glazbu 1969. diplomirao i stekao zvanje crkvenoga glazbenika. Uvijek zainteresiran za učenje i produbljivanje znanja, gotovo je istodobno upisao i studij muzikologije i povijesti umjetnosti u Ljubljani gdje je diplomirao 1970. postigavši zvanje profesora muzikologije. Kasnije je u Ljubljani i magistrirao 1978. godine s temom o povijesti glazbe u Dubrovniku u kasnoj renesansi i djelovanju glazbenika Lamberta Curtoysa. Filozofiju, teologiju i muzikologiju studirao je u Bonnu i Kölnu gdje je 1978. doktorirao s disertacijom o povijesti glazbe u Dubrovniku od 11. do 17. stoljeća. Prošireni tekst disertacije objavljen je kao knjiga Glazba i glazbenici u Dubrovačkoj Republici od početka XI. do polovine XVII. stoljeća 1981. godine u izdanju razreda za glazbenu umjetnost JAZU. Godine 1980. definitivno se odlučio prihvatiti poziv iz Zagreba te je (ponovno) postavljen za voditelja zbora zagrebačke katedrale, što će ostati sve od umirovljenja 2002. godine. Podučavao je glazbu i na zagrebačkome teološkom fakultetu te na više mjesta djelovao kao zborovođa, orguljaš

i skladatelj. Iako je poslom bio vezan uglavnom za Zagreb i u Dubrovniku je bio trajno prisutan, bilo arhivskim istraživanjima, bilo dobrohotnim savjetima mladim kolegama ili dubrovačkim svećenicima (i biskupima), bilo djelovanjem kroz razne ustanove ili udruge te, naravno, obiteljskim i zavičajnim vezama. Kao tadašnji nastavnik glazbe u sjemeništu i regens chori katedrale Gospe Velike odgojio je ili utjecao na niz kasnijih svećenika i intelektualaca te u njima osvješćivao važnost glazbe i u liturgiji i van nje. Šezdesetih godina XX. stoljeća, u doba prijelaza s latinskoga na narodne jezike, prepjevavao je i prilagođavao stare napjeve za Festu sv. Vlaha (posebno za Večernju), ali i drugu drevnu glazbu kako bi je prilagođenu novome duhu sačuvao za upotrebu u liturgiji. Povodom 1000. obljetnice zaštite sv. Vlaha (1972.) bio je član organizacijskoga odbora te Feste zadužen za bogat glazbeni program, među kojima se ističe priprema i ravnanje koncertima, posebno uspješnom izvedbom Händelova oratorija Mesija u franjevačkoj crkvi s velikim brojem pjevača. Istim je povodom, uz tadašnjega rektora dum Marka kan. Herendiju, bio uključen u obnovu interijera Zborne crkve sv. Vlaha kada je, između ostaloga, od Iva Dulčića naručen i niz vitraja za Parčevu crkvu postavljenih na Blagdan ruke sv. Vlaha 1972. godine. O tom je zahvatu nekoliko godina kasnije dum Miho objavio jedan članak kao vrijedno svjedočanstvo tog rada i kao hommage preminulome slikaru. Iduće je godine (1973.) bio angažiran oko međunarodnoga kongresa

crkvenih himnologa koji je održan u Dubrovniku s velikim uspjehom.

Dum Miho je bio svećenik „staroga kova“ u smislu da je ulogu rimske Crkve shvaćao široko i sveobuhvatno, ne smatrajući da se rad na slavu Božju odvija samo u crkvi ili župnome uredu već na svakome polju rada. S velikim je zanimanjem uvijek pratio sva znanstvena istraživanja i nove spoznaje, ne samo iz povijesti glazbene ili likovne umjetnosti u Dubrovniku, već i o povijesti Grada i Crkve u njemu. Posebno je poticao i podržavao nastojanja za čuvanje i proučavanje dubrovačke sakralne kulturne baštine. U tome je smislu bio argumentirano kritičan prema različitim zahvatima u interijerima dubrovačkih crkava, posebno uređenju katedrale prilikom njezine obnove 1986. godine te je podržavao svoga bivšeg učenika don Stanka u inicijativama oko novog uređenja katedrale koje se ostvarilo 2016. godine. I inače je bio posebno vezan uz katedralu u kojoj je 2011. predstavio i luksuzni reprint beneventanskoga notiranoga misala dubrovačke katedrale iz 12. stoljeća koji se danas čuva u Oxfordu. Stasao na prijelazu epoha, još se dobro sjećao starih predaja koje su mu stariji svećenici prenijeli u mladosti, ali svjestan da vrijeme ide naprijed i da svako doba nosi svoje, nije bio konzervativan i zatvoren. Smatrao je da sakralna umjetnost mora imati svoju slobodu, ali da ne smije gubiti iz vida krajnji cilj – slavljenje Vječnoga i poticanje čovjeka da Mu se obrati. Znatiželjnoga intelektualnoga duha, uvijek zainteresiran za istraživanja, s velikom je energijom i ljubavlju djelovao na nekoliko polja. Stoga je njegova

predanost dubrovačkoj sakralnoj i umjetničkoj baštini bila zasnovana, koliko na katoličkoj duhovnosti i na emociji, toliko na znanju i svijesti o tradiciji koja se uvijek mora nadograđivati. Kao svećenik i kao skladatelj i sam je znao iskoračiti „iz okvira“ okušavši se više puta u skladanju i scenske glazbe za Dubrovačke ljetne igre (1976., 1986, 1990.). Jednako tako, bio je poznatim promicateljem stare teze o mljetskome brodolomu apostola Pavla te urednikom zbornika radova na tu temu sa simpozija održanoga na Mljetu 2008. godine u organizaciji Biskupije. Istim je povodom bio glavni urednik i autor uvodne studije novog dvojezičnoga izdanja (latinski/hrvatski) znamenitoga djela opata Ignjata Đurđevića o mljetskome brodolomu sv. Pavla tiskanoga 1730. godine u Veneciji. Monumentalna Povijest dubrovačke glazbe u pet svezaka koju je redigirao posljednjih godina života sinteza je njegovih istraživanja glazbene povijesti grada pod Srđem od srednjega vijeka do kraja XX. stoljeća. Napisao je oko 20 knjiga, oko 80 znanstvenih radova, oko 50 objavljenih skladbi, niz leksikografskih članaka, skladbi, harmonizacija i transkripcija, a objavio je više diskografskih izdanja hrvatske liturgijske i tradicijske glazbe; sudjelovao je na više simpozija i održao niz javnih predavanja. Mnogim je svojim istraživanjima dum Miho u svoje vrijeme obavio iznimno značajan pionirski posao, pa iako su neke od njegovih teza možda kasnije i dopunjene i korigirane, njegov je predan rad bez ikakve sumnje ugrađen u povijest naše kulture.

Ivan Viđen

In memoriam don Vojislav Vlašić (1942. – 2023.)

“Dobar kao don Vojo”

Don Vojislav Vlašić jedan je u nizu sjajnih svećenika koje je Dubrovačkoj biskupiji poklonilo plodno ozemlje Bosne i Hercegovine, tradicionalno bogato, i duhovnim, i obiteljskim zvanjima. Spomenimo iz toga dugačkog niza samo nekoliko imena: mons. Želimira Puljića, nekadašnjega dubrovačkog biskupa, pokojnog dugogodišnjeg župnika Katedralne župe dr. don Stanka Lasića, dugogodišnjega rektora crkve sv. Vlaha, a sada ravnatelja Svećeničkoga doma don Tomu Lučića, dugogodišnjega katedralnog vikara i ovogodišnjega slavjenika dijamantnoga jubileja svećeništva don Slavka Grubišića i najmlađega, generacijski znatno odmaknutoga, kancelara Dubrovačke biskupije i donedavno župnog vikara u Katedralnoj župi i župi sv. Andrije don Davida Marjanovića, koji svjedoči da taj niz nije prekinut. Dobri ljudi podrijetlom iz Bosne

i Hercegovine i dalje neumorno donose “živu vodu” na žedni jug.

Vojislav Vlašić je rođen 30. ožujka 1942. godine u Sovićima, župa Gorica, u općini Grude, od oca Andrije i majke Ive rođene Prlić. Osnovnu školu pohađao

je u rodnome mjestu, a gimnaziju u dubrovačkome Sjemeništu. Studij teologije započeo je u Zadru, a nastavio u Splitu. Tamo je zaređen za svećenika 29. lipnja 1968. godine. Dugo godina služio je u Župi sv. Mihajla u Lapadu kao kapelan, pa župni vikar. Bio je župnik Župe Pločice u Konavlima i Župe Ston, te dekan Stonskoga dekanata. Upravljao je župama Trpanj, Donja Vručica i Trsteno. Gdje god je služio postao je omiljeni svećenik jer je prema djeci bio dobar kao otac, prema odraslima kao brat, a prema starijima kao sin. Umirovljen je 2018. godine, ali je nastavio pomagati koliko god je mogao, navješćujući

Radosnu vijest u svakoj prilici, dajući se i ljubeći do kraja.

Preminuo je u Općoj bolnici u Dubrovniku u 82. godini života i 57. godini svećeništva. Pokopan je u obiteljskoj grobnici uz posmrtno ostatke svoga brata, također svećenika, Stjepana. Sprovedne obrede predvodio je župnik fra Marin Karačić. Misu zadušnicu u župnoj crkvi sv. Stjepana prvomučenika župe Gorica-Sovići u Hercegovini predvodio je biskup mons. Roko Glasnović uz koncelebraciju brojnih svećenika i redovnika. Don Vojo je živio dobrotu i zato je njegov život imao smisla.

In memoriam dr. Hrvoje Kačić (1932. - 2023.)

U Zagrebu je u 92. godini života, 14. veljače 2023. godine, preminuo Hrvoje Kačić, pravni stručnjak, publicist, političar i sportaš. Pokojnik je bio rođen u Dubrovniku 13. siječnja 1932. godine u obitelji uglednoga liječnika-interniste dr. Ante Kačića; u rodnome je gradu završio srednju pomorsku školu te polagao i maturu na gimnaziji kako bi mogao nastaviti sveučilišne studije. Pravo je studirao u Sarajevu i Zagrebu gdje i diplomirao 1956. godine, a na zagrebačkome je pravnome fakultetu stekao i doktorat znanosti 1964. godine. Nakon stjecanja sudske prakse i polaganja pravosudnoga ispita zaposlen je u dubrovačkoj brodarskoj tvrtki Atlantska plovidba gdje je prvo radio kao referent za havarije i osiguranja, potom je postao voditelj pravne službe i naposljetku je do 1989. bio savjetnik generalnoga direktora tvrtke. Godine 1989. otvorio je samostalni odvjetnički ured u Zagrebu, a 2001. godine otišao je u mirovinu. Usporedno s time bio se posvetio nastavničkomu radu: godine 1986. bio je izabran za redovnoga profesora Sveučilišta u Splitu, a kao redovni profesor na Pomorskome fakultetu u Dubrovniku predavao je pomorsko pravo i pravo mora. Na posljediplomskome studiju Sveučilišta u Splitu predavao je također pravo mora, a povremeno je sudjelovao i na programima Interuniverzitetskog centra zagrebačkoga sveučilišta u Dubrovniku. Kao priznati stručnjak za pomorsko pravo i pravo osiguranja bio je član više domaćih i međunarodnih pomorsko-pravnih udruženja, a autor je i suautor više knjiga i udžbenika te pedesetak znanstvenih radova. Teško je i nabrojati različita domaća i inozemna radna tijela koja se bave pravom mora, pomorskim osiguranjem i havarijama, a čiji je član tijekom svoje karijere bio. Osim pravničke i nastavničke karijere, Hrvoje Kačić bio je odmalena društveno angažiran i po tome u našem gradu

prepoznatljiv. U vremenu od 1950. do 1961. bio je (s nekim manjim prekidima) član prve momčadi vaterpolskoga kluba Jug i član državne vaterpolske reprezentacije (brončana medalja na europskome prvenstvu u Beču 1950., srebrna medalja na olimpijadi u Melbourneu 1956., srebrna medalja na europskome prvenstvu u Budimpešti 1958., zlatna medalja na Mediteranski igrama u Bejrutu 1959., četvrto mjesto na olimpijadi u Rimu 1960.). No, kao srednjoškolac i student bio je radi svojih neskrivenih nacionalnih osjećaja pritvaran, a 1952. čak i izbačen sa Sveučilišta u Zagrebu s izrečenom zabranom studiranja na svim sveučilištima u Hrvatskoj. Svestran kakav je bio, nije neobično da se i politički angažirao s demokratskim promjenama krajem osamdesetih godina: izabran je kao nezavisni kandidat za zastupnika u Sabor na prvim višestranačkim izborima 1990. godine, te je izabran za predsjednika saborskoga odbora za vanjsku politiku. Sudjelovao je i u radu saborskih tijela prilikom priprema i donošenja novoga hrvatskog tzv. Božićnog ustava iz 1990. godine. Kao član Sabora tijekom teških dana Domovinskoga rata obavljao je niz odgovornih

zadaca u brojnim radnim grupama i izaslanstvima, a predstavljao je našu zemlju na nekoliko zasjedanja Konferencije o bivšoj Jugoslaviji u Haagu tijekom jeseni 1991. godine. Od 1994. do 2001. volonterski je obavljao dužnost predsjednika Državne komisije za granice Republike Hrvatske te je dao velik doprinos radu toga tijela. Ne smije se zaboraviti da je 1990. godine prilikom obnove rada ogranka Matice hrvatske u Dubrovniku (čiji je jedan od članova uprave bio do 1972.) izabran za prvoga predsjednika ogranka Matice hrvatske u Dubrovniku od 1990. do 1993. godine. Velikim brojem javnih nastupa i intervjuua u domovini i inozemstvu tijekom devedesetih godina svraćao je pažnju javnosti na različite važne teme i pitanja. Važno

je istaknuti da je kao javna i politička ličnost uvijek zadržao svoje kritičko mišljenje i nikad se nije upuštao u strančarenja trajno imajući pred očima javni interes i opće dobro. Osim stručnih knjiga godine 2002. objavio je svoja sjećanja iz razdoblja Domovinskoga rata (U službi domovine - više izdanja), 2009. knjigu o poratnim žrtvama Drugoga svjetskoga rata u Dubrovniku (Dubrovačke žrtve - dva izdanja) te 2015. godine knjigu Hrvatska prevlaka (dva izdanja). Iako se posljednjih godina otežano kretao to ga nije sprječavalo da aktivno prati gotovo sva kulturna događanja u Dubrovniku s posebnim zanimanjem za aktivnosti Matice hrvatske i Dubrovačke biskupije.

Ivan Viđen

Živimo li ili umiremo - Gospodinovi smo (Rim 14,7-12)

Govor don Ivice Pervana na sprovodu +Antuna Bašića, festanjula 2.12.2023.

Poštovanoj gospođi Jasni, supruzi pok. Antuna, sinovima Higinu i Đivu s obiteljima u ime mojih predšasnika don Tome Lučića i don Hrvoja Katušića, u ime don Marina Lučića župnika Župe sv. Andrije, kao i u ime Bratovštine festanjula sv. Vlaha, te i u moje osobno ime izražavam iskrenu sućut, ali i svima koji su Antuna poznavali, s njim bili povezani rodbinski i prijateljski.

Antun je umro u devedesetoj godini života. Rekli bismo doživio je duboku starost. No, mišljenja sam da je važnije gledati na proživljeni život, nego li na broj godina.

Netko je rekao da je život ona crtica koja se nalazi između godine rođenja i godine umiranja.

Antunova crtica je duga, ali i bogata. Premda sam ga susreo samo jednom i s njim za stolom sjedio, slušajući druge što su mi govorili, shvatio sam da je bio čovjek koji je jako puno značio ovome Gradu. Bio je festanjulo 1975. godine. Nisu to bile godine kada su se gurali biti festanjuli. Naprotiv. Ako se koga i htjelo, moralo se paziti da isti ne bi imao problema poslije Parčeve Feste. Rekao bih, bilo je to vrijeme kada se moglo birati samo hrabre, mudre i neustrašive. Antun je očito imao te karakteristike. Jasno je znao tko je bio i tko jest. Očito je bio tako odgojen da je njegovo srce neustrašivo kucalo za vjeru i ono što ona u sebi sadrži i na koje se sve načine manifestira.

Premda je Bratovština festanjula relativno mlada, festanjuli su imali svoje značenje u Crkvi i društvu i prije osnutka Bratovštine. Do devedesetih nije se mogla ni osnovati Bratovština, jer bi bila „opasnost“ za ondašnji poredak.

Premda nije službeno postojala Bratovština, Antun

je bio „spiritus movens“ u društvu festanjula, a osnutkom Bratovštine 2001. Antun i službeno postaje prvi predsjednik Bratovštine, a od 2012. je njezin počasni predsjednik.

Na festanjule je imao i ostavio velik dojam i trag. Uvijek se njega pitalo za savjet. Njegova je, reklo bi se, bila zadnja. Bilo je važno što će reći BAŠO, kako su ga stariji festanjuli zvali. Mladima je bio poput oca, tako su ga doživljavali i prema njemu se tako odnosili. Što je on rekao, to je bilo tako i o tome se više nije raspravljalo.

Poznate su i njegove rukotvorine. Križevi od vinove loze i kipovi sv. Vlaha od morskih žala. Prošle godine prilikom našega prvoga, ali i zadnjega susreta, poklonio mi je i jedno i drugo. Rekao sam tada hvala, a i danas ponavljam, hvala Vam gosparu Antune za sve što ste činili i učinili za festanjule, za crkvu sv. Vlaha. Hvala Vam jer ste godinama neumorno vodili brigu o organizaciji Feste sv. Vlaha, ali i o aktivnome sudjelovanju barjaktara Župe sv. Andrije. Hvala Vam na jasnom i beskompromisnom svjedočenju vjere u Isusa Krista i njegovo uskrsnuće, do zadnjega dana

svoga života.

Negdje svojedobno pročitah da čovjek sa sobom do groba nosi tri stvarnosti. Dvije ga ostavljaju kod groba, obitelj i imetak, a s njim odlaze njegova dobra djela. Naš Antun je očito živio tako da je vodio brigu o svojoj obitelji koja mu je zahvalna za svu ljubav i brigu koju je iskazivao svojoj obitelji. Stekao je i materijalnih dobara koja ostaju njegovoj obitelji, a s njim idu tolika dobra dijela koja je činio čovjeku do sebe, Crkvi i Gradu.

Vjerujem da neću pretjerati ako kažem da je naš Antun, svjesno ili nesvjesno, čuo i živio ovu Bogom nadahnutu misao sv. Pavla: "Ako živimo, Gospodinu živimo i ako umiremo, Gospodinu umiremo". Nastojao je živjeti kako bi Gospodinu ugodio. Odnosno, živio je po Božju. Jer sve što se o njemu moglo čuti, uvijek je vodilo na takav zaključak. Živeći u Gospodinu i po Gospodinu, jedino je i mogao u njemu i umrijeti. Radosno je život živio na Zemlji. A, danas, vraćajući

ga zemlji od koje je i uzet, preporučamo ga milosrđu uskrsloga Gospodina Isusa Krista, čijim se tijelom Antun hranio i u čijem je sakramentu pomirenja nalazio mir i okrepu.

Samo onaj vjernik koji nastoji svoj život živjeti po Božjim zakonima, po nauku majke Crkve, neće se bojati stati pred sudište Gospodnje. Jer, dolazi ne na sud, nego u krilo milosrdnog Boga, Oca ljubavi i nježnosti.

S ovakvom vjerom i mi preporučamo našega brata Antuna tom i takvom Bogu kojega je Antun ispovijedao i kojemu je neustrašivo vjerovao. Znao je, da je na ispravnome putu. Oslanjajući se na Boga i zagovor sv. Vlaha, znao je da mu se ništa ne može dogoditi. Ako je kakva kušnja, problem ili opasnost i bila, znao je da će se onaj kojemu je vjerovao pobrinuti da sve iziđi na dobro.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine...

In memoriam – arhitekt Zlatko Jerić (1931. - 2023.)

U Dubrovniku je 27. veljače 2023. umro Zlatko Jerić, arhitekt čije su građevine uvelike obilježile moderno lice našega grada. Jerić je bio rođen u Doboju 1. svibnja 1931. godine u obitelji željezničara rodom iz Trpnja i djetinjstvo je proveo u Dubrovniku (Kantafig) također u željezničarskome okruženju. Diplomirao je 1955. godine na Arhitektonskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, potom kratko radio u Sarajevu i zatim u projektnom birou „Graditelj“ u Dubrovniku. Krajem 1960-ih kratkotrajno je radio u Zagrebu sa slavnim hrvatskim arhitektom Vjenceslavom Richterom te se vratio u Dubrovnik gdje je radio do mirovine. Kao arhitekt okušao se u svim vidovima tog posla i u svim vrstama građevina. Najpoznatija su mu ostvarenja: dječji vrtić „Palčica“ (nekada „Anuška Radeljević“), dječji vrtić „Izviđač“, adaptacija Ženskoga đakčkog doma (ex Hotel Gradac) na Pilama, zgrada Stanice za južne kulture u Lapadu (danas Zavod za mediteranske kulture Sveučilišta u Dubrovniku), dom umirovljenika na Pilama, pojedine zgrade u naselju „Čokolino“, adaptacija ljetnikovca Soderini u Orašcu, zgrada uprave Hidroelektrane (HEP) ispod Doma zdravlja te spomenik poginulim borcima i žrtvama fašizma na Taboru kod Pijavičina (u suradnji s kiparom Ivanom Mitrovićem), a surađivao je s Vjenceslavom Richterom na projektu za zgradu Atlasove žičare na Pločama. Radio je i na više crkvenih građevina od kojih su najpoznatije ženski samostan u Gospinu polju te Biskupski dom u Gospinu polju koji je morao biti izgrađen nakon oštećenja Biskupske palače u razornome potresu

1979. godine. Važno je istaknuti kako je prilikom gradnje Jadranske magistrale i nužnog izmještanja stare crkve Gospe od obrane na Dupcu, u srpnju 1964. godine Zlatko Jerić bio angažiran oko arhitektonskog snimanja crkve te su danas njegovi nacrti jedina pouzdana dokumentacija o izgledu i dimenzijama te stare čašćene crkve. Krajem iste godine, kao suradnik projektnog biroa građevinske tvrtke „Graditelj“ iz Dubrovnika, projektirao je i sadašnju crkvu Gospe od obrane koja je izgrađena tijekom 1965. godine i koja je četvrta crkva na Dupcu posvećena tom titularu. Raznovrstan arhitektonski opus Zlatka Jerića još nije znanstveno obrađen i vrednovan te se nadati da je to posao koji će u budućnosti biti obavljen kako bi se stekao bolji uvid u njegovo važno djelovanje na dubrovačkome području.

Ivan Viđen

Dječji vrtić "Palčica"

Kršteni

Anđela Damić, 12.02.2023., Ivan i Mara Emily r. Bogoje
 Rafael Gilja, 12.02.2023., Antonio i Dragana r. Prskalo
 Gabriel Gilja, 12.02.2023., Antonio i Dragana r. Prskalo
 Maris Storelli, 19.02.2023., Maro i Marija r. Gled
 Luka Đanović, 19.02.2023., Vlaho i Antonela r. Doko
 Maria Anić, 05.03.2023., Zvonko i Rachel r. Sabitsana
 Lia Rafaela Jurković, 25.03.2023., Marijo i Ana – Marija
 Prka
 Luka Vlado Leslie, 01.04.2023., Nicholas Emmet Gra-
 ham i Laura r. Stojčević
 Nora Hrdalo, 10.04.2023., Vlaho i Marija r. Kolendić
 Leonora Brkić, 15.04.2023., Boyan i Ena r. Jurišić

Maria Gjurašić, 17.09.2023.

Lorena Gluhan, 29.10.2023.

Mara Peichl, 13.08.2023., Gernot i Ana r. Babarović
 Eva Deranja, 16.09.2023., Mario i Monika r. Rozić
 Petra Kikaš, 17.09.2023., Frano i Renata r. Šteko
 Marija Gjurašić, 17.09.2023., Ivan i Matina r. Đurović
 Maro Kolaš, 23.09.2023., Dubravko i Tamara r. Popović

Lucija Krkić, 30.04.2023., Vlaho i M. Gjystina r. Kola
 Luka Tošić, 30.04.2023., Marin i Nikolina r. Džamonja
 Mark Obradović, 30.04.2023., Ivica i Anita r. Bonačić
 Aurora Anastasija Matić, 06.05.2023., Viktor i Mirjana
 r. Vučković
 Mauro Kristović, 06.05.2023., Marijo i Petra r. Barbarus
 Nika Pavlović, 07.05.2023., Vlatko i Ana r. Oberan
 Anja Poznanović, 13.05.2023., Dražen i Zora r.
 Dumančić
 Denis Zekić, 18.05.2023., Adnan i Dubravka r. Čejović
 Lara Zekić, 18.05.2023., Adnan i Dubravka r. Čejović
 Luna Kravarović, 19.05.2023., Tomislav i Lana r. Šegotić
 Tomas Đurković, 04.06.2023., Tomislav i Antonija r.
 Bagarić
 Josip Lučić, 17.06.2023., Pavo i Marina r. Franić
 Maria Roza, 24.06.2023., Đivo i Paula r. Franić
 Nora Iva Janjić, 24.06.2023., Ivan i Ivona r. Šutalo
 Luka Zita, 01.07.2023., Marko i Danijela r. Šeparović
 Iris Zita, 01.07.2023., Marko i Danijela r. Šeparović
 Marko Bertrand Kobenzl, 12.07.2023., Marko i Klaudija
 r. Matić
 Andro Violić, 15.07.2023., Mario i Irena r. Pozder
 Alexandria Sissi Reiter – Kojić, 20.07.2023., Martin i
 Martina r. Kojić
 Noa Šiljeg, 05.08.2023., Vinko i Franciska r. Zovko

Rita Matić, 15.10.2023.

Mateo Šanta, 24.09.2023., Tomislav i Kata r. Dugandžić
 Marija Francesca Obuljen, 30.09.2023., Mario i Iva r.
 Laterza
 Rita Matić, 15.10.2023., Dario i Martina r. Raguž
 Stefani Iva Kristović, 21.10.2023., Branimir i Kristina r.
 Marijanović
 Lorena Gluhan, 29.10.2023., Boris i Ana r. Borić
 Malu Marija Lucija Milošević, 29.10.2023., Josip i Karo-
 lina r. Marinčić
 Maro Pavković, 12.11.2023., Marko Pavković i Ana-
 marija r. Pažanin

Roko Penić, 03.12.2023., Dario Penić i Matea r. Deranja
Ivan Vukičević, 10.12.2023., Nikola Vukičević i Ana r.
Pehar

Vjenčani

11.02.2023. Aleksandar Nikolić i Eni Marija Sarić
25.02.2023. Marijo Jurković i Ana Marija Prka
15.04.2023. Srđan Vučića i Božidarka Vidić
15.04.2023. Stjepan Filip Srhoj i Marina Perić
22.04.2023. Oskar Josip Jeljenić i Ljubica Vlašić
29.04.2023. Jurica Knego i Ines marković
29.04.2023. Josip Kvesić i Marija Kuna
01.05.2023. Tihomil Vranješ i Ivana Munitić
06.05.2023. Antonio Vitković i Marija Polegubić
06.05.2023. Tomislav Lončar i Doris Boroje
20.05.2023. Kristian Radić i Dora Borić
20.05.2023. Nikola Šanje i Katarina Oberan
26.05.2023. Eoin James Donovan i Frances Maria Elizabeth Foy

Doris Boroje i Tomislav Lončar

03.06.2023. Ivan Bilić i Kristina Goluža
03.06.2023. Domeniko Hajdić i Alexandra Cote Schmidt
04.06.2023. Nikola Parlov i Hristiyana Dencheva
06.06.2023. Zbigniew Piotr Piech i Karolina Kozicka
06.06.2023. Lukasz Chorzelewski i Sabina Kozicka
10.06.2023. Thomas Werner Streit i Rita Herner
10.06.2023. Zvonimir Šimunković i Genoveva Jurjević
17.06.2023. Hrvoje Pilić i Marinka Ulaga
17.06.2023. Andrew Paul Sweeney i Michelle Caroline Mcquaid
17.06.2023. Luka Jovanović i Nora Miloslavić
23.06.2023. Matija Medović i Dora Jelaska
23.06.2023. Srđan Matijašević i Ivana Zgorelec
24.06.2023. Bruno Radovani i Lucija Kovačić

28.06.2023. Tomislav Jure Biondić i Kelsey Alexandra Bourque
28.06.2023. Tomasz A. Gajda i Agata Kucharczyk
30.06.2023. Ian David Millrine i Alison Marie Carbery
01.07.2023. Brett J. Beratlis i Ema Majić
01.07.2023. Zvonimir Anđelić i Doris Bogoje
02.07.2023. Carlos Alejandro Balderrama i Jana Matković Dedić
08.07.2023. Andrew Robert Moreton i Roswitha Pinter
08.07.2023. Robert Noel Ryan i Michelle Mary Clare Molloy
10.07.2023. Samir Iriškić i Katarina Ćibarić
11.07.2023. Robert Klicek i Kristina Edi Trpenovska
15.07.2023. Orsat Miljas i Nicol Vodopić
15.07.2023. Ante Tomić i Katarina Štimac
15.07.2023. Mario Matić i Nika Sarić
22.07.2023. Colin Devitt i Emma Scallon
25.07.2023. Luka Matić i Marisa Craven
29.07.2023. Sanjin Krmpotić i Josipa Mikola
31.07.2023. Oliver Andrijašević i Serena Karlen
07.08.2023. Paul Donnellan i Dawn Tyrrel
19.08.2023. Toni Popadić i Lea Kukuruzović
23.08.2023. David M. Clarke i Aoife M. Bolustorm
26.08.2023. Petar Vukas i Victoria Elizabeth Brown
26.08.2023. Kaj Filip Lindblom i Nicole Diana Madjar
26.08.2023. Vinko Trojanović i Ivana Paskojević
01.09.2023. Tomislav Radić i Lea Novak
02.09.2023. Matej Petrušić i Jadranka Milovčić
02.09.2023. Ivan Pavlina i Ivana Jelena Pavlić
04.09.2023. Soren Chyryl Rasmussen i Andreja Knežević
08.09.2023. Kristian Krešić i Katarina Jakobušić
08.09.2023. Bojan Bogdanović i Zrinka Šahurić
09.09.2023. Drago Weinberger i Petra Končić
09.09.2023. Trevor E. Glavey i Catherine M. Macfarlane
16.09.2023. Marin Jelenčić i Marta Gjirlić
16.09.2023. Mario Barišin i Iva Srhoj
16.09.2023. Vlaho Vujnović i Dora Dragojević
18.09.2023. Rostyslav Pietukhov i Aquilline Marcia Lewis

Marinka Ulaga i Hrvoje Pilić

20.09.2023. Emmet Patrick Duffy i Michaela Marie Mcerlean
 22.09.2023. Martin Michael Flynn i Marie Natasha Hobbs
 23.09.2023. Toni Paskojević i Ivana Njirić
 23.09.2023. John Dabelich i Shelby E. Sanderford
 23.09.2023. Keiran Padden i Kess Burden
 23.09.2023. Teo Kovačić – Karamatić i Anamarija Lonza
 23.09.2023. Ivo Vlahušić i Ana Mitić
 24.09.2023. Luka Miškić i Martina Marković
 30.09.2023. Vlaho Brčić i Tea Bilić
 30.09.2023. Željko Petar Milinković i Antonia Oberan
 30.09.2023. Dinko Šperanda i Zrinka – Paula Ivanković
 30.09.2023. Filip Horvat i Sandra Zbiljski
 07.10.2023. Teo Dilberović i Ana Kešelj
 07.10.2023. Petar Krkić i Augustina Kolak
 07.10.2023. Andro Drobac i Adriana Merčep
 13.10.2023. Emilio Butigan i Barbara Kolundžija
 14.10.2023. Petar Dujić i Ana Ujčić
 14.10.2023. Božo Menalo i Nikolina Arkulin
 28.10.2023. Karlo Kuzmanić i Marija Konsuo
 04.11.2023. Vlaho Korać i Antonija Rozić
 04.11.2023. Robert Mihaljinec i Tea Jambrešić
 11.11.2023. Petar Đivanović i Marija Badrov
 11.11.2023. Alen Perić i Andrea Škomrlj
 25.11.2023. Romano Segarić i Andrea Čupić
 25.11.2023. Hrvoje Čubić i Anđela Čuljak

25.11.2023. Tomislav Nezmeškal i Josipa Menalo
 02.12.2023. Davor Karamatić i Anamaria Gačina

Umri

Frano Klešković , 05.10.1944. – 13.03.2022.
 Vlaho Hađija, 02.06.1946. – 01.01.2023.
 Mirjana Matana, 27.02.1940. – 04.01.2023.
 Niko Kralj, 06.08.1940. – 10.01.2023.
 Justina Marčinko, 12.03.1928. – 05.01.2023.
 Vanda Petković, 05.03.1953. – 30.01.2023.
 Kate Cvijanović, 22.06.1933. – 02.03.2023.
 Mara Kalaš, 10.05.1941. – 04.03.2023.
 Miško Lazarević, 10.10.1952. – 04.05.2023.
 Ana Andrić, 28.05.1930. – 29.06.2023.
 Mare Brigović (Beba), 13.07.1948. – 20.07.2023.
 Draga Gustin-Safret, 08.03,1936. – 22.07.2023.
 Gordan Špero, 07.04.1959. – 01.08.2023.
 Marija Medić, 10.12.1934. – 05.08.2023.
 Ivo Botica, 22.02.1941. – 14.08.2023.
 Viktorija Barač, 18.02.1928. – 22.08.2023.
 Ana Butigan, 01.09.1943. – 21.08.2023.
 Toni Ficović, 09.10.1989. – 17.09.2023.
 Antun Grdović, 01.06.1942. – 02.10.2023.
 Tea Babarović, 31.05.1929. – 05.10.2023.
 Mara Kukica, 29.04.1932. – 16.11.2023.
 Eugen Missoni, 19.10.1941. – 06.12.2023.

14. svibnja 2023.god.

21. svibnja 2023.god.